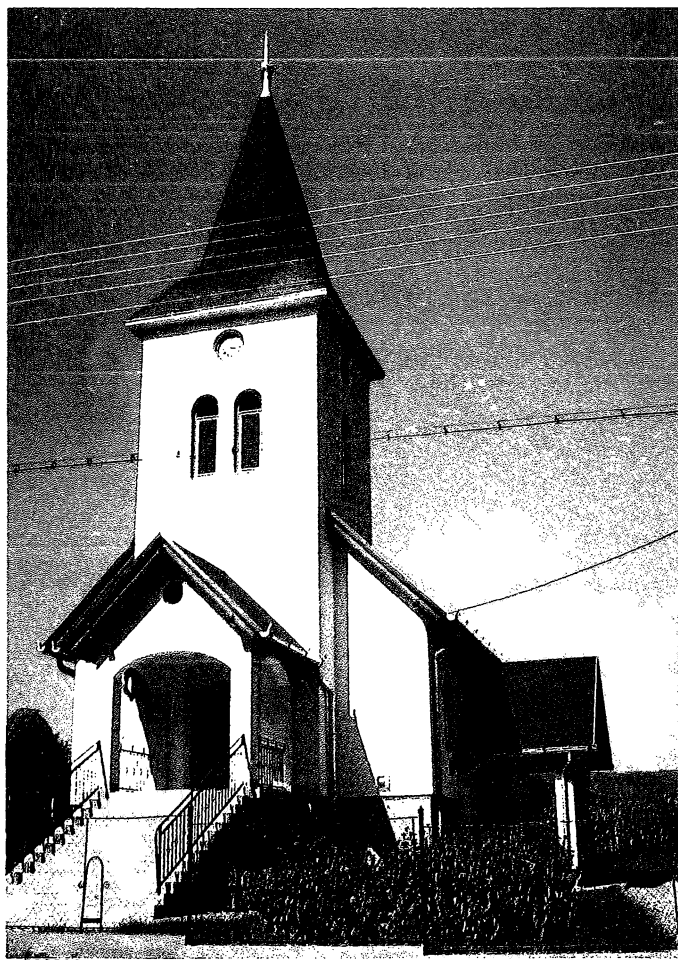

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Templomépítő szőrványaink.
Eczkentelep

Huszonegyedik évfolyam
2010. május

5

Tartalom

Vasárnapi prédikációk

Kátai Tibor: Énekeljétek az Úrnak új éneket. (Húsvét utáni 4. vasárnapra) Zsoltárok 98	183
Vicsai Tibor: A megváltottak éneke. (Húsvét utáni 4. vasárnapra) 2Mózes 15,1–6.13	186
Boros Árpád: Az imádkozó Jézus – az imádkozó ember. (Húsvét utáni 5. vasárnapra) Lukács 11,1a	189
Lovász István: Imádság, de hogyan? (Húsvét utáni 5. vasárnapra) Lukács 11,1	191
Kádár György Tamás: „Mindent, ami tőle telt...” (Húsvét utáni 6. vasárnapra) Márk 14,3–9	192

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor: Legyetek világítótestek. 1Mózes 1,14–19	195
---	-----

Prédikációk anyák napjára

Fazakas Ildikó: Anyák napjára. Ézsaiás 49,15	199
Szánthó Júlia: Jézus a szőlőtő, mi a szőlővesszők. János 15,1–8	200

Prédikációk mennybemenetelre

Botos Csaba: A mennybemenők házi feladatai. Az apostolok cselekedetei 1,8	203
Zöld György: Engedelmes várakozásban. Az apostolok cselekedetei 1,4–5.12a.15a	205

Prédikációk pünkösd nagyhetére

Lőrincz István: A beteljesedés	
Tüzes nyelvek. Az apostolok cselekedetei 2,3–4	209
A Szentlélek munkája az ígéhirdetésben. Az apostolok cselekedetei 2,11	210
A csúfolódók. Az apostolok cselekedetei 2,13	211
Az utolsó napok. Az apostolok cselekedetei 2,17a	212
Lelkemből – minden testre. Az apostolok cselekedetei 2,17b	213
Prófétálás, látomás, álmok. Az apostolok cselekedetei 2,17c	214

Prédikációk pünkösd ünnepére

Bustya Dezső: Nem tehetjük... Az apostolok cselekedetei 4,20	216
Csomay Árpád: Az Úrnak Lelke van én rajtam... Lukács 4,18–21	218
Nagy József Levente: A bizonyágtévő Lélek. János 15,26–27	221
Ötvös József: A világ két lelke. 1Korinthus 2,12	223
Pitó Antal: A Szentlélek munkája. Róma 8,1	226
Tóth László: Az emberek összekapcsolása – Connecting People. Efézus 4,3	228

Prédikációk Szentháromság vasárnapjára

Lőrincz János: Szent, szent, szent a Seregeknek Ura. Ézsaiás 6,1–3	231
Oláh Mihály: Kommunikáció és kommunikáció. János 14,8–10.25–26	234

A Genezáret partján

Gyökössy Endre: Indulás a mélységek felé	
IV. Növekedés a Mindenségben	237

Alkalmi prédikációk

Bibliáor'ra

Móra László Tibor: Az igaz beszéd. Máté 5,33–37	240
---	-----

Keresztelési ígéhirdetés

Bálint Csaba: Mit tegyünk? Máté 28,18–20 és Az apostolok cselekedetei 2,37–47	242
---	-----

Esketési ígéhirdetés

Nagy Béla: Szeretetre hangolva. 1Korinthus 13,1,3–8a.13	243
---	-----

Temetési ígéhirdetés

Farkas Antal: Felforgattam közületek többeket. Ámos 4,11–13	245
---	-----

A címlapon: Templomépítő szórványaink. **Eczkentelep** új temploma. Ma a ludastelepi gyülekezet része.

Fényképezte: Vetési László

A hátlapon: Szemelvények középkori latin nyelvű költészetünkből.

Szekvencia a Szentlélekről. Fordította Tóth István.

Vasárnapi prédikációk

Kátai Tibor
Sülelmed

Énekeljete az Úrnak új éneket

Húsvét utáni 4. vasárnapra

Alapige: Zsoltárok 98
Bibliavlasás: Zsoltárok 136

Kedves testvéreim! Az egyházi naptárban a húsvét utáni vasárnapok külön megnevezést kaptak. A húsvét utáni negyedik vasárnapon *Cantate* vasárnapját ünnepeljük, azaz az Istent magasztaló ének és zene vasárnapját. Ez a vasárnap a 98. zsoltár első verséről kapta az elnevezését: énekeljete az Úrnak új éneket, mert csodadolgokat cselekedett, megsegítette Őt az Ő jobb keze és az Ő szentséges karja. Bár a *Cantate* vasárnapja Istent dicsőítő ének vasárnapja, ennek a napnak a témája azonban eredetileg nem az éneklés, hanem a húsvéti öröm. Jézus feltámadásának az öröme ragyogta be az első keresztyének életét és ez készítette a régi idők keresztyéneit arra, hogy ezen a vasárnapon a 98. zsoltárt bevonuló énekként énekeljék.

Cantate vasárnapja tehát a húsvéti örömnnek a vasárnapja. *Mi ennek az örömnnek a forrása? Mi az ószövetségi, istenfélő zsidó ember életében az öröm forrása, és mi az újszövetségi keresztyén ember életében az öröm forrása?*

I.

1. Az ószövetségi, Istenben bízó ember örömnnek a forrása nem más, mint Isten szabadítása és az Ő csodálatos dolgai: „Énekeljete az Úrnak új éneket, mert csodadolgokat cselekedett.” Tudtul adta az Úr az ő szabadítását. Melyek ezek a nagy csodák, ezek a szabadító tettek? A 136. zsoltár tételesen felsorolja őket:

Az első a világ teremtése. „Magasztaljátok az Urat... mert nagy csodákat művelt, mert megteremtette az eget és a földet. Mert kiterjesztette a földet a vizek fölé. Mert megteremtette a napot, holdat és csillagokat, a nagy világítótesteket.” Isten tehát csodákat művelt, a világ teremtése pedig a legnagyobb csodák közé tartozik.

A második csodatett az Egyiptomból való kivonulás. A szabadító tettek között mindenképpen meg kell említenünk az Egyiptomból való kiszabadulás történetét, amelyet a 136. zsoltár tételesen felsorol a 10. verstől kezdődően: Isten tíz csapással megverte Egyiptomot. Az Ő választott népét, Izráelt pedig kiszabadította a szolgaság házából. A Vörös-tengert kettéválasztotta, Izráel száraz lábbal kelt át, az egyiptomi fáraó és serege pedig a tengerbe veszett. Isten vezérelte az ő népét a pusztában és legyőzte Izráel ellenségeit, a pogány népeket és azoknak királyait. Végül Izráelnek adta az ígért földjét, Kánaánt. A 98. zsoltár üzenete szinte tökéletes összhangban van a 136. zsoltár üzenetével: Isten magasztalására szólít fel. E dicsőítésnek az oka pedig nem más, mint Istennek a történelemben megnyilvánuló szabadító tettei.

A 98. zsoltár szerzője viszont továbbmegy, hiszen nemcsak az Egyiptomból való szabadulást látja, hanem a *babiloni fogságból való szabadulást is*. A harmadik versben így szól: „megemlékezett az ő kegyelméről és Izráel házához való hűségéről”. A Septuagintában ebben a versben benne van Jákób neve is: megemlékezett az Úr Jákób iránt való szeretetéről. Mintha Ézsaiás prófétát hallanánk, aki végig harcolt az ellen a

tévhit ellen, hogy Isten elhagyta a babiloni fogságban lévő népet: „és szól Sion: elhagyott az Úr engem és rólam elfeledkezett az Úr! Hát elfeledkezhetik-e az anya gyermekéről, hogy ne könyörüljön méhe fián? És ha elfeledkeznének is ezek, én terólad el nem feledkezem. Ímé az én markaimban metszettek fel téged...” (Ézs 49,14–16) Isten tehát nem feledkezett el a babiloni fogságban lévő választott népről, hanem megemlékezett róluk. Isten emlékezése pedig nem csupán gondolat volt, hanem népét a fogságból kiszabadító történelmi cselekedet is. Eme szabadító munkában Isten felhasználta Círuszt, a Perzsa birodalom vezetőjét. Már Ézsaiás igehirdetésében is Círusz úgy jelenik meg, mint Isten küldötte, aki a híressé vált ediktumában hazaengedte a zsidó népet a babiloni fogságból. Ez tehát a zsoltáros örömeinek a forrása. Isten kegyelme. Az Ő csodálatos tettei, a világ teremtése, Izráel iránti hűsége, az egyiptomi és babiloni fogságból való szabadulás.

A harmadik vers második fele arról számol be, hogy ezt a szabadító tettet látták a föld határai. „Látták a föld határai mind a mi Istenünknek szabadítását.” Itt válik világossá az ószövetségi zsidó embernek a felfogása, mely szerint a föld közepén, köldökén a választott nép lakik. Izráel, az ígélet földje tehát a teremtett világ közepe és Izráelhez képest a többi nép a föld szélén lakik. Ez az a terület, ahol megszűnik a föld és kezdődik az óceán, itt már közel van a halál hazája. A „föld határai” kifejezés tehát a pogány népeket jelöli, akik tanúi voltak Isten szabadításának.

2. Azt mondtuk tehát, hogy a zsoltáros örömeinek a forrása Isten szabadítása, az Ő csodálatos tettei. *Mi az újszövetségi keresztyén ember örömeinek a forrása?* Cantate vasárnapja a húsvéti örömeinek a kifejezője. A Jézus feltámadása miatti öröm, amely beragyogta az első keresztyének életét és beragyogja a mi életünket is, és Isten szabadító tette, amely nemcsak az Ószövetségben mutatkozott meg, hanem az Újszövetségben is.

Az Újszövetségben Isten szabadító tette a golgotai kereszten lett a legnyilvánvalóbb, midőn Krisztus győzött a bűn és a halál fölött. Ott a golgotai kereszten Jézus rálépett az ősi ellenségnek, a kígyónak a fejére és legyőzte a bűnt, megszabadítván bennünket a kárhozat átkától. Feltámadásával pedig legyőzte a halált és megnyitotta az örök élet felé vezető utat. Jézus feltámadása, Jézus Szentlélek általi jelenléte. Ez az az öröm, amely beragyogta az első keresztyének életét, ez az az öröm, amely sugárzott Pál apostol életéből is, és ez az az öröm, mely be kell ragyogja a mindenkori keresztyén ember életét is: „Örüljete az Úrban mindenkor; ismét mondom, örüljete.” (Fil 4,4)

II.

A 98. zsoltár második fele tulajdonképpen egy *hymnus*, amelyben a zsoltáríró az egész földet felszólítja az Úr magasztalására: „Vigan énekelj az Úrnak te egész föld, harsanjatok fel örvendeztetek és zengedeztetek!” A következő versekben a zsoltáríró felsorakoztatja az Ószövetségben ismert szinte teljes hangszerzenét, amelyeknek mind egy feladatuk van: *Isten dicsérete*. Istent dicsérni kell hárfával, trombitával és kürtzengéssel, de nemcsak hangszerrel, hanem ajkunkkal is, hangos énekléssel. Az 5. versben említett lant, amelyet már Dávid is használt, valószínű 4–12 húros lehetett. Ezt követik a kosszarvból készült kürtök, amelyeket a fogság utáni időben kiszorítottak az ezüsből készült harsonák. A zenei eszközök mellett pedig az emberi éneknek is Istent kell dicsőíteni. Cantate vasárnapján, amely a húsvéti örömmel együtt az egyházi ének és zene vasárnapja, úgy gondolom, nyugodtan lehetne folytatni a felsorolást a ma használatos hangszerekkel. A kérdés nem az, hogy mely hangszerekkel dicsérhetjük Istent és melyikkel nem, hanem az, hogy általunk, a mi kezünk, a mi ajkunk által is megszólal-e

Isten dicsérete? Be tudunk-e kapcsolódni szívünkkel és lelkünkkel ebbe az egyetemes Isten-dicséretbe? Tudjuk-e Őt dicsérni ajkunkkal, hangszereinkkel és legfőképpen életünkkel? Fénylik-e a mi világosságunk az emberek előtt úgy, hogy látva a jócselekedeteket, dicsőítsék a mi mennyei Atyánkat?

Ebbe az Isten-dicséretbe kapcsolja be a zsolttáros *a természet elemeit* is: „Harsogjon a tenger és minden benne való, a világ és akik lakoznak benne. A folyóvizek tapsoljanak, a hegyek együttesen örvendezzenek.” Ez a zsolttár legrégebbi része. A tenger és a folyamok egyaránt a földet körülvevő óceánt jelölik, tombolásuk pedig eredetileg ellenséges volt, hiszen hullámaikkal a földet ostromolták. Ebben a zsolttárban az ősi ellenség azonban már hódol Isten előtt. Az ő tombolásuk nem más, mint hangos Isten-dicséret. Ez a felszólítás is teljes összhangban van Ézsaiás próféta igehirdetésével, aki szintén felszólítja a teremtett világot Isten dicséretére. Ő beszél a hegyek ujjongásáról, tapsolásáról, a teremtett világ Isten-dicséretéről. A kérdés ismételt az, hogy mi be tudunk-e kapcsolódni ebbe az egyetemes Isten-dicséretbe, midőn még a természet elemei is Őt dicsérik? A 36. ének második versében (régi énekeskönyv) így énekeltük: „A kismadár kellemes hangja Téged magasztal / a menydörgés rettenetes szava nagynak Téged vall / Keblünk szelíd sóhajtása / A szélvész vad ordítása / Hírdetői nagy Isten, hogy hatalmas végtelen.” Be tudunk-e kapcsolódni hangszereinkkel, ajkunkkal és teljes életünkkel ebbe az egyetemes Isten-dicséretbe?

III.

A zsolttár utolsó verse a himnusz záró része. Tulajdonképpen egy eszkatologikus himnusszal van dolgunk: *az Úr eljön megítélni a földet*. Eddig a saját népe életében mutatta meg az Ő hatalmát, az Ő csodálatos dolgait, most pedig a népek feletti ítélet következik. A pogány népek eddig a választott nép ellenségeiként jelentek meg, de Isten fölöttük áll és megítéli őket. Isten az egész föld bírója, nemcsak a választott népé, hanem az egész világé. Mert Isten mindenütt jelen van. Nemcsak a választott nép életében, nemcsak a templomban, hanem jelen van a történelemben, jelen van a társadalom életében, a gazdasági életben és általában az élet minden területén. És megítéli ezt a világot. Nemcsak az utolsó nagy, eszkatologikus ítéletre kell gondolnunk, amikor Krisztus eljön ítélni eleveneket és holtakat, hanem azokra a mindennapi eseményekre, amelyek által Isten már most ítéletet mond a világ hitetlensége fölött.

A zsolttáros nagyon világosan elmondja, hogy Isten nem önkényesen bíraskodik. Isten az egyedüli igaz bíró, az Ő ítéletei pedig igazságosak. „Megítéli a világot igazsággal, és a népeket méltányossággal.” Isten tehát jogot és igazságot érvényesít, Ő ezekért harcol, az Ő ítéletei pedig megfellebbezhetetlenek. A zsolttáros eme állítása tökéletes összhangban van a Zsolttárok könyvének istenképével, aki úgy mutatja be Istent, mint igaz bírót, aki megvédi a szegényeket és a kiszolgáltatott embereket, aki harcol a kevélyekkel és a hatalmasokkal. Isten tehát jön, országában pedig egyetemes béke és igazság valósul meg, úgy, ahogy azt Ézsaiás is jelzi az ő eszkatologikus próféciáiban.

Kedves testvéreim, Cantate vasárnapján vessük szívünkbe a 98. zsolttár hármass üzenetét:

Énekeljük az Úrnak és dicsérjük Őt. Örömről van szó, mert Isten jósága, kegyelme, az Ő csodadolgai. Ő a szabadtárs Istene, aki kiszabadította a választott népet az egyiptomi és babiloni fogságból, aki nem feledkezett el az Izráellel kötött szövetségről. De nemcsak az Ószövetségben a szabadtárs Istene, hanem az Újszövetségben. A Golgota keresztyén megszabadított bennünket a bűn rabságából, Jézus feltá-

masztása által pedig megoldotta a halál kötelekeit. A húsvéti örömmek be kell ragyognia nemcsak az ünnep három napját, hanem a húsvét utáni hétköznapokat is.

Éppen ezért ajkunkat meg kell nyitnunk Isten dicséretére. Nemcsak Cantate vasárnapján, de máskor is dicsérjük Őt lanttal, kürttel, harsonával és egyéb hangszerekkel. Dicsérjük Őt ajkunkkal, hangos énekléssel. Aki énekel, az kétszeresen imádkozik – tartja a mondás –, nekünk pedig ezen túl életünkkel is dicsőítenünk kell Megváltó Urunkat.

Végül pedig bízunk Isten ítéleteiben. Ő eljön népe megsegítésére és megítéli a világot igazsággal és a népeket méltányossággal..

Kedves testvéreim, Cantate vasárnapján kapcsolódjunk be az egyetemes Isten-dicséretbe, midőn még a természet elemei is Őt dicsérik. Kapcsolódjunk be az angyalok és idvezült lelkek társaságába, és zengjük teljes szívvel:

„Ujjongjatok az Úr előtt az egész földön! Szolgáljatok az Úrnak örömmel!
Vigadozva járuljatok színe elé!” (100. zsoltár)

Ámen.

Vicsai Ferenc

Magyarkecel

A megváltottak éneke

Húsvét utáni 4. vasárnapra

Alapige: 2Mózes 15,1–6.13
Bibliaalvasás Zsoltárok 135,1–21

Az egyházi év ünnepes fél évének ez a húsvét utáni negyedik Úrnapja Cantate – „énekeljtek” – vasárnapja. Isten írott kijelentése, a Szentírás tanúsága szerint a művészetnek ez a része már egészen korán jelen volt a teremtés koronájának az életében. Az 1Móz 4,21-ben azt olvassuk, hogy a Káin nemzetségéből való Lamekh fia, „Jubál volt az atyja minden lantosnak és síposnak”

Alapigeként Mózesnek és Izráel fiainak dicsérő énekéből olvastam. Választásom azért esett erre, mert úgy érzem, hogy ez az első olyan, Istent dicsőítő ének, amelyből kinőtt az egész bibliai és egyházi éneklés. Úgy is mondhatom, hogy ez az *alaphangja* a további, Istent dicsérő énekeknek, énekléseknek. Ebből a magból nőtt ki az Istentől ajándékba kapott művészet terebélyes fájának értékes gyümölcsöket termő ága: a sok-sok és tartalmas ének-imádság.

Mindannyian tudjuk, hogy Izráel népe éneklő nép volt, egész történelmét végigénekelte. Énekelte az öröm és bánat alkalmain, történelme csúcs- és mélypontjain egyaránt. Énekelte örálláskor, énekelte munkájáról, a termés begyűjtésekor, a lakodalmakon és a halál megtapasztalásakor.

Ebben az igében Mózes és Izráel fiai Egyiptomból, az első nagy és nyomorúságos fogságból történt szabadítást éneklik meg. *Akkor éneklé Mózes és Izráel fiai ezt az éneket az Úrnak* – halljuk az igéből. Ezzel az „akkor” szóval meghatározza az időt és alkalmat, amikor „látá Izráel ezt a nagy dolgot, amelyet cselekedék az Úr Egyiptomban: féle azért az Urat és *hívének az Úrnak és Mózesnek, az ő szolgájának.*” (1Móz 14,31) Mekkora változást hozott számukra az ígélet beteljesedése: „Ne féljtek nézzétek az Úr szabadítását az Úr hadakozik érettetek.” (2Móz 14,13–14) Szemeikkel látták az Úr szabadítását, „megváltását az egyiptomiak kezéből, ami nem csupán külső élethely-

zetükben, hanem életük bensőjében is változást hozott: *hisznek az Úrnak és megéneklék dicsőségét*. Énekelve imádkoznak, adnak hálát a szabadító Úrnak. Addigi élethelyzetükben a dicséretnek, éneklésnek, magasztalásnak egyetlen hangjával sem találkoztunk. Addig csak a segélykiáltás, a hitetlen csüggedés jajszava hagyta el ajkukat. Csak miután megszabadultak és a túlsó partról a Vörös-tenger vizét látták összecsapódni a Fáraó szekerei, lovai és lovasai fölött, voltak képesek az Urat dicsőíteni. Csak utána nyitották meg ajkukat győzelmi éneklésre. De akkor már szívük teljességéből, szívünk bensőjéből hangzott a hálaének. És valóban *akkor igazi az ének, amikor szívből fakad* – Isten iránti őszinte hálából. Egyik írásmagyarázó (C. H. Mackintosh) a 2Móz 15,1–21-nek *A megváltottak éneke* címet adta. *Kegyelleddel vezérled te megváltott népedet...* (13. v.) Nem túlzás tehát azt mondani, hogy az egyiptomi fogságból kiszabadított választott nép ezzel az énekkel valóban az Istent dicsérő, magasztaló hálaénekek alaphangját adta meg. A Szentírás olvasása során gyakran találkozunk olyan hálaénekekkel, amelyek mind-mind bizonyosságai annak, hogy Isten népe sokszor és sokféleképpen tapasztalta és énekelte meg az Úr szabadítását.

Alapigénkből azt is megtudjuk, hogy *milyen ez az Úr*, akiről és akinek hangzik Mózes és Izráel fiainak ajkáról a dicséret, a hálaének. *Melyek az Ő tulajdonságai?* Az ige szerinti első tulajdonsága ennek az Örökkévaló Úrnak az, hogy: *fenséges*. „Éneklek az Úrnak, mert fenséges ő”, azaz nincs hatalmasabb ennél az Úrnál. Nem Egyiptom királyát, nem a fáraót illeti meg a fenséges megnevezés, hanem az Urat, aki „ellenséget összetör” (6. v.). Az igaz Istent erről a fenségéről, hatalmáról lehet megismerni. Ő a Mindenható Úr, aki teremtő munkáját a teremtett mindenség fenntartásában, szövetséges népe gondviselésében, megtartásában folytatja tovább. Ura a természetnek is. Eső, szél, felhő, tűzoszlop, világosság, sötétség és a tenger vize neki engedelmeskedik. De nemcsak *a természetnek Ura*, hanem *a történelemnek is*. Bizonyosága az ősatyák elhívása, megáldása után az, hogy népet formált magának, Izráelt. Ezt a maga számára kiválasztott népet szabadította ki *fenséges* hatalmával Egyiptomból. Nem tehette ezt más, csak az itt *megénekelte Úr*, akinek ereje mindennél és mindenkinél nagyobb. *Erősségem az Úr és énekem, szabadítómmá lőn nekem*. Olyan erőről, *erősségről* van itt szó, amely egyedül *Istennek a tulajdonsága*. Fensége, erőssége mindenhatóságát jelentik. Ilyen szabadítást csak az Úr végezhet, akinek fenségét, erősségét, szabadító hatalmát tettei és csodái eddig is igazolták. Istennek ezeket a tulajdonságait éneklé meg eleitől végig a megszabadított nép. Éppen ezért olyan szép ez az ének, mert benne akadálytalanul *árad a szív bensőjéből az Úr magasztalása*, csodáinak, tetteinek dicsérete. Az ember, a teremtmény „én”-je, személyisége érdemével együtt eltűnik, s a szemek előtt csak az Úr személye, tettei és csodái állnak. Kiolvasható belőle az évezredekkel későbbi megfogalmazás: *Egyedül Istené a dicsőség!* Az igazi hálaének példája ez Isten gyermekei számára. Van, ami szó szerint hangzik Ézsaiás ajkáról ebből az énekből (12. rész) és nagyon sok helyen a Zsoltárok könyvében.

Mindent felülő ez az ének, mert nemcsak a szabadítást éneklé meg a választott nép, hanem a *megváltást* is. Felragyog benne az a kegyelem, amely a megváltottakra vonatkozó isteni terv beteljesedéséről szól: *Kegyelleddel vezérled te megváltott népedet, hatalmaddal viszed be te szent lakóhelyedre*. (13. v.) Igaz, hogy még csak a pusztá szélén voltak, még hosszú és viszontagságos volt az út Kánaán földjéig, még sok baj érte őket az úton, de a megtapasztalt és megénekelte szabadítás a jövő ígérete lett számukra. *Mert Isten ereje, kegyelme és szeretete a jövő garanciája a mindenkori választott nép számára. A révbé érés záloga!* „...ne félj, mert megváltottalak, neveden hívtalak téged, enyém vagy! Mikor vízen mégy át, én veled vagyok, és ha folyókon, azok el nem borítanak, ha tűzben jársz, nem égsz meg, és a láng meg nem perzsel téged. Mert én vagyok

az Úr, a te Istened, Izráelnek Szentje, a te Megtartód... (Ézs 43,1b–3) Ezt kellene mindannyiunknak igazán megtanulni. Van Megváltónk, nem gazdátlan az életünk. Nincs okunk a félelemre, aggodásra, még akkor sem, ha nem tudjuk, mit hoz a jövő. Persze, hogy nem mindegy, mi ér bennünket az úton, de bizonyos, hogy megérkezünk „szent lakóhelyére”, minket is bevisz az üdvösségbe. Ebben a hitben érdemes énekelni énekeinket. Azt, hogy „Tudom az én Megváltóm él, hajléka készen vár reám...”, „Dicsérjétek az Urat, Áldjátok Ő szent voltát...” meg a többi gyönyörű zsoltárt és hitvalló éneket.

Énekeljünk mindig abban a bizonyosságban, hogy *megtartó és gyógyító ereje* van az éneknek, éneklésnek. Saul számára is a gyógyulást jelentette (1Sám 16,23). De nem kell nekünk évezredekre visszamenni, hogy az ének-imádság gyógyító erejéről bizonyosak legyünk. Gondoljunk csak a Szöcs Ferike gyógyításának megsegítésére, a sepsiszentgyörgyi templomban szolgáló énekkarok, kórusok gyógyító erejére. Istent dicsérték, az Ő fenségét magasztalták énekeik, s közben *megnyíltak a szívek és zsebek az adakozásra, gyógyításra*. És ezt tették a művészet másik részéhez tartozók: a festők is. Gyógyító szolgálatot végeztek. Hasonlóképpen nyíltak meg a szívek és a zsebek sok gyülekezetünkben a feketeerdői maroknyi kis gyülekezet kórusának szolgálata alkalmával, amikor új templomuk építésére történt az adománygyűjtés az ének erejével. Ilyen fajta építő ereje is van az éneklésnek.

Ezért olyan nagy ajándéka a reformációnak – egyebek mellett – az, hogy a gyülekezeti éneklés istentiszteleti rendünk alkotó része. És milyen nagy ajándék számunkra az új Magyar Református Énekeskönyv, benne a Szenci Molnár Albert által magyarra fordított 150 zsoltárral. Hogy mit kapott általa történelme során megpróbált nemzetünk, talán senki sem fogalmazta meg tisztábban Bódás Jánosnál az emlékére írt *Zsoltáros Prédikátor* című versében:

„Népedért voltál mindhalálig vándor:
Zsoltárfordító, szegény prédikátor.
Bolygó lábad rég csillagokra hágott,
s lelkedből most is csapkodnak a lángok,
miktől a szívünk tüzes szárnyakon száll,
ha felcsendül a drága, régi zsoltár
Fényt hoztál, melytől eltűntek az árnyak,
(még félhomályban álmodó) hazádnak.
S hogy a hazát a két pogány teperte,
az árva nép a zsoltárt énekelte,
dörgött puszító, félvad századokba:
Tebenned bízunk eleitől fogva ...”

Egy, a Kr. u. 2. században élő tudós a következőket mondta: „Ha fülemile volnék, úgymondd úgy dicsérném Istent, mint fülemile, most mivel ember vagyok, úgy dicsérem Őtet, mint ember.”

A dicséret Isten méltó helyének a megadása, az ember méltó helyének elfogadása. Ő a teremtő, mi az Ő teremtményei. Ő a hatalmas, mi a kicsik. Ő a szabadító, mi a megszabadítottak. Ezt énekelte meg egykori választott népe. Nekünk még több bizonyágunk van szabadító kegyelméről: Jézus Krisztusban megváltót küldött. Szenvedése éjszakáján Jézus is zsoltárokat énekelve ment tanítványaival a Gecsemáné-kertbe és a kereszten is, ahol üdvösségünket megszerezte, a 22. zsoltárból idézett. Jézus Krisztus kereszthalála és feltámadása – üdvösségünk biztos záloga, Isten legnagyobb szabadító

tette. Ebből tudhatjuk igazán, hogy szeret bennünket és üdvösséget ajándékoz. Erről és ezért kell nekünk dicséretet énekelni úgy, hogy közben:

„A csend köröttünk mélyen szerteárad.
Hadd halljuk azt a tiszta éneket,
Amely betölti rejtett szép világod,
Hol téged dicsér minden gyermeked!”

(MRÉ 459,5)

Ámen.

Boros Árpád
Szilágyballa

Az imádkozó Jézus – az imádkozó ember

Húsvét utáni 5. vasárnapra

Alapige: Lukács 11,1a

Bibliaviasítás: Máté 6, 5–15

Lehet, hogy már a címét is furcsálljátok – vagy kifogásoljátok – ennek a prédikációnak, mert mi az, hogy „imádkozó Jézus...”? Olyan természetes, hogy Jézus imádkozik, hiszen Ő Isten Fia! Sokan azt gondolják: „...az a dolga...” És neked mi a dolgod, drága felebarátom?! Te meg tudsz lenni nélküle és Nélküle? Te soha nem érezted, hogy szükség van rá és Rá?! Ha eddig másodlagosnak vagy fölöslegesnek találtad megválaszolni ezt a kérdést, most jöjj és hallgassuk együtt, veled és azokkal, akik már rég gyakorolják, hogy mire tanítja övéit az imádkozó Jézus!

Kevés helyen találkozunk a Bibliában és az életben is azzal, hogy valaki vagy valakik arra kérik Jézust, hogy imádkozni tanítsa őket. A felolvasott alapige egyike ezeknek a kevés alkalmaknak (Lk 11,1a). Valószínű, hogy soha nem fogjuk megtudni, melyik volt az a tanítvány, amelyik erre kérte Mesterét és amely kérés arra indította Jézust, hogy a világ mindenkori legszebb imádságát adja át nekünk. Örökké hálásak lehetünk, hogy a *Mi Atyánkot* (mert erről van szó) megismertette velünk, és így mi is megismertethetjük másokkal (pl. gyermekeinkkel).

Szeretett testvéreim! Két nagyon fontos, mondhatni létszükségszerű dolgot kell meglátnunk a mai igei tanításban.

Az első dolog az, hogy maga Jézus imádkozik. A másik a gyakorlandó emberi tevékenységről, a munkáról azt mondta: „...az én Atyám, mind ez ideig munkálkodik, én is munkálkodom (Jn 5,17), „...munkálkodjatok – mondja később – ne az eledelért, amely elvész, hanem, amely megmarad az örök életre...” (Jn 6,27a) Az imádkozás az istenfélő ember elengedhetetlen lelki tápláléka. Jézusról több helyen olvassuk, hogy félrevonult az övéitől vagy a tömegetől (de az is az övé volt és még ma is az), és csendes elmélkedéssel, imádsággal erősítette magát és Atyjával való kapcsolatát (Mt 14,23; 26, 36.44; Mk 11,25; 14,32; Lk 3,21; 6,12; 9,28; 22,32). Az imádságra szánt idő soha nem elvesztegetett idő, mert Isten bőven visszafordítja azt az imádkozónak.

A második dolog, amire rávilágít ez az íge, hogy imádkozni bárhol lehet. Az „...egy helyen...” azt jelenti, hogy nincs meghatározott, behatárolt területhez, ponthoz kötve, hanem bárhol, bármikor, körülményektől függetlenül. Nem kell hozzá ünneplőbe öltözöd, díszesen templomba vonulnod. (Természetesen ott is lehet!) Lehetsz elfoglalt, fog-

va tartott, beteg vagy beteg mellett örökös személy, mert az imádságnak nincsenek ilyen földi korlátai, mivel isteni az eredete. Jézus Krisztus hozta hozzánk s nekünk.

Elengedhetetlen életszükséglet, hogy engedjük Istent szólni hozzánk, de legalább annyira fontos és elengedhetelen, hogy mi is megszólítsuk Őt. Az imádságra nem Istennek van szüksége, hanem nekünk. Nem a tájékoztatás a célja, mert Isten kellőképpen tájékozott a te életed felől, hanem a te szíved őszinteségét, nyíltságát akarja látni, ahogyan kitér előtte azt.

Imádkozni kell, mert valljuk, hogy semmi sem történik véletlenül életünkben (HK 27. kérdés–felelet). Ezért vágyaink teljesüléséért is imádkozni kell. Nem vagyunk gépek, hogy értelem nélkül „éljük” gépeletünket, hanem Isten személyes teremtményei vagyunk, akiket képesekké tett a Vele való személyes kapcsolattartásra. Isten a mi emberi mivoltunkat tisztelte meg azzal, hogy beszél hozzánk és megengedi, hogy mi is beszéljünk Őhöz és kérjük azokat az ajándékokat, amelyeket nekünk akar adni. Úgy gondolom, hogy teremtésünk egyik fő célja, hogy személyes kapcsolat alakuljon ki közöttünk és közötté.

Sokszor megfigyeltem, hogy azok, akik imádkoznak, legtöbbször sablonos kéréseket fogalmaznak meg, például ilyeneket: „köszönöm Uram az egészséget, a családot, hogy elfogadtalak, hogy követődé lettem...” Természetesen nem kritizálni akarom ezeket az imádságokat, csupán megjegyzem, hogy Jézus maga is figyelmeztetett bennünket, hogy imádságainkban ne legyünk bőbeszédűek, mert Isten tudja, ismeri szükségünket.

Mit kérünk tehát imádságainkban? Mit kell az élet legfontosabb dolgának (dolgának) tartanunk és azt milyen sorrendben kérjük Istentől? Erre a kérdésre nagyon nehéz felelni, mert mindenkinek más és más jelenti a fontosat, az elsődlegest. Valószínűleg ezt érezhette Jézus egyik tanítványa is, amikor arra kérte Őt, hogy adjon nekik egy imádmintát. Miért imádkozunk, és mi legyen a sorrend imádságainkban?! Elemelve az adott és közismert ima-mintát vagy mintaimádságot, észrevehetjük, hogy abban nem az ember áll az első helyen, mint ahogyan mi fogalmaznánk magánimádságainkban. A mintaimádságban Jézus hét kérést fogalmaz meg. Az első három Istenre vonatkozik, az Ő nevére és országára. A következő négy kérés velünk kapcsolatos: a mindennapi kenyérért, a bűnbocsánatért és a kísértéssel szembeni védelemért, a Gonosz feletti győzelemért. Mit figyelhetünk meg? Azt, hogy Isten érdekei az elsők és csak azután jöhetnek a miénké. Ez tehát a helyes sorrend a teremtmények, azaz a mi imádságainkban. Mi örökké hálásak lehetünk Jézusnak azért, hogy erre is megtanított bennünket, hogy balga módon ne csak a magunk panaszáradataival ostromoljuk az eget, hanem „odaillő” módon „kopogjunk be”, amikor Istent dicsőítve és magasztalva fogalmazzuk meg kéréseinket. Az imádkozó Jézus így tanít meg minket és tesz helyesen imádkozó emberekké.

Keresztyén testvéreim! A húsvét utáni ötödik vasárnapon (latin nevén Rogate vasárnapján) a Feltámadás és a mennybemenetel közötti negyven napból harmincöt már eltelt. Köszönjük meg, hogy mielőtt távozott volna e földi lét nyújtotta keretből, még megtanított bennünket imádkozni. Először úgy, hogy ő maga imádkozott, azután pedig úgy, hogy megmondta, mi hogyan imádkozzunk.

Milyen jó, hogy ez a drága tanítás ma sincs elfeledve és ma is gyakorolható! Te gyakorlod-e? Ámen.

Imádság, de hogyan?

Húsvét utáni 5. vasárnapra

Alapige: Lukács 11,1
Bibliavetítés: Zsoltárok 25

A húsvét utáni ötödik vasárnapot *Rogate* vasárnapnak is nevezik. E latin szó azt jelenti: „Imádkozzatok.” Az imádság szükségszerűségéről, áldásairól sokat hallunk és beszélünk. A templomba gyakran járó ember sok imádságot ismer és tud emlékezetből. Gondoljunk csak az Úri imádságra, az Apostoli Hitvallásra vagy a Bűnvalló imára. Szüleinktől, nagyszülőktől, lelkipásztortól több imádságot is tanultunk. Tudunk templomba érkező és templomból távozó imát, evés előtti könyörgést és étkezés utáni hálaadást. A felszólítás, imádkozzatok, mégis zavarba hoz, mert úgy érezzük, mégsem tudunk imádkozni.

Erre döbbenhet rá az igében szereplő névtelen tanítvány is, aki megszólítja Jézust: taníts minket imádkozni. Hányszor hallhatták, láthatták ezek a tanítványok az imádkozó Jézust. Bizonyára nem kerülte el a figyelmüket, hogy a Mester életében milyen fontos helyet kap az imádság és mennyire másképp imádkozik, mint az írástudók. Kötött imádságokat ismerhettek a tanítványok is, de ők imádkozni akarnak megtanulni. E kettő között pedig óriási különbség van. Ha felmondom a Miatyánkot, attól még nem imádkoztam, ha eldarálom a Bűnvalló imádságot, nem biztos, hogy meg is vallottam bűnemet, ha gépiesen, megszokásból mondom a jól megtanult imaformulákat, távol vagyok az igazi imádkozástól. Az imádság párbeszéd Istennel. Nem kívánságok kérése, hanem az Ő akaratának keresése engedelmességgel kész szívvel.

Csodálatos az a közvetlenség, ahogy Jézus imádkozik. Csodálatos, hogy egy egész éjszakát is át tud imádkozni (Lk 6,12). A mi imádságunk a kötelesség szava, amit hamar le akarunk tudni, vagy a végső megoldás szava: „Uram, segíts!” Nincs-e igaza ennek a tanítványnak: „Uram, taníts imádkozni.” Nem kellene nekünk is felkiáltanunk: Jézusom, nem tudok imádkozni, te segíts, te taníts!

Hogyan imádkozunk? Először is őszintén, őszinte hittel, őszinte alázattal, őszinte bizalommal. Földi kapcsolatainkban az őszinteséget becsüljük és el is várjuk egymástól. Mennyivel fontosabb az őszinteség Istennel szemben, aki jól látja, milyen lelkülettel fordulunk Hozzá. Sajnos, az imádságainkra is érvényes lehet az ige: „ez a nép csak... ajkával dicsőít engem, de szíve távol van tőlem.” (Ézs 29,13) A betanult imádság szavai reflexszerűen jönnek ajkunkra, de a szív nincs mögöttük, gondolataink is messze kalandoznak. Már nem is figyelünk arra, amit mondunk, élő imamalmokká válunk. Vajon ez kedves Isten előtt? Mondjuk, mert mondanunk kell, valamit kipróbálunk magunkból, hogy elmondhassuk: imádkoztam. Imádság-e a lelketlen vagy kényszerima? Őszinte hittel lehet csak Isten elé állni. A Zsid 11,6-ban olvashatjuk, hogy aki Isten elé járul, hinnie kell, hogy Ő létezik. Nem lehet hitetlenül imádkozni, vagy hallja valaki vagy nem, vagy létezik Isten vagy nem.

Az őszinte hithez társuljon igazi alázat! Azzal a tudattal szólítsam meg, hogy nincs semmi bennem, amire hivatkozhatom, amire büszke lehetek, nem vagyok méltó, hogy meghallgasson. Isten a kevélyeknek ellenük áll, az alázatosoknak pedig kegyelmet ad (Jak 4,6). Mennyire undorító, ahogy Jézus példázatában a farizeus büszkélkedik és megköszöni, hogy nem olyan, mint az a vámszedő. Amaz pedig távol állva, csak ennyit

mond: Isten, légy irgalmas nékem, bűnösnek. Az alátra gondolva jusson eszünkbe, hányszor megfogalmazódik szívünkben az elvárás Istennel szemben, kötelessége, hogy segítsen. A hívő alázat ki tudja mondani: „Legyen meg a te akaratod.”

Ugyanakkor a bizalom sem hiányozhat az imádságból. A Heidelbergi Káté megfogalmazása szerint Krisztus azért parancsolja, hogy Istent Atyának szólítsuk, hogy mindjárt imádságunk kezdetén felébressze bennünk azt a gyermeki félelmet és bizodalmat Isten iránt, mely könyörgésünk fundamentuma. Azzal a bizalommal kell tehát Isten elé lépünk, hogy Ő ismeri, jól látja életünket, szükségleteinket és mindent, ami a javukra van, meg tud és meg akar adni. Bízunk kell abban, hogy Krisztusért, az Ő áldozatáért meghallgatja kérésünket, még ha nem is teljesíti azt.

Az alapigét követő versekben, a Miatyánk után Jézus az állhatatosságra tanít a tola-kodó barát példázatával. Az összecsapott, kapkodó vagy pánikszerű „jaj, Istenem, segíts” imádsággal szemben ott áll a kitartó imádság példája. A pogány asszony kitartóan imádkozik lánya gyógyulásáért, a vak Bartimeust hiába korholják, annál jobban kiált, az özvegyasszony addig jár a bíró nyakára, amíg célt ér. Zörgessetek és megnyitattik nektek, ígéri Jézus. Ha komolyan hiszünk, ha komolyan kérünk, akkor többször is imádkozunk ugyanazért. Mónika évekig imádkozott fia megtéréseért. Sokszor olyanok vagyunk, mint a gyermek, aki meglát valamit, azonnal kell is neki, de mégis könnyen elfelejti, amiért még pár perce toporzékolt.

Nem szabad megfeledkeznünk a háláról sem. „...imádságokban és könyörgésben mindenkor hálaadással tárjátok fel kéréseiteket Isten előtt.” (Fil 4,6) Az egyik legnehezebben kimondott szó a *köszönöm*. Kérni tudunk, de megköszönni már nem. Természetesnek vesszük, hogy Isten meghallgat, Isten gondoskodik, elvégre ez nekünk kijár, különösen ha imádkoztunk is érte. Isten nem kívánságteljesítő automata, még az imádság lehetősége is az ő ajándéka. Annyi minden van, amit meg kellene köszönnünk, az ő szeretetét, megváltásunkat, életünket, pihenésünket, munkánkat.

Isten nem a sokbeszédű, szófordulatokban gazdag vagy éppen unalomig ismételt imádságot kedveli, hanem a titkos szoba őszinteségét, szerénységét, meghittségét. Hiszem, ha Krisztusra tekintünk és hozzá fordulunk, akkor tőle az igazi imádságot tanuljuk meg. Uram, taníts minket imádkozni! Ámen.

Kádár György Tamás

Diószád

„Mindent, ami tőle telt...”

Húsvét utáni 6. vasárnapra

Alapige: Márk 14,3–9

Bibliaviaszás: Zsidókhoz 13,1–16

Ahogy a drágakő kereskedő teszi a csillogó gyémántot a fekete bársonyra, úgy helyezi Márk evangéliuma egy asszony szeretetét a főpapok gyilkos indulata, Júdás pénzszeretete, kettőjük összeesküvésének sötét háttere elé. A poklos Simon háza az asszony cselekedete által a királyákenés palotája, a cifra, főpapi paloták, a bennelakók családsága miatt a latrok barlangja lesz. Mekkora ellentét!

Jézus Krisztus befejezte az utolsó időkre vonatkozó tanítását. Még két nap van hátra a páskabarány megöléséig (Mt 26,2). Tudta, hogy mi vár reá, félt ettől az órától, szomorú volt a lelke mindhalálig. Az egyházi hierarchia sátáni gyűlölettel szomjazta vérét, határtalan gyűlöletüket csak Jézus halálával tudták csillapítani. Bár féltek a kiszámítha-

atlan néptől, kik még mindig prófétának tartották, ezért nem az ünnepen, az ünnepi egybegyűlekezés alkalmával akarták végbeinni tervüket. De Isten felülbírálta akarataikat, mert a Páskabarányt – Isten elhatározása szerint – pontosan abban az időben ölték meg. E sötét indulatok árjával szemben ott áll egy asszony szeretettől áthatott cselekedete. Felüdítő hatással volt Urára e nemes, szívből jövő tett. Mint szerény, egyszerű asszony jött, hogy Urát megkenje drága nárduskenettel. Szeretete és hűsége vezette, hogy egyszeri, de örökké emlékezetes tettet végrehajtsa. A Bethániában történtek, Jézus megkenetése a poklos Simon házában megoldhatatlan feladat elé állítana bennünket, ha mindenáron harmonizálni szeretnénk a négy evangéliumot. Ne tegyük, mert minden evangéliumnak megvan a saját nézőpontja és üzenete, s nekünk a sajátosat kell alázatosan szolgálunk és magyaráznunk. Simonról sem tudunk többet, mint amennyit itt az ige említ. Valamikor Jézus meggyógyíthatta poklosságából, a ragadványnév is innen származhat. Hogy Jézust házában megvendégeli, ez akár köszönete és hála is lehet gyógyító Mestere iránt. Milyen fontos, hogy a jó cselekedeteket a kellő időben vigye véghez az ember. Jézus nem nagy tetteket, hanem kellő időben véghezvitt jó cselekedeteket vár. Hányan elkésnek a pohár víz, vagy a megtört kenyér, a két fillér adomány szolgálataival, várva az alkalmat, hogy valami nagy, emlékezetes, dicsekvés céljából dicséretre méltót cselekedhessenek. Te, ki az ígét hallgatod, nem vagy késésben valamivel, amit elvár egy beteg, mezítelen, fogoly, éhező képében a te Urad? Nincs valami mondanivalód gyermekeidnek, szüleid, ha még élnek, nem vároznak bocsánatkérésre, barátaid, szomszédaid, gyülekezeted tagjai nem hiányolják szeretetszolgálatod apró gyümölcsseit?

A Páska hetében kiváltképpen való jócselekedet volt az adakozás a szegényeknek. Az lett volna egyesek szemében a páskaszzerű cselekedet, ha a közel egy évi napszám árát érő drága olajat eladják s a szegényeknek szétosztják. Milyen könnyű más, szívből jövő adományát irányítani! Ha adni nem tudok, akkor legalább a véleményem – ami sokszor csak okoskodás – hallatom. Elmosódott, hogy kik voltak a kifogást emelők. De Jézus az asszony védelmére kel, mert igazából az ő tette volt most ennek a kivételes és messzeható páskaünnepnek megfelelő. A szegények mindig ott lesznek körülöttük, de csak ez az asszony ismerte fel e pillanat lehetőségét. A szegények között most Ő a legszegényebb, aki magát teljesen megüresíti, mint bárány, ha vágóhídra viszik, vagy mint juh, mely némán tűri, hogy nyírják, az emberi közöny és nemtörődömség között kiírtják. Nem lett volna teljes és tisztos az eltemetése, ha ez az asszony most előre nem kente volna meg testét, hisz az utólagos balzsamozási kísérlet elmaradt. Előre megérezte, hogy Jézus testének temploma nemsokára lerombolják, tette megelőlegezi a halottnak járó tiszteletet, ezért érthetetlen és goromba a jelenlevők felháborodása. Jézus úgy védi ezt az asszonyt, hogy kiemeli tettet. A legjobb dicséretet, a legmagasabb minősítést adja tetteért, melyet földi ember valaha is elnyerhetett: ami tőle telt, azt megtette. Szeretetének és tiszteletének maximumát adta. Nem volt utánzat, sem kényszer, nincs benne egy cseppnyi dicsvágy. A szívében megfogant indíttatás őszinte. Mennyire hiányzik az életünkben az ilyen szívből jövő szolgálat. Annyi „jó” ember van a világon, különösen temetések napján halljuk a családtagoktól, közbenjáróktól, de vajon hogyan minősíti a mi életünket maga Jézus Krisztus? Példaként áll előttünk ez az asszony, aki mindent, ami tőle telt megtett, hogy Urának kedvében járhasson. Semmi nem volt sok vagy drága számára, csak hogy Jézusának szolgálhasson. Nem várt elismerést, sem dicséretet, mégcsak jutalomvágy sem fedezhető fel benne. Tette mégis az evangélium prédikálásával egybekötött példa marad a világon, valahol csak megszólal az evangélium.

Különös, hogy egy-egy cselekedet milyen megosztóan tud hatni az emberekre, hogy milyen különböző lehet ezeknek a cselekedeteknek az emberi megítélése. Akik Simon

vendégszeretetét élvezték Jézussal együtt, azokról azt olvassuk, hogy bosszankodtak magukban, mert pazarlásnak gondolták az asszony tettét. Ha Júdásra gondolunk, aki a pénz szeretetével nem tudott megbirkózni, s aki a szegényeknek gyűjtött összeget megdézsmálta, lehet, szívesebben látta volna a pénzt magánál. Minden rossz kezdete a pénz szeretete. Az igében azt olvastuk, hogy egyesek zúgolódtak, Máté evangéliumában a „mindnyájan” szót olvassuk azokról, akik bosszankodtak. Hogy e nő tette nem hatott rájuk pozitív értelemben, azt hallottuk, s hogy mennyire tud hatni a rossz, az talán a szavakból is kiderül: egy – egyesek – mindnyájan bosszankodtak, zúgolódtak. Mennyire fordítva kéne ez legyen az életünkben.

Amennyire rosszul „olvasták” az asszony tettét a jelenlevők, Jézus éppúgy kiemeli és elfogadja cselekedetét. A megkenetés egyedül az Úrnak volt szánva, ezért Rá mély hatást gyakorolt: „jó dolgot cselekedett énvelem”. Az Úrtól elismert jócselekedetek igen ritkák, noha mindezek az isteni elhívás részét képezik (Ef 2,10), minden hívőnek elsődrendű kötelessége (Zsid 13,16). Ha nem tudjuk a legjobbat adni életünkben, ha csak a feleslegből, a „mindent” mércéjétől nagyon távol esve szolgálunk, féltő a Belszár ítélete: megmérettetél és híjával találtattál.

Bárhol a világon hirdetik az evangélium, megemlékeznek ennek az asszonynak a cselekedetéről. Tette örökre összekötődik a kereszt evangéliumával, mert mindez az Úr halálával áll összefüggésben. Nagy birodalmak összeomlottak, hatalmak megtörttek, a valamikor fontos dolgok feledés homályába veszttek, de ennek az asszonynak példamutatása az Írással együtt élni fog. Így állított emléket Jézus ennek az asszonynak, mert jócselekedete feledhetetlen. A drága kenet illata elhat, el kell hatnia a mi nemzedékünkig. Fontos, hogy ne csak emlék, hanem követendő példa legyen mindnyájunknak, s indítson a „mindent” mércéje szerinti szolgálatra mind a családban, mind a gyülekezetben, törekedve arra, hogy ne magunknak, hanem a Megváltónak szerezhessünk dicsőséget, örömet. Hirdetjük-e életünkkel ezt a teljes odaszánást vagy elhallgatjuk? Ámen.

Rágógumi

Tömött villamos. Az egyik ülésen fiatal anyuka ül, ölében kisdéddel. Vele szemben egy öregasszony. A gyerek folyamatosan a néni térdét rugdossa. Ő összehúzódik, de a csintalan gyerek újra és újra eltalálja. Amikor már nem bírja tovább, az asszony megszólal. Arra kéri a gyerek anyját, hogy fékezze meg csemetéjét, és esetleg magyarázza el neki, hogy nem illik öregeket összerugdosni tömegközlekedési eszközön. Az öntudatos anyuka azonban büszkén kihúzza magát, és így válaszol: „Maga csak ne szóljon bele, hogyan nevelem a gyereket. Az én kisfiam azt csinál, amit akar, mert liberálisan neveljük.” Az asszony erre megszeppen, elhallgat és tűri tovább az attakot. A jelenetet azonban végignézi egy bőrkabátos, rágógumit majszoló srác, aki éppen a vitakozó felek mellett áll. Kiveszi a szájából a rágót, az öntudatos anyuka homlokára ragasztja, és a megdöbbszent anyarcba ezt a mondatot küldi: „Engem is liberális szellemben neveltek.” Azzal leszáll a villamosról. Az utasok fetrengenek a röhögésétől.

(Végh Attila, *Magyar Hírlap*.)

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor
Derecske, Magyarország

Legyenek világítótetek

Alapige: 1Mózes 1,14–19
Bibliolvasás: Zsoltárok 8, 4–5

Nap nélkül is eltelik, de csak telik

A vakok intézetében egy kislány minden nap végigtapogatta ujjbegyeivel szobája ablakát. Mikor megkérdezték, hogy mit csinál, ő mindig így válaszolt: *keresem a Napot*. Pedig ott sütött az égen hétszámra, csak ő nem láthatta, mert vak volt. Te hálát adsz Istennek, hogy látod a Napot? A prédikátor könyvében ezt olvassuk: „Valóban édes a világosság, és jó a szemekkel néznünk a napot.” (11,7) Így igaz, nincs jobb dolog a világon, mint a Nap alatt élni, nézni a felkelő, a delelő, a hanyatló Napot, ízlelni a világosság édes ízét. Megköszönted Istennek, hogy nem vagy vak, s hogy gyönyörködhetsz a számodra teremtett égitestekben?

Milyen a nyár napsütés nélkül? *Eltelik*. S milyen az élet Isten nélkül, az örök világosság nélkül? *Eltelik*, de csak telik. A nyár nem igazán nyár Nap nélkül, az élet sem igazán élet Isten nélkül. Ő is Nap, állítja a zsoltáríró: „Mert nap és pajsz az Úr Isten...” (84,12) Napfény nélkül elmarad a termés, nem lesz aratás. Isten nélkül is elmarad a termés, meddő marad az élet, s amikor eljön a mennyei aratás ideje, az életünkből nem lesz mit betakarítani. Az ilyen élet sorsa a terméketlen fügefá sorsa: „Íme, három esztendeje járok gyümölcsöt keresni e fügefán, és nem találok: vágd ki azt; miért foglalja a földet is hiába?” (Lk 13,7) Hiába élni e földön, a Nap alatt? Hát ezért teremtette Isten a Napot? Isten nélkül, az örök Nap nélkül csak terméketlen fügefá az élet.

Felolvasott igénk szerint Isten négy funkcióval ruházta fel az általa teremtett égitesteket. Míg a harmadik napon teremtett maghozó fűvek és fák funkciójáról, rendeltetéséről nem esik szó, a negyedik napon teremtett égitestek esetében éppen ez kerül előtérbe. Feladatuk négyes: *válásszák el* a nappalt az éjszakától, *legyenek jelek és meghatározói* az ünnepeknek, napoknak és esztendőeknek, *világítsanak* a földre, és végül *uralkodjanak* nappal és éjjel. Vegyük sorba őket.

Hogy elválasszák a nappalt az éjszakától

A teremtő Isten által az ég mennyezetére helyezett világítótetek első funkciója, hogy elválasszák a nappalt az éjszakától. Isten megbízásából teszik ezt az égitestek. Amikor Kálvint arról kérdezik, hogy lehet az, hogy mielőtt Isten világítótesteket teremtett volna, már volt világosság, így válaszol: „Isten így akarja megmutatni, hogy egyedül ő a világosság forrása és hordozója. Most pedig éppen ezek a világítótetek teszik azt Isten megbízásából, amit kezdettől fogva ő maga cselekedett: elválasszák a világosságot a sötétségtől, a nappalt az éjszakától, azaz megkülönböztetik a két napszakot egymástól.” Figyelemre méltó, hogy a teremtés első három napján ezt az elválasztást, különválasztást maga Isten végzi. Az első napon „*elválasztá* Isten a világosságot a sötétségtől”. A második napon „Isten *elválasztá* a mennyezet alatt való vizeket a mennyezet felett való vizektől”, és lett ég. A harmadik napon: „És monda Isten: *gyűljenek egybe* az ég alatt való vizek egy helyre, hogy tessék meg a száraz”, és lett a föld. A negyedik napon ezt a feladatot Isten az égitestekre bízta.

Isten teremtésének egyik aktusa ez az elválasztás, elkülönítés, rendteremtés. Vigyázz, hogy amit Isten elválasztott, azt ne keverd össze, ne mosd egybe,

befolyjni! Más a nappalod rendeltetése, és más az éjszakádé. Határa van a nappalodnak, és határa van az éjszakádnak. Ha lemegy este a Nap, tudnod kell, hogy itt az éjszaka, és készülj az éjszakára, a pihenésre. S ha reggel feljön a Nap, tudnod kell, hogy megérkezett a nappal, és készülj a nappalra, feladataid elvégzésére. Add meg a nappalnak, ami a nappalé, és az éjszakának, ami az éjszakáé. Az ember nappali lény. Aki összemossa azt, amit Isten elválasztott, vétkezik a teremtés rendje, de önmaga ellen is. „Éjszaka font, nappal mosott”, mondja a dal. Jó ez így?

Legyenek jelek és meghatározói ünnepeknek, napoknak és esztendőknek

A Napnak és a Holdnak ez a második funkciója.

1. *Legyenek jelek!* A Hold, ha önt, jelzi, hogy eső lesz, ha merít, jelzi, hogy szép idő lesz. Ha tavasszal magasan jár a Nap és virágozik a kökény, el lehet vetni a tengerit. Jelzi, hogy itt a tavasz. Ha alacsonyan jár a Nap, későn kel és korán nyugszik, eljött a betakarítás ideje. Jelzi, hogy itt az ősz. Amikor a harasztkereki presbiterek a püspöki vizitáció alkalmával megkérdezték Nagy Gyula püspököt, hogy mikor született, ő így válaszolt: „Krumpliszedéskor. Már alacsonyan járt a Nap, ősz volt.” A végtelen homoksivatagban a tevekaravánok, a hatalmas óceánon a hajósok e jelek segítségével tájékozódnak, a Napnak, Holdnak és a csillagoknak az állásából határozzák meg a helyes irányt. Az égitesteknek Isten azt a funkciót adta, hogy beszélő, útbaigazító, útjelző táblák legyenek. Ezek a jelek a te jeleid, Isten a te számodra teremtette őket, hogy olvass belőlük, hogy tájékozódj: „Csillagos ég, merre van az én szép hazám?” – éneklí a doberdói csatából hazakivánczó első világháborús katona.

2. *Legyenek meghatározói ünnepeknek, napoknak és esztendőknek.* Ettől a pillanattól kezdve vannak ünnepek, évszakok, alkonyat és hajnal, perc és másodperc. Isten *időt teremt, időegységet.* Az égitestek az időmeghatározás nélkülözhetetlen eszközei. Az idő és az égitestek között szoros kapcsolat van: a pontos időt az égitestek helyzetéből állapítja meg az ember. A legtöbb ünnepünk az égitestek után igazodik, jóllehet tartalmukat tekintve semmi közülük egymáshoz. Naptárunk elkészítése az égitestek segítségével történik. Mikor van húsvét? A tavaszi nap-éj egyenlőséget követő első holdtölte utáni első vasárnap.

a) *Szorít az idő.* A negyedik napon Isten időt ajándékozik a még meg sem teremtett embernek. Mert Isten azt akarta, hogy ne csak otthonod legyen, de időd is *bőven* legyen. Gondoltál arra, hogy milyen sok időt ajándékozott neked Isten? Tulajdonképpen időmilliomos vagy Isten kegyelméből, s mégis azt mondd, hogy egyáltalán nincs időd, sőt, még meghalni sincs időd. A derecskei körforgalom építéskor arra a kérdésemre, hogy jól haladnak-e, mikor lesz kész, a leggyakrabban így válaszoltak az ott dolgozók: *Szorít az idő.* Az más kérdés, hogy kettő dolgozott, és nyolc nézte, és gyakran, amit ma építettek, holnap visszabontották. Megkésve kaptam a válaszlevelet az egyik ismerősömtől. Mentségére azt hozta fel, hogy hetek óta csak most volt egy kevéske ideje, hogy válaszoljon. Érdekes, van családot, talán munkahelyed, a Nap süt, az eső hull, a szél fúj, csak egy valami hiányzik minden nap: az idő. Neked sincs soha semmire időd? Hová lett az Istentől ajándékba kapott rengeteg időd? Miért lett életed ideje olyanná, mint a homok, mely kipereg ujjaid közül, mint a levegő a lufiban, ha óvatlanul elengedjük annak száját, mint a kerékpárom első gumija, mely mindig leereszt? Valahol ereszt az életedben, valahol rossz a tömítés, s észrevétlenül elillan az időd. Mintha csak most esküdtünk volna, s annak már hány évtizede? Csak most volt, ugye? És a két napos hétvége nem csak egy pillanat? Útközben taposom a gázpedált, s ha rám kérdez a mellettem ülő, hogy miért rohansz, így válaszolok: szorít az idő. Pedig a teremtés napján Isten bőségesen ajándékozott időt. Ne mondd, hogy nincs időd. Azért rohanunk megállás nélkül, mert nincs időnk. S a vége: összeroppanunk. Amikor már semmire sem lesz

időd, amikor *már meghalni sem lesz időd*, akkor valóban véged van. Akkor készülj fel a halálra, nincs tovább.

b) *Életem ideje a te kezében van* – mondja a zoltáríró. (Zsolt 31,16) Ha azt akarod, hogy mindenre legyen időd, tedd azt Isten kezébe. Engedd, hogy ő ossza be az idődet. Jó helyen van ott. A pénzünk elveszhet, mert a bankok kezében van, de az időnk sohasem, ha Isten kezében van. Az özönvíz után így szól Isten: „Míg föld létszen, vetés és aratás, hideg és meleg, nyár és tél, nap és éjszaka meg nem szűnnek.” (1Móz 8,22) Hála Istennek! Amikor pedig Jézus beszél az idő végéről, így szól: „Arról a napról és óráról pedig senki sem tud, az ég angyalai sem, hanem csak az én Atyám egyedül.” (Mt 24,36) Hála Istennek! Lenne itt jövés-menés, ha tudnánk, hogy mikor jön el a vég. Isten kezében van időnk kezdete és vége is. Hogy mikor kezdődött az idő, azt napra pontosan tudod, de hogy mikor lesz vége, azt már nem. Miért is tudnád? Minden napnak elég a maga gondja, hát még a fogyó, rohanó idő is gondot okozzon neked?

c) *A betelt idő*. „Mikor pedig eljött az időnek teljessége, kibocsátotta Isten az ő Fiát.” (Gal 4,4) Az idő kezdete és vége között teljesedett be az idő, Krisztus emberré létezésében. Az ő jelenvalósága jelentette, s jelenti ma is az idő teljességét. *Nélküle nem teljes az időm*, csupán üresjárat. Isten azt akarja, hogy teljes legyen az idő. Mi tölti ki életed idejét, miként használod azt ki? A te időd sem végtelen, hamar lejár, úgy, ahogy énekünk mondja: „Siessetek, hamar lejár, / Kegyelme már régóta vár, / Ma még lehet, ma még szabad, / Borulj le a kereszt alatt.” (MRÉ, 474)

A te időd is csak így telik be, csak így lesz teljes és hasznos. Van időd leborulni a kereszt alatt? Van időd az Istennel való találkozásra? Tudod azt, hogy Isten erre ajándékozta életed idejét? Ha nem volt időd a vele való találkozásra, akkor életed ideje eltékozolt idő. Isten nélkül, felebarátunk nélkül nem csak nem teljes az időd, de még annál is rosszabb. Mert ha nem Istennel és felebarátoddal töltötted ki a te idődet, akkor valami mással: *bálványaiddal*.

Egy hindu orvosnő mondta, hogy mielőtt keresztyén lett volna, azt tanulta Indiában, hogy a keresztyének bálványimádók. Olyan bálványt imádnak, amely mindenütt jelen van: munkahelyen, utcasarkokon, állomásokon, templomtornyokon, otthonokban, sőt van, aki kezén vagy a nyakában hordozza. *Ez az óra*, ez a ketyegő, másodos vagy digitális óra. Hányszor nézzük az időt a derecskei toronyórán? El tudod képzelni, hogy hosszú sétáim alatt hányszor veszem elő zsebórámat: mennyi telt el, még mennyi van hátra? Hihetetlen, hogy méricskéljük, hogy dekázzuk az időt, amiből Isten oly sokat ajándékozott nekünk. Bálvány lett az idő, körülötte forog minden, fontosabb és drágább lett, mint az azt ajándékozó Isten. Ide juttatta az ember élete idejét. Semmire sem elég. Isten nem azért ajándékozta, hogy szüntelenül ellenőrizd, hogy fejvesztve rohanj: jaj, elkések, hogy eszeveszetten dolgozz: jaj, nem leszek kész! Isten nem kevés időt, hanem sokat ajándékozott neked a teremtés negyedik napján. A kérdés csak az, hogy mire fordítod ezt a sok időt? Istennel és felebarátoddal való találkozásra, vagy valami másra? Az idő csak Istennel teljes. Nélküle üres. Nélküle nincs megállás. Állj meg egy percre, legyen időd Istenre és emberre, hogy majd elmondhasd: mindenre és mindenkire volt időm.

Hogy világítsanak a földre

A Napnak és a Holdnak ez a harmadik funkciója. Szinte megmosolyogtató, hogy e két nagy világítótest fókuszában a végtelen univerzum e parányi planétája áll, ezt szolgálja fényével, melegével. Mekkora kitüntetés, kegyelem és ajándék, hogy Isten éppen ennek a parányi égitestnek, az ember eljövendő otthonának szentel ekkora jelentőségét. A zoltáríró is ezen csodálkozik: „Mikor látom egeidet, a te ujjaidnak munkáját, a holdat és a csillagokat, amelyeket teremtettél: Micsoda az ember – mondom – hogy meg-

emlékezel róla? és az embernek fia, hogy gondod van reá?” (Zsolt 8,4–5) Így akarta Isten a kezdetek kezdetén. Azt akarta, hogy világosságban járj, hogy neked jöjjön fel a Nap, és éppen reád süssön. De még ennél is fontosabb, hogy Isten eljövendő, üdvörténeti döntéseinek színhelyévé tette az égitestek által megvilágított földet. Nem valamely más égitestet, hanem éppen a Földet. Karácsony éjszakáján a betlehemi fényes csillag ragyogja be a Földet: „Mert láttuk az ő csillagát napkeleten” – mondják a csillagjósok. S jelzi a csillag, hogy megérkeztek: „És íme a csillag, melyet napkeleten láttak, előttük megy vala mind addig, amíg odaérvén, megáll a hely fölött, ahol a gyermek vala.” Nagypénteken a sötétséget a húsvét hajnala oszlatja: „a hét első napjára *virradólag*.”

Hogy uralkodjék nappal és éjjel

A Napnak és a Holdnak ez a negyedik funkciója. Uralkodásuk *szolgálat*, ők csak *lámpások* az ég mennyezetén. De csak úgy uralkodnak, miként a hegycsúcs a völgyek felett, egy erős vélemény a gyengébbek között. Nem önkényesen, zsarnoki módon, nem Isten teremtményei felett, csupán a nappal és az éjszaka felett. Valamikor azonban ezek az égitestek az ember szemében élőlények, istenek voltak, az ég urai. Az egyiptomiak a Napot istenként tisztelték, és „élő lámpás”-nak nevezték. Mekkora vakmerőség és milyen veszélyes vállalkozás lehetett egy csillagimádó világban kijelenteni, hogy az égitestek nem istenek. „Szemeidet fel ne emeld az égre, hogy meglásd a napot, a holdat és a csillagokat, az égnek seregét, *hogy meg ne tántorodjál, és le ne borulj azok előtt, és ne tiszteld azokat...*” (5Móz 4,19) És milyen erős lehetett a csillagimádás kísértése: „Ha nézem a napot, mikor fényesen ragyogott, és a holdat, mikor méltósággal haladt, *És az én szívem titkon elcsábult...*” (Jób 31,26–27) De voltak Jeremiások, akik így szóltak: „A pogányok útját el ne tanuljátok, és az égi jelektől ne féljete, mert a pogányok félnek azoktól...” (Jer 10,2) Ma is szükség lenne Jeremiásokra, mert a világ azóta sem változott sokat ezen a téren. Ma is kísért a csillagimádás. A naprendszerek sokasága és a sok ezernyi fényév *mágikus tisztelettel, a titokzatosság és a felfoghatatlanság rémével* tölti el az embert, mondja K. Barth. Nem szabad alábecsülni azoknak a számát, akik még ma is hisznek a csillagok sorsformáló erejében. Egy ismerősöm azért vált el a feleségétől, mert a drága pénzért készített horoszkópja szerint: „távol kell tartania magát attól a nőtől, aki ezen és ezen a napon született” Ez a nap éppen felesége születésnapja volt. Peches volt. Sokévi házasságuk dacára azonnal elvált feleségétől. Így járnak azok, akik Isten helyett a csillagokban bíznak.

A névadás elmarad

Figyelemre méltó, hogy Isten a teremtés negyedik napján nem nevezi nevükön az égitesteket. Nem ad nevet sem a kisebb, sem a nagyobb világítótestnek. Mert a Nap és a Hold istennevek voltak, ezért kerültek a hagyományőrzők és a szentírók a Nap és Hold megnevezéseket. A névadás elmaradása kifejezetten a csillagimádás elleni tiltakozás és a kísértés kivédése. A Nap és a Hold nagyon prózai módon praktikusságuk és funkciójuk figyelembevételével csak világítótesteknek neveztetnek. Kálvin szerint ezek csak *szolgák és szolgáló leányok, olyan berendezések, melyek fényt és meleget küldenek* planétánkra.

Valóban csak eszközök Isten kezében, szolgáló teremtmények. Rád nézve teremtette őket Isten, hogy neked szolgáljanak. Hálás vagy ezért? De ne feledd, hogy az igazi fény és az egyetlen igaz és örökkévaló Nap maga a teremtő Isten. Énekeld te is Csiha Kálmán püspök kedvenc, s a rácsok mögött vigasztalást nyújtó énekét: „Te vagy napvilágom, te vagy énekem, / Téged várlak Jézus, kínos éjeken. / Oszlasd el a homályt, üzd el a bánatot, / Ragyogjon fel rajtam, szép fényes napod. (MRÉ, 451) Ámen.

Prédikációk anyák napjára

Fazakas Ildikó

Avasfelsőfalu

Anyák napjára

Alapige: Ézsaiás 49,15

Bibliaolvadás: Lukács 1,46–55

Május első vasárnapján minden gyermek virágcsokorral a kezében köszönti az édesanyját és a nagymamákat. Próbáljuk megköszönni azt, amit nem lehet megköszönni. De sajnos sokan már csak kegyelettel emlékeznek az – élők sorából – elköltözött édesanyákra. Ez a családi ünnep istentiszteletté válik akkor, amikor a gyülekezet közösségében fejezzük ki a hálánkat. Nem véletlen, hogy az *anya* szavunk benne van az első tíz legszebb szóban.

De honnan is ered az anyaság? Nem szabad elfelejtünk soha, hogy ez Isten teremtesbeli rendelése. Isten az embert férfivá és nővé teremtette, s ők ketten együtt alkotnak egy egészet. S egykor azt a parancsot kapták: szaporodjatok és sokasodjatok. Isten tehát életet akar, hiszen a nevében benne van az *élet* szó. De az ember egyre inkább ellentmond Istennek – szaporodni talán szaporodunk, de hogy nem sokasodunk, az biztos. Mára már divat lett az egyke vagy az egy se. Ez hitelenségünk jele. A régiek azt mondják: ha Isten ad egy gyermeket, annak ad egy darab kenyeret is. Milyen jó volna, ha komolyan vennénk ezt a parancsot, talán nem lenne annyi magányos ember a világon. Isten nem magányosságra teremtette az embert, hanem arra, hogy közösségben, *családi* közösségben éljen. Önmagát szegényíti meg, aki nem akar anya lenni, s nem vállalja fel ezt a gyönyörűséges terhet.

Alapigénk az anyaság két jellegzetes tulajdonságát emeli ki: az egyik az *emlékezés*, a másik a *könyörület*. S hogy az ige még élesebb legyen, Isten egy nagyon fontos kérdést tesz fel mindannyiunknak és negatívan fogalmaz: hát elfeledkezhetik az anya gyermekéről?! A válasz, egyértelmű: NEM! Az igazi édesanya soha nem felejt el gyermekét, mindig gondoskodik róla, testi és lelki egészségéről egyaránt. Nyomon követi fejlődését, s mindig őszintén érdeklődik. Az ő szeretetüket semmi és senki nem pótolhatja, éppen ezért van az, hogy ezért a szeretetért örökké hálások maradunk.

De amikor gondoskodásról van szó, nemcsak a testi szükségletetekre gondolok, hanem a *lelkiekre* is. S ebben a vonatkozásban fontos szerepe van a mindenkori édesanyáknak. Timóteusról azt jegyzi meg Pál apostol, hogy őseiben „képmutatás nélkül való hit” élt. Vajon ma vannak-e ilyen ősök? Sokat szoktunk panaszkodni, hogy milyenek a „mai” fiatalok, de vajon milyen példát látnak? Vannak-e olyan szülők és nagyszülők, akik vetik az igemagokat? Mert ettől függ, hogy lesz-e keresztyén ifjúságunk vagy sem. Ezek azok az értékek, amelyek egy életre meghatározzák minden ember életét. A Bibliában egy szép példát találunk arra, hogy hogyan élhet az ember jó példaként a családban: Ruth könyvében egy nagyon szép hitvallást olvashatunk (Ruth 1,16), ami többek között arról tesz bizonyosságot, hogy Ruth annyira beleszeret abba az Istenbe, akit megismert férje családjában, hogy nem akar elszakadni tőle. Bár a Bibliában nem olvassunk részletesen arról, hogy hogyan élt az a család, de az tény, hogy hitelesek voltak. Minden bizonnyal valamennyi szülő álma és vágya ez, hogy keresztyén családot neveljen. De nem feledhetjük el, hogy a *felelősség* rajtunk múlik.

Nem véletlen, hogy a költőket megihlette az anyai szeretet és áldozatkészség. József Attila azt írja mosónő édesanyjáról, hogy „szürke haja lebben az égen, és kékítőt old az ég vizében” Úgy tartják, hogy az *édesanyák orcája mögött ott áll Isten*, ezért történhet meg az, hogy mindannyiunknak a legszebb az édesanyja. Valami különös titok, a teremtés titkának a hordozói, ez teszi igazán széppé őket.

De sajnos van negatív példa, azt is meg kell említenünk. Megtörténhet, hogy az anya elfeledkezik gyermekéről. De az árvák és magukra hagyottak számára is van vigasztalás. Azt mondja Ézsaiás, hogy Isten *soha* nem feledkezik el gyermekeiről. Ez a teremtett világ – attól függetlenül, hogy hisszük vagy sem – Isten szeretetéből és könyörületéből él. Ő az, aki napokat ad életedhez, aki megtartja egészségedet, s egyengeti életúdat. Ézsaiás korában ez hatalmas vigasztalás volt, hiszen a nép éppen a babiloni fogságban szenved, s Isten üzeni, hogy: nem felejtettelek el! Isten szeretetének legszebb jele: Jézus Krisztus, hiszen ő az, aki felvállalja istenfiúként az emberi sorsot, hogy megkeresse és megtartsa mindazokat, akik elvesztek. Erről az igaz szeretetről és biztos alapról kell beszélni a jövő generációjának, hogy tudják: kihez kell fordulniuk a kétségek és a problémák között. Egy krízissel teli világban élünk, amikor mindenki fejvesztve szalad, s keresi a kiutat. Embertől emberig szaladunk, ahelyett, hogy Istenhez fordulnánk segítségért. Szüntelen könyörögnünk kell azért, hogy a reménység lángja soha ki ne aludjék. Ezt a felülről való kapcsolatot pedig egy pillanatra sem szabad megszakítanunk.

Adja Isten, hogy a mai modern világban legyen sok hívó édesanya, aki nem fosztja meg magát a gyermekáldás örömeitől. S cselekedje a Mindenható Isten, hogy bibliai ősei lehessünk a mai fiataloknak. Ámen.

Szánthó Júlia

Zilah

Jézus a szőlőtő, mi a szőlővesszők

Alapige: János 15,1–8

Bibliaválasz: 1Korinthus 13

Kora tavasszal, még inkább a tél végén meg szokták metszeni a fákat, levágják a mellékágakat, a szakértő szem által megállapított terméketlen vadhajtásokat, hogy a többi ág megerősödjön, és jobb, szebb gyümölcsöt teremjen. A házunk mögötti kis kertben is megmetszettük a gyümölcsfákat, és a levágott ágak közül néhányat bevittünk a szobába, vázába tettük. A gyerekek naponta lesték, hogyan bomlanak ki a rügyek, előbb pár virág, aztán a levelek. Szépek voltak az ágak, a tavasz hírnökei, amikor kint még moccsatlan várakoztak a csupasz fák. De aztán hamar elhervadt az a néhány törékeny virág, elfonnyadtak a levelek is. A gyerekek is tudták, ezekből a virágokból bizony nem lesz cseresznye, barack, birsalma. Nem lehet belőlük gyümölcs, mert lemetszették őket a törzsről, nem kering bennük a nedv, nem éri őket a nap melege, és ha érné is, csak siettetné a kiszáradásukat. Az ág önmagában nem életképes. Ha lemetszik a törzsről, elpusztul, kiszárad.

Falun szinte mindenkinek van szőlője, ha mégoly kicsi is. A szőlőt is meg kell metszeni, a szőlő sok gondoskodást igényel ahhoz, hogy jól teremjen. Izraelben különösen sok szőlős volt és van, a meleg éghajlat, a sok napsütés kedvező a szőlő számára, az izraeli borok híresen jó borok. Az Ószövetségben sokszor felbukkan a szőlő képe mint Izrael népének jelképe. A jeruzsálemi templom homlokzatát is egy nagy arany szőlőfürt díszítette.

Jézus is ezt a képet használja fel egy újabb, az utolsó én-mondásában: „Én vagyok az igazi szőlőtő, és az én Atyám a szőlősgazda.” A jól ismert ószövetségi jelképet fejlesztí tovább úgy, hogy magára vonatkoztatja. Ő az igazi szőlőtő, amely gyümölcsöt terem, amely meghálálja a gondozást, a gazda gondoskodását. Az Ószövetségben viszsztatérő motívum, hogy Izráel népe, az Úristen által ültetett és gondozott szőlős a gondozás ellenére sem terem gyümölcsöt, csak vadhajtást hoz. Ehhez kapcsolódik a Jézus én-mondása. **Az Atya által ültetett és gondozott igazi szőlőtő terem jó gyümölcsöt, és azok az ágak, amelyek ezen a szőlőtőn nőnek.** Az az ember él gyümölcsöző életet, aki élő kapcsolatban van Jézussal. Az az ember él igazán, aki kapcsolatban van, kapcsolatban marad Jézussal.

Isten minden embert céllal teremtett a földre, nem véletlennek köszönheti létét. Az ember akkor él teljes életet, akkor él összhangban, harmóniában Istennel és embertársával, ha ezt az Istentől rendelt célt felismeri és követi életében. Ahhoz, hogy felismerje ezt a célt, életének értelmét, rendeltetését, kapcsolatban kell lennie Istennel és Krisztussal, mert Krisztus által lehet megismerni az Atyát, és kapcsolatba kerülni vele. Krisztus azért jött a földre, hogy megismertesse Istent, az Atyát, az Isten akaratát az emberekkel. Általa, élete és tanításai által mindenki megismerheti Istent, Isten akaratát.

Ha az ember kapcsolatba került Krisztussal, megtapasztalja, milyen szoros és életadó közösség ez. A hívő ember életének a lényege, a többlete az, hogy van, akire támaszkodjon, van, akire rábízta magát, van, akitől erőt merítsen, van, akitől útmutatást nyerjen minden élethelyzetében. Ezt hangsúlyozza mai igénk. Krisztus a hívő ember életének éltető forrása. A szőlőtő gyökereivel, nedvkeringésével táplálja a szőlővesszőket, biztosítja számukra az életet adó táplálékot, hogy fejlődjenek, gyümölcsöt teremjenek, hogy betöltsék rendeltetésüket.

Ha Krisztusban maradunk, életünk van, bármi érjen is bennünket. Krisztussal együtt le tudunk győzni minden negatívumot az életünkben, minden kudarcot, minden csapást, minden félelmet, minden fájdalmat, és tovább tudunk lépni, tovább tudunk élni. Nagy-nagy biztonságot tud adni az embernek ez a tudat, ez a tapasztalat.

A mai vasárnap az örvendezés és a hálaadás vasárnapja, anyák napja. Az örömteli hálaadásnak a kiemelt alkalma, hálaadás Istennek a gondoskodásáért, és hálaadás az édesanyákért, akik által megtapasztalhattuk a feltétel nélküli szeretetet, gondoskodást, elfogadást. Édesanyánkkal élhettük meg először azt a nagyon szoros kapcsolatot, amelynek alapja a feltétel nélküli szeretet, bizalom, és amely elengedhetetlen ahhoz, hogy a gyermek fejlődni tudjon, és kiegyensúlyozott felnőtté váljon. Istennek legyen hála mindezért! És soha ne feledkezzünk meg az 5. parancsolatról (Tiszteld apádat és anyádat...) – szüleinkért Istennek tartozunk hálával, de felelősséggel is. Tisztelettel tartozunk nekik, és gondoskodással, amikor arra szorulnak, ugyanolyan feltétel nélküli szeretettel, amilyennel ők neveltek fel bennünket.

Isten szeretetét az ember iránt a Biblia **az apai és anyai szeretettel** szemlélteti, hogy kifejezze, Isten szeretete feltétel nélküli szeretet. Isten úgy fogadja el az embert, úgy gondoskodik a benne bízó, magát rábízó emberről, mint a szülők. És annál is inkább: *Megfeledkezik-e csecsemőjéről az anya, nem könyörül-e méhe gyermekén? Ha mások megfeledkeznének is, én nem feledkezem meg rólad!* (Ézs 49,15) *Ha apám, anyám elhagyta is, az Úr magához fogad engem.* (Zsolt 27,10) Isten nem hagy el bennünket soha. Krisztusban hozzá tartozunk, mint a szőlőtőhöz a szőlővesszők. Benne megtapasztaljuk Isten feltétel nélküli szeretetét, elfogadását, vele élhetünk kiegyensúlyozott életet, amely fejlődik, kibontakozik, virágot hoz, gyümölcsöt érlel.

Mit jelent a gyümölcs? A Lélek gyümölcsére gondolhatunk: **szeretet, öröm, békeség, türelem, szívesség, jóság, hűség, szelídség, önmegtartóztatás** (Gal 5,22). Ki ne

vágyakozna a maga és családja, környezete életében ezekre a gyümölcsökre? A szeretet cselekedetei ezek a gyümölcsök, amelyek széppé, örömteljessé varázsolják az életet. Krisztusban képesek vagyunk erre. De csak vele és általa. Nélküle semmilyen jónak, igaznak, közösségépítőnek tűnő emberi terv nem vezet célra, mert Jézus nélkül nincs gyümölcs: *Maradjatok énbennem, és én tibennetek. Ahogyan a szőlővessző nem teremhet gyümölcsöt magától, ha nem marad a szőlőtőn, úgy ti sem, ha nem maradtok énbennem. Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők: aki énbennem marad, és én őbenne, az terem sok gyümölcsöt, mert nélkülem semmit sem tudtok cselekedni.* (4–5. v.)

Jézusnak ezt a példázatát, igéjét úgy kell felfognunk, értenünk, mint **ígéretet**, mint **lehetőséget** – és **nem fenyegetésként** kell meghallanunk. **Tényként** közli Jézus: *Ha valaki nem marad meg énbennem, kivetik, mint a lemetszett vesszőt, és megszárad, összegyűjtik valamennyit, tűzre vetik és elégetik.* (6. v.) Sokszor beszélnek manapság kiégésről, kiégett életről – olyan emberről, akit megtörtek a csapások, a szenvedés, aki nem találja élete értelmét, aki céltalanul, egyik napról a másikra él. Krisztus nélkül ez történik az emberrel. Ha eltávolodik az élet forrásától, ha leválik a törzsről, ez történik – kiszárad, kiég.

Jézus szól és figyelmeztet: *Maradjatok énbennem, és én tibennetek.* Ha benne maradunk, abban a szoros közösségben, amelybe bevon minket szava által, **hatalmas lehetőségek nyílnak meg előttünk**: *Én vagyok az igazi szőlőtő, és az én Atyám a szőlősgazda. Azt a szőlővesszőt, amely gyümölcsöt terem, azt megtisztítja, hogy még több gyümölcsöt teremjen. Ti már tiszták vagytok az ige által, amelyet szóltam nektek. Ha megmaradtok énbennem, és beszédeim megmaradnak tibennetek, akkor bármit akartok, kérjétek, és megadatik nektek. Az lesz az én Atyám dicsősége, hogy sok gyümölcsöt teremtek, és akkor a tanítványaim lesztek.* (1–3.7–8. v.) Jézus szava, az ő tanításai eligazítást adnak, hogyan lehet megteremni a jó gyümölcsöt, hogyan lehet elérni, megteremteni azokat az értékeket, amelyeket Pál apostol a Lélek gyümölcsének nevez. Krisztussal mindent megtehetünk. Mindent, ami jó, ami hasznos, ami a magam és mások épülését szolgálja. Ha benne maradunk, és beszéde megmarad bennünk, bármit kérhetünk, és megadatik nekünk. Higgyük el ezt, próbáljuk ki! Bízunk az imádság erejében! Úgy, hogy kéréseinket Krisztus beszédének mérlegén mérjük le.

Krisztussal szoros közösségben élve azt is felfedezzük, hogy embertársainkkal is szorosabb közösségbe kerülünk. A szőlőtőn sok szőlővessző van, ezek mind a szőlőtőnek részei, összetartoznak. Jézus tanításai arra vonatkoznak, hogyan lehet elérni közösségben a gyümölcstermést. Ha megtartjuk Jézus tanításait, kéréseit, emberi kapcsolataink is tisztábbá lesznek, közösségi életünk is szebbé válik, családi életünk, gyülekezeti közösségünk is felmutatja a Lélek gyümölcsét, a szeretet cselekedeteit.

Fejlődésünk a hitben, a Krisztussal élésben nem egyenes vonalú, hullámvölgyek és hullámhegyek követik egymást. Időről időre szükségünk van arra, hogy Isten, a mi Atyánk Krisztus által, megtisztítsa életünket, lemetssze azokat a vadhajtásokat, amelyek főlegesen energiáinkat szívják el, amelyek Istennel és társainkkal való kapcsolatunk kárára vannak, a gyümölcstermést akadályozzák. Krisztus szava mindig megmutatja, hol hajlik el életünk, hol nevelünk vadhajtásokat. Követnünk kell beszédét és megtisztulunk, életünk újra gyümölcstermővé válik, Isten dicsőségére. Azért teremtett minket Isten, hogy vele együtt örömteli, elégedett, boldog életet éljünk, társaink közösségében, rájuk is figyelve, őket is segítve, őket is építve. Ez az élet nemcsak a magunk és a velünk élők számára jó és élhető, hanem egyúttal Istenre mutat, őt dicsőíti, mert azt hirdeti, ő teszi lehetővé számunkra ezt az életformát. Ilyen élettel áldjon meg minket Urunk, Istenünk. Ámen.

Prédikációk mennybemenetelre

Botos Csaba
Somosd

A mennybemenők házi feladatai

Alapige: Az apostolok cselekedetei 1,8
Bibliaalvasás: Az apostolok cselekedetei 1,4–14

Testvéreim az Úr Jézus Krisztusban, szeretettel köszöntelek benneteket ezen a szép ünnepen. Mert ünnep ez a mai a javából, mégpedig a mennybe készülődő emberek ünnepe. Jézus Krisztus mennybemenetelét ünnepeljük a mai napon, aki azért ment a mennybe, hogy előttünk megnyissa az ajtót és elkészítse a helyet számunkra. Akik a keskeny úton járnak, tudniuk kell, hogy Urunk ígérete szerint ez az út a mennybe torcollik, oda visz. Valahogy úgy, mint a mozgólépcső. Életünknek egy adott pontján Isten megszólít minket, kegyelemből válaszolhatunk, ráléphetünk és az visz minket. Készüljünk ezen a szép napon arra a napra, amikor Isten minket is bevezet a mennyei csarnokba. Ezért szeretnénk a mai alkalommal egy *parancsról*, egy *kérésről* és egy *feladatról* szólni.

1. Egy *parancs* hangzott el mennybemenetel napján, amit igyekeztek is a tanítványok tőlük telhetően megtartani. Ez a parancs a következő: Ne távozzanak el Jeruzsálemből. (ApCsel 1,4) Vajon miért mondta ezt Urunk? Valószínű azért, mert bárhová elmentek volna a tanítványok, csak ne kelljen Jeruzsálemben maradniuk, ugyanis ott egyre több veszély fenyegette a keresztyéneket. Bármikor arra a sorsra juthattak, amelyekre Mesterük jutott. Nagypéntek után már volt egy engedetlen lépés az életükben, visszatértek eredeti foglalkozásukhoz. Még Péter hite is megbicsaklott és magával rántotta a többieket is. „Elmegyek halászni” (Jn 21,3) – mondta, és a többiek sem álltak ellent. Aki nincs lelkileg a helyén, sajnos, csak ilyen dolgokra vagy még csúnyábbakra képes. Ezért mondta Jézus: az övéi maradjanak Jeruzsálemben, ne távozzanak el onnan, ugyanis a mennyei erő ott fog kitöltetni rájuk. Nem Galileában vagy Betániában, hanem csakis Jeruzsálemben. Ezért maradtak ott, mert tudták, hogy Jézus ezt a helymeghatározást komolyan gondolta, ehhez csak alkalmazkodniuk kell. Sajnos a mi engedetlen szívünk megszokta, hogy szünet nélkül ellentmondjon Istennek. A Sátán még az Édenben megtanított erre. Azóta is szünet nélkül ez folyik, sajnos még a hitben járók életében is. Valami gyerekes ellentmondás megmaradt bennünk azóta is: miért legyen úgy, ahogyan Isten mondta, én másként látom a dolgokat. Amikor Isten rendjéről van szó a konfirmálók között, mindig előbukkan ez a kérdés: De miért? És e mögött a kérdés mögött az a lázadó magatartásunk bujkál, hogy azért se legyen úgy, ahogyan Isten megmondta. Csak azért is! Péteréknek is a legnehezebb ennek a megtanulása volt és gondolom sokan küszködünk hasonló gondokkal. Az engedelmség mindig nagy dolog volt és az is marad. Isten nem hiába mondta: „Olyan az engedetlenség, mint a varázslás vétke, és az ellenszegülés, mint a bálványimádás.” (1Sám 15,23) Ilyen súlyosan haragszik Isten a mi ellenszegülésünkre és engedetlenségünkre. Többek között ezért a vétkéért vetette meg Isten Sault és állította félre a királyi méltóságból. Hát ezek után nem szörnyű, apró vagy nagy engedetlenségeinkre csak úgy könnyedén legyinteni? Hadd fájjon ma minden engedetlenségünk. Mennybemenetel napja pontosan ezekkel a mennyi fiaihoz méltatlan dolgainkkal szembesít minket.

Jézus nem tévesztette el, amikor arra kérte őket, hogy maradjanak Jeruzsálemben. Pontosan tudta, miért kéri őket erre. És ma is tudja, mire kéri az övéit. Ma ezt így mondaná Jézus: Ha rád bízott egy fontos feladatot, abban légy hűséges végig! A világ minden kincséért se fordulj vissza! Nehézségek vannak? Hát persze, hogy vannak! Lesz még több is! Ilyenkor lehet bizonyítani, hogy kiben hiszünk, ki a mi Megváltónk! A tűzoltók sem fordulnak vissza, akármilyen nagy tűzzel találják szembe magukat. Őket tűzoltásra képezték ki. Mi lenne, ha visszafordulnának? Minket Isten az Ő országának képviselőjével bízott meg itt e földön, minden körülmények között. Vajon tesszük-e a dolgunkat, vagy inkább kifogásokat keresünk?

2. A tanítványokat nem semmittevésre bízta az Úr, hanem az ígéretek bevárására, egyszerűbben fogalmazva *várakozásra*. Első látásra nincs ebben semmi különös, várakozni – azt gondolnánk – nem nagy dolog. Pedig nagyon is az! Akinek ki kell várnia esetleges daganatos betegségének eredményét, attól kell megkérdezni, mit jelent a várakozás? Vagy attól, aki éjjeleket ül a gyereke ágya mellett! Bizony, nem könnyű. Annak sem könnyű, aki már évek óta imádkozik züllött fia megtéréseért, vagy kibírhatatlan szomszédjáért. Ezek az emberek tudják igazán, mit jelent a várakozás. Vagy azok a lelképásztorok tudják, akik évek óta imádkoznak gyülekezetükért, annak megújulásáért. Ma Isten azzal akar biztatni, hogy ne veszítsük el a türelmünket! A tanítványoknak Urunk nem mondta meg, hány napot, esetleg évet kell várniuk, csak annyit mondott, hogy várakozzanak. Tudunk-e türelmesen várni? Nem sértegetjük-e eleget Istent türelmetlenségünkkel? Ő intézi a dolgokat, merjük türelmesen tenni a dolgunkat, eljön az az idő is, amikor Ő véghezviszi, amit elgondolt!

Budapesti lelkész barátom mesélte, hogy nagyon elgondolkodva sietett az utcán, szívében valamilyen gyülekezeti problémával. Ekkor hirtelen a járdán egy sorompó zárta el az útját. Felnézett és a következő tábla ötlött a szemébe: „VIGYÁZAT, FENN DOLGOZNAK!” Szinte mennyei kijelentésnek vette, és azonnal felvidult a szíve: Köszönöm Istenem, hogy *odafenn* dolgoznak! Ma különösen aktuális ez a kijelentés: Jézus azért ment fel a mennybe, hogy *dolgozzék* a mi üdvösségünkért, de nemcsak azért. Ő azért imádkozik, hogy sokunknak a szíve lecsendesedjék és betöltsön minket a menny öröme és csendje. Mert csak azok tudnak ma is türelmesen várni, akik tudják, hogy ők teszik a dolgukat itt lenn, de az igazi munka fenn folyik a mennybe. Merjük jobban rábízni magunkat mennyben munkálkodó Gazdánkra!

3. Mivel töltötték azt a tíz napot a tanítványok? *Imádsággal*. Tíz napon keresztül nagyrészt imádkoztak, ez pedig ugyancsak el kellene gondolkotasson minket! Az imádságra már nem kaptak felszólítást, csak a várakozásra. Az imádságot tudták már maguk is. Ha már együtt vagyunk, akkor imádkozzunk, ne teljen el az idő hiába. Kedves testvérek, ugye mennyi időnk eltelik semmittevéssel? Hányszor vagyunk együtt és egyszerűen csak telik az idő! Legjobb esetben. Ha nem, akkor jut idő egymást szapulni, kigúnyolni vagy trágár vicceket mesélni! Erre mindig jut idő! És jut idő a dicsekvésre, az önsajnálatra és a panaszkodásra. Erre is jut idő. És jut idő a szappanoperákra és a számítógépes játékokra! Csak imádkozásra nem jut idő, vagy nagyon kevés, vagy ha jut, akkor meg belealszunk. Nagyon egyszerű kérdést szeretnék feltenni: mennyi idő jut az imádságra? Egyáltalán szoktál-e imádkozni? Jó lenne azt is felmérni, Erdélyben hány gyülekezetben van hivatalos imaóra, ahol azért gyűlnek össze emberek, hogy dicsőítsék, imádják az élő Istent és elé tárják dolgaikat, kéréseiket. Bizony adósok vagyunk mindezekkel! Mégis a mennybemenetel valami másról akar meggyőzni minket. Lehet, hogy így van, de ezután lehet másként! Akik a mennybe készülnek, azok tanul-

janak meg imádkozni! És szeressenek imádkozni. Az imádságnak egyetlen mozgató rugója van: a szeretet. Akik szeretik egymást, azok szeretnek beszélgetni is egymással. Szeressük Jézust és szeretni fogunk imádkozni. A földi élet a Benne hívőknek olyan, mint a jegyesség. Szeretünk találkozni, beszélgetni, de a mennyben lesz teljes az egység, amikor a test a Fővel, a Vőlegény menyasszonyával egyesül.

Edison, amikor elkészítette az első izzólámpa prototípusát, rábízta megbízható szolgájára, hogy nagy gonddal vigye át a raktárba és tegye biztonságos helyre, nehogy eltörjön. A szolga átvette a lámpát és az első lépcsőnél megbotlott és elesett, eltörve a lámpát is. Nagy lett a harag, ám lecsendesedett. Jellemző, hogy amikor a következő prototípus is elkészült, ki vitte be a raktárba? Ugyanaz, aki az elsőt! Valami hasonlót cselekszik a mi Urunk is. Nagyon sokat vétettünk, méltatlanok vagyunk Urunk bizalmára, nem tesszük a dolgunkat, és mégis Ő ismételten ránk bízta ugyanazt a feladatot!

Kedves Testvéreim, Urunk bizalma hadd indítson minket is dicsőítő imádságra, hála-ára és munkára. Ma egy parancsot, egy kérést és egy feladatot kaptunk Tőle. Parancsot, hogy maradjunk meg elhívásunkban, kérést, hogy tanuljunk meg várni és az imádkozás nem könnyű, de gyönyörű feladatát.

Jézus egy ilyen napon elment a mennybe és kinyitotta az ajtót, hogy Vele mi is bemehessünk oda. Számítanak reánk. Reád is! Ámen.

Zöld György

Székelylvaja

Engedelmes várakozásban

Alapige: Az apostolok cselekedetei 1,4–5,12a.15a

Bibliaalvasás: Az apostolok cselekedetei 1,1–15

Különös alkalom volt a tanítványok életében a Mennybemenetel napja! Egyszerre volt a szívükben öröm és fájdalom, kételkedés és engedelmesség. Öröm azért, mert tudták, hogy Jézus hova távozik, de fájdalom az elszakadás miatt. Ismerős helyzet: szereteteinkkel gyakran élünk át hasonlót. Tudjuk hova mennek, talán nagyon is akarjuk, hogy menjenek, talán sokat is fáradoztunk, hogy mehessenek és mégis az elszakadás pillanataiban – és utána is – nehezen hordozható fájdalom tölti be a szívünket (továbbtanulás, külföldi ösztöndíj, stb.). Egy édesanya őszinte vallomásában mondta el egyszer, hogy fiának családalapítását milyen nagyon várta, és mégis, amikor az bekövetkezett és a fiatalok az új otthonukba készülve, dolgaikat becsomagolva elindultak, valami leírhatatlan, elmondhatatlan belső szakítást érzett. Kimondhatatlanul boldog volt és ugyanakkor ott, mélyen valami mégis nagyon fájt. Valami hasonlót éltek át ekkor a tanítványok is. Őket egyszer megtalálta a kereső szeretet. Egyiket a bárkában halászat közben, másikat a hálót javítgatva, vagy éppen a vámszedő asztalnál a pénz büvöletében. Különböző helyzetekben ért el hozzájuk a kereső szeretet, de abban mindnyájan egyformák voltak, hogy a szó elhangzása után, mint valami láthatatlan erős mágnes vonzásának erőterében ellenállhatatlanul követték a Mestert. És ezt követően mennyi drága csodát éltek át együtt az Úrral! Szemük láttára gyógyultak meg a betegek, csendesedett le a háborgó tenger és sokasodott meg a kevéske eledel. És hallották a sok drága tanítást a soha el nem múló boldogságról, a mindent megbocsátó és elhordozó szeretetről, a mennyek országának titkairól. Látták Lázárt kijönni a sírból és ott voltak Vele a hegyen a titokzatos ragyogó fényességben. Rövid három esztendő csodálatos sokszínűsége, mely gyorsan tovatűnt, mintha repülnék! És azután a vacsora után felgyorsultak az események! A főpapok, a katonák, a farizeusok, Pilátus s a kereszt fájdalmas valósága: mindennek vége.

És ekkor, azon a reggelen jön a hihetetlennek tűnő hír: ÉL AZ ÚR! FELTÁMADOTT! És valóban feltámadott. Már este megjelent nekik. A bezárt ajtók ellenére megállt közepén, s hangzott a kedves köszöntés: Békesség néktek! És milyen jólesett újra Vele lenni! Hallani a feloldozó kegyelmet. A tó partján az érdeklődő, majd kiségitő szavait. A hegyen, Galileában a küldő, kibocsátó megbízatás háttérének titkait, s minden alkalommal az Isten országának rejtett csodáiból ismételten megtudni valamit. Hogy elrepült a negyven nap! Bár kezd már valami derengeni abból, hogy mi az érzéki test és mi a lelki test. Hogy hogyan lehet a különbözőség és a másság ellenére ugyanaz az Úr. Kezdenek érteni valamit a mennyei világ és a földi világ Benne megjelent titokzatos valóságáról. A negyven nap alatt leginkább erről beszélt nekik. És itt most, vajon mi fog következni? Az a bizonyos érzékük sejtet valamit. Tudják: minden szavának különösen nagy súlya van.

1. Ami először elhangzik, az *egy félreérthetetlen parancs: el ne menjenek Jeruzsálemből!* Nem véletlenül hangzik elsőnek és így, e formában a parancs. Károli Gáspár úgy fordítja, hogy „meghagyta nékik, hogy el ne menjenek Jeruzsálemből”. Az új fordítás szerint: „megparancsolta nékik” Egy másik fordítás szerint: „szívükre kötötte, hogy el ne menjenek” Nagyon kellett nekik ez a félreérthetetlen parancs több okból is. Hiszen Jeruzsálemben ott volt az a sok kellemetlen, kényelmetlen ember, akikkel ismételten találkozni nem volt kellemes élmény. A főpapok, a farizeusok, a katonák, a befolyásolható nép, amelyik egyik nap hozsánázott, s a másikon „feszítsd meg”-et kiabált. Akik úgy megalázták, meggyalázták, megkínózták az Urat. Jobb lenne hagyni mindent, s menni, menni, ahogy az Úr rendelte! Menni „tisza” területre, még a rontástól „tisza” emberek közé, hirdetni az örömhírt: Krisztus feltámadott! Látom magam előtt azt az idős atyánkfíát, aki valami irigylésre méltó kitartással, konoksággal járja évek óta példás rendszerességgel szülőfaluja szomszédos településeit, hirdelve házanként a maga evangéliumát, miközben a vele egy fedél alatt élő fiával még beszélő viszonyban sincs. Valami hasonlótól is óvja Jézus a tanítványokat, mikor a Jeruzsálembé való visszatérést és maradást parancsolja számukra, mert „Isten azt akarja, hogy minden ember üdvözljön és az igazság ismeretére eljusson.” (1Tim 2, 4)

Kellett a parancs azért is, mert szegyenük is üzte volna őket. Három esztendeig együtt voltak az Úrral, annyi mindent láttak és hallottak, s ennek ellenére olyan szégyenteljesen tagadni és menekülni – maguk sem értik: hogyan történhetett? S ott vannak Nikodémusék, akik a legnehezebb helyzetben kiálltak Jézus mellett. Arimátiai József milyen bátran viselkedett! Mekkora áldozatot hoztak mindketten! A félénk megfutamodást talán tőlük szegyelelhették leginkább.

Kellett ez a parancs azért is, mert Galileában világosan megmondta Jézus, hogy tanítvánnyá kell tenni minden népeket. A munka nagy és nagyon sok, az idő sürget! Tanítani is kell a népeket és még oly sok a hiányosság! Be is kellene osztani: ki merre induljon. Talán egy kis intenzív nyelvtanfolyam is jól fogna, mert különben nehéz lesz az ügy fontosságának a megértése, megmagyarázása.

Jézus akkor, ott parancsot adott. Mi a parancs ellen általában tiltakozunk, pedig időnként milyen jól fogna: felmentene a döntés felelősségének súlya alól. Ne menekülj minden áron onnan, ahova az Úr helyezett, még ha sokszor kellemetlen is ott lenned. A 12. versben azt olvassuk, hogy „akkor megtérének Jeruzsálembé a hegyről”. Az Úr pedig előtte a mennybe távozott.

2. Jézus nemcsak visszaküldi a tanítványokat Jeruzsálembé, hanem azt kéri tőlük, hogy „várják be ott az Atyának ígérését” Várni, várakozni milyen kellemetlen és kényelmetlen lehet sokszor. Vannak alkalmak, amikor a várakozás eltékoztolt időnek tűnik és nem egy alkalommal egyenesen idegesít, bánt és bosszant. Leginkább a sorokban

eltöltött idővel szoktunk így lenni. Eszembe jutott egy 15–16 éves történetem. Akkor még, a kilencvenes évek elején nagyon szűkösen adták a benzint. Hosszú sorokban kellett várakozni. Marosvásárhely keleti kijáratánál a sor vége valahol fenn volt a terelő úton. Hideg, őszi idő volt. Sorban álló társaimmal zsörtölődöttünk helyzetünk miatt. Egyszer valamiért ott hagytam őket, beültem az autóba, lábamra egy pokrócot terítve benn maradtam. A csendben arcok, s a legkülönbözőbb történetek emlékképei jelentek meg lelki szemeim előtt. Időnként a kéziféken lazítottam, a kocsi egy-egy kicsit gördült s ez alatt sok-sok dolgot tisztáztam magamban, amire a napi hajtás miatt egyébként nem volt időm. No, nem sírom vissza a sorbaállást, de azt a kellemetlen helyzetet Isten akkor nagyon áldásosra tudta változtatni. Nem épp ilyen várakozásról van itt szó, hanem hogy Jézus a tanítványokat arra inti: *várják ki Isten idejét*. A várakozás a türelem, a bizalom, az alázat próbája. JSír 3,25–26-ban írja az Ige: „Jó az Úr azoknak, akik várják Őt... Jó várni és megadással lenni az Úr szabadításáig.” Milyen sokan elbuktak a legkülönbek között is azért, mert nem tudták kivárni Isten idejét! Legismertebb Ábrahám története. Ígéretet kap, elindul, bizik az Úrban, rábizza életét. Eltelik tíz szép, küzdelmes esztendő s türelme elfogy. Nem tud tovább várni. Sára biztatására feleségül veszi Hágárt, az egyiptomi szolgálót. Mennyi bajnak lesz később okozója ez a türelmetlenség! Ott van Mózes története is, aki nem bírja kivárni az Úr szabadítását, megöli az egyiptomit, s milyen drága árat fizet érte! Saul a másik fájdalmas eset az Írásban, aki mindenáron elébe megy Isten idejének. Milyen kedves példa a börtönben is türelemmel várakozó József, vagy Dávid, aki a felkínált emberi alkalmat félre tudja tenni. Nem szolgáltatta magának jogos elégtételt és igazságot, hanem rábizza magát Istenére. Mózes is megtanulta a juhok mellett s ki tudta várni Isten idejét Midián földjén. Milyen gyönyörű a zsoltáros vallomása: „Várom az Urat, várja az én lelkem, és bízom az ő ígéretében...” (Zsolt 130,5) Jakab apostol a várakozásban meglankadó embernek a szántó-vető földműves ember példáját mutatja fel: „Ímé a szántóvető várja a földnek drága gyümölcsét, béketűréssel várja... legyetek ti is béketűrők.” (Jak 5,7–8)

Már közhelynek számít, testvéreim, ha azt mondjuk, hogy nagyon türelmetlenné lett világban élünk. Türelmetlenek vagyunk egymással, szülőkkel, társunkkal, gyermekeinkkel szemben, köztéren, úton és az otthonainkban egyaránt. Nem kevés alkalommal türelmetlenek vagyunk magunkkal szemben, sőt Istennel szemben is. Ebben a türelmetlenségben kapkodunk, idegeskedünk, intézkedünk, igazságunkat keressük, s ha közben Isten áthúzza terveinket, dühösek vagyunk vagy kétségbe esünk. Csak aki felismeri, hogy (maga is) naponta kegyelemből él, az tudja (türelemmel) kivárni Isten idejét s csak az tudja türelemmel elhordozni a felebarátot is.

Nyolcvanhat éves, idős atyámfiát látogattam meg. Sok éve özvegységben él, fiát is jó pár éve eltemette már. Harmadik szemműtétére készült. Látása eléggé megromlott, mozdulatai bizonytalanok. A látogatásom előtti napon, karján kisgyermekével a téli hidegben a hozzá betért kolduló asszony egy kis kristálycukrot kért, amit majd otthon a kisgyermek teájába tehessen. Atyánkfia – szinte látom amint – papírt, kanalat keressélt, hogy kevéske kristálycukrát a nálánál szegényebbel megossza. Tapogatózva, bizonytalan mozdulatokkal ezt megtette, s látogatóját, miután az kissé meg is melegedett, elbocsátotta. Jó félóra múlva vette észre, mikor reggelijéhez készült, hogy vendége – kihasználva az ő megromlott látását – a cukorral együtt az ő napi kenyéret is elvitte. Csofalkozásomra csak ennyit mondott: Tiszteletes úr! Neki szegénynek annyi adatott. Ő, a 86 éves rászedett, idős, beteg testvér ismer valamit a Jézus által felmutatott, el nem múló boldogságból!

3. Jézus nem értelmetlen, céltalan várakozásra, ún. időpazarlásra kényszeríti, küldi tanítványait, hanem ott az *Atya ígéretét, a Szentlélek érkezését kell bevárniuk*. Sokszor

beszélte Ő a Vigasztalóról, akit az Atya küld majd nékik. És emlékeztek minden bizonynyal Keresztelő János kemény szavaira, a Lélek titokzatos ígéreterre és arra, amit a tűznek keresztségéről mondott ott, a Jordán partján. Valószínű eszükbe juthatott az a biztatás is, amit egy alkalommal így közölt velük Jézus: „zsinagógákba visznek benneteket, és a fejedelmek és hatalmasságok elé, ne aggodalmaskodjatok, mimódon vagy mit szóljatok védelmetekre... mert a Szentlélek azon órában megtanít titeket, mit kell mondanotok.” (Lk 12,11–12)

A tanítványok mennybemenetel napján engedelmeskedtek Jézusnak. Visszamentek Jeruzsálembe. Ráéreztek arra, amit a 127. zsoltárban mond az Ige: „Ha az Úr nem építi a házat, hiába dolgoznak azon annak építői.” (1.) Megértették, hogy a nagy igyekezetük Nélküle hiábavaló küzdelem és erőlködés lenne. Csak Vele és Átala lesz fáradozásukon áldás. Valószínű, hogy ismerték az Ige üzenetét, hogy „az igaz pedig az ő hite által él” (Hab 2,4). Péternek pedig emlékeznie kellett arra, amit az Úr mondott az ő hitvallása alkalmával: „Boldog vagy Simon, Jónának fia, mert nem test és vér jelentette ezt meg neked.” (Mt 16,17) Ezért a tanítványok, visszatérve Jeruzsálembe, egy szívvel-lélekkel imádkozva várták az Atyának ígérését.

Hitvallásunk világosan és félreérthetetlenül tanítja az Írás alapján, hogy a hit a Szentlélek ajándéka. (HK 65. kérdés) Az 1Kor 12,3-ban közli velünk az ige, hogy „senki sem mondhatja Úrnak Jézust, hanem csak a Szentlélek által”. Márpedig Ő a mi hitünk Szegeletköve. Ezért testvérem, ezen az ünnepen örvendezz Urunk mennybemenetelének. Adj hálát, mert Ő azért ment, hogy helyet készítsen neked is, de addig is engedelmeskedj Neki, mégha nem is érted parancsát. Imádságos lélekkel készülj, készüljünk a Lélek kitöltetésének ünnepére is! Ámen.

Változó apakép

Négyévesen: Az én apukám mindent tud.

Ötévesen: Az én apukám nagyon sokat tud.

Hatévesen: Az én apukám okosabb, mint a tied.

Nyolcévesen: Apu nem mindent tud jól.

Tízévesen: Apu gyerekkorában biztos minden másképp volt.

Tizenkét évesen: Á, apunak erről fogalma sincs! Olyan öreg, hogy már nem is emlékszik a gyerekkorára.

Tizennégy évesen: Ne is törődj a faterommal! Olyan régimódi!

Huszzonegy évesen: Hogy ő? Ugyan már, képtelen haladni a korrallal.

Huszonöt évesen: Na igen, tud ezt-azt, de hát ennyi idő alatt nem is csoda, ha ragadt rá valami.

Harmincévesen: Talán kérdezzük meg apa véleményét is. Elvégre ő a legtapasztaltabb.

Harmincöt évesen: Egy lépést sem teszek, amíg apámmal nem beszéltem.

Negyvenévesen: Kíváncsi vagyok, apám hogy csinálta volna ezt. Olyan okos volt, és elképesztően tapasztalt.

Ötvenévesen: Bármit odaadnék, ha most itt lehetne apám, és megbeszélhetném vele ezt a dolgot. Kár, hogy annak idején nem értékeltem az eszét. Sokat tanulhattam volna tőle.

Ann Landers

Prédikációk pünkösd nagyhetére

Lőrincz István
Marosvásárhely–Alsóváros

A beteljesedés

Tüzes nyelvek

Alapige: Az apostolok cselekedetei 2,3–4

Isten Lelkének segítségével ennek a bűnbánati hétnek az estéin Az apostolok cselekedeteiről frott könyv második fejezetéből vesszük az ígéret. Nagyon gazdag fejezete ez a Szentírásnak. Sokat tanulhatunk belőle a mi lelki életünk gazdagodására.

Pünkösd a Lélek ünnepe. Isten Szentlelkét látjuk itt munkában, Ő áll a szavak és a cselekedetek mögött. Jeruzsálemben, azon az első pünkösdön sok szó hangzik el és sok cselekedet is van. Ezen a napon sok mindent lehet hallani. Mi olyan világban élünk, amely egyértelműen a látásra van beállítódva. Mi mindent látni akarunk! De a hit nem látásból, hanem hallásból van, így mondja ezt Pál apostol. De így volt ez már az Ószövetség idején is, amikor felhangzott az ige: „Halld Izráel, az Úr a mi Istenünk egy Úr!” Kétségtelen tehát, hogy pünkösd a hallás ünnepe. Karácsonykor és húsvétkor voltak angyalok, voltak ámulatba ejtő és látható események. Pünkösdkor ezek már mind nincsenek, ekkor hatalmasan hangzik az ige, az emberek megnyitják fülüket és szívüket és ez a pünkösd csodája. Jó lesz ezen a héten is, s majd vasárnap is figyelni az ígére, mert hátha nagy dolgokat cselekszik az Úr közöttünk is.

De van azért látnivaló is ezen az ünnepen. A Lélek a szemek számára is tartogat valamit. Az összegyűlt tanítványok kettős tüzes nyelveket láttak. Ezek a tüzes nyelvek ott lebegtek a fejük felett. Feltevődik a kérdés: vajon miért épp nyelv formájában jelent meg a Lélek? Kétségtelenül azért, hogy a beszédre, az ígére irányítsa a figyelmet. Ezek a kettős tüzes nyelvek nem akartak mást, mint aláhúzni azt az ígét, amely ezen a napon még hatalmasan hangzani fog. Isten a nyelv szimbólumát választja ki, hogy az ígét mintegy szemléltesse és megmagyarázza. A nyelvek nem akartak mást tenni, mint később az ige is: embereket hitre juttani, Istenhez vezetni.

De miért voltak ezek a nyelvek tüzesek, tűzhöz hasonlóak? Nyilvánvaló, hogy ennek is jelentése van. A tűz a Szentírásban először is a megtisztulást jelenti, de jelenti az ítéletet és a megújulást is. A tanítványoknak meg kell tisztulni a félelemtől, meg kell ítéltessen a gyáva óemberük, amely cserbenhagyta, megtagadta Jézust, és egy új kezdet kell hogy elkövetkezzen az életükben. Ezek a tüzes nyelvek azonban nem maradnak rajtuk kívül, ezek a szívükbe jutnak el. A Szentlélek mindenekelőtt a szívüket kell hogy átformálja. A tanítványok meg kell töltekezzenek a Szentlélekkel, vagyis meg kell töltekezzenek Jézus szavaival, szeretetével, bizonyágtételével. Egyszóval: meg kell töltekezzenek mindazzal, amit Jézus Krisztus értettük véghezvitt.

Próbáljunk most ebből az igéből néhány gyakorlati üzenetet megfogalmazni a magunk számára.

Az első kérdésünk: hogyan vehetjük mi is a Szentlelket? Hát úgy, ahogy a tanítványok is vették. Mi is imádkozva, közösségben, Isten ígéreteire figyelve, az ígére összpontosítva kell várjuk az ünnepet. Akkor hozzánk is eljön a Lélek, minket is megérint, minket is átformál.

A második kérdésünk: hogyan lehet azt felismerni, hogy valakiben ott van Isten Szentlelke? A bizonyágtételből. Aki hirdeti, továbbmondja Isten nagy tetteit, annak az életében egészen bizonyosan ott van a Lélek.

A harmadik kérdés: kik kaphatják meg a Szentlelket? Itt is egyértelmű a válasz: mindenki. A kettős tüzes nyelvek mindenki felett megjelentek, mindenkit betöltöttek, aki ott volt és imádkozva várt. A Lélek önkényesen senkit se kért ki. Aki imádkozott és várt, aki megnyitotta fülét és szívét, az nem maradt Lélek nélkül.

Az utolsó kérdésünk: milyen mértékben adatott nekik és milyen mértékben adatik nekünk a Lélek? Itt is egyértelmű a válasz: mindenkinek a teljesség mértéke szerint. Persze ez minden embernél más és más módon nyilvánult meg. Nem mind álltak fel és prédikáltak, hanem csak Péter, a többiek addig talán csak csendben imádkoztak a nagy gyülekezet ébredéséért. Lehet, hogy mások személyes beszélgetéseket folytattak a körülöttük álló emberekkel. A lelki ajándékokban különbség van, de ugyanaz a Lélek munkálja bennünk őket. Próbáljuk felfedezni magunkban, hogy vajon bennünk mit akar kimunkálni Isten Szentlelke? Ámen.

A Szentlélek munkája az igehirdetésben

Alapige: Az apostolok cselekedetei 2,11

Láttuk már a tegnap, hogy az első pünkösdi napján sok volt a hallanivaló. A Lélek kitöltése után a tanítványoknak valóban megeredt a nyelvük. Szívükből-szájukból ömlött a pünkösdi evangélium. A kérdés az, hogy mi volt az evangélium azon a napon? Erre is egyértelmű a válasz: Isten nagy tettei. A Szentlélek egyik csalhatatlan ismertetőjele, hogy Istenre és az Ő nagy tetteire mutat. Amíg valakiben nincs ott Isten Szentlelke, addig az csak önmagáról beszél, magával van eltelve. Mihelyt a Lélek elkezd munkálkodni, már nem az ember saját cselekedetei, a saját dicsősége, hanem Isten cselekedetei és Isten dicsősége kerülnek a középpontba. Isten cselekedeteinek középpontja pedig nem más, mint maga az Úr Jézus Krisztus. Ezért a Lélek mindig Krisztust dicsóíti. Isten cselekedetei tehát a mi megváltásunkra, szabadításunkra irányulnak, s ezekben Isten ígéretei teljesednek be. Ebbe minden belefoglaltatik, amit Jézus értünk a kereszten elévэгzett, de közbenjáró munkája is, amit most is végez értünk az Atya előtt.

Pünkösdi napján Istent dicsóítik. Azt hirdetik, amit Ő Jézus Krisztusban a bűnösökért tett. Aki beteljesedik a pünkösdi Lélekkel, az tele van Isten cselekedeteivel. Az nemcsak meg tudja nevezni, fel tudja sorolni ezeket, hanem meg is tudja magyarázni őket. Micsoda öröm az ilyen ember számára Isten nagy cselekedeteit hirdetni! Ezen az ünnepen az a csoda történik meg, hogy a sokféle országból, tartományból összesereglett ember mind a maga nyelvén hallja az igét. Az írásmagyarázók próbálják megfejteni, hogy ezen a napon a beszéddel vagy pedig a hallással történt csoda. Én úgy gondolom, hogy nem az apostolok beszéltek különböző nyelveken, hanem Isten Lelke törte át a nyelvi korlátokat, gördítette el a hallás és megértés útjából a nyelvi akadályokat. Mert Isten parancsa a mennybemenetelkor az volt, hogy az evangéliumot minden népnek hirdetni kell. Minden nép meg kell hallja, hogy Krisztusnak adatott minden hatalom mennyen és földön. Ezen az első pünkösdi napon elkezdődik ennek a nagy feladatnak a beteljesítése.

Ennek a csodának a mi számunkra két jelentése van. Az első, amit már érintettünk is, hogy az evangéliumot minden népnek meg kell hallania. Minden nép a maga nyelvén kell meghallja és megértse az evangéliumot. Isten Lelke tesz arra is alkalmassá, hogy egy idegen nyelvet megtanuljunk, hogy a misszionáriusok például le tudják fordítani a Bibliát minden ismert nyelvre. Ez nem kis dolog és nem kis feladat. Ezt nem is

tudja mindenki megtenni, csak akit Isten Lelke erre elhív és alkalmassá tesz. De van ennek az ígének egy másik jelentése is, éspedig hogy ki-ki úgy hallja meg az evangéliumot, hogy azt ő megértse és befogadja. Arra is a Szentlélek tesz alkalmassá valakit, hogy a saját népének hirdesse az ígét úgy, hogy az szemléletes, érdekes, vonzó legyen. Ha Isten Lelke ezt a csodát nem teszi meg, akkor valahogy elszáll az ige a hallgatók feje fölött. Hiába értik a szavakat, ha a belső összefüggések megértéséig nem jutnak el. Isten Lelkének nagy ajándéka, ha egy lelkipásztor például az egyszerű falusi embernek tud beszélni, egy másik pedig meg tudja szólítani az akadémikusokat, a tudósokat. Egyik sem egyszerű, egyik sem magától értetődő. Különösképpen mi, igehirdetők kell imádkozzunk ennek a nagy csodának a mi életünkben és gyülekezetünkben való beteljesedéseért. Ezért imádkozni kell, de ugyanakkor számíthatunk is a Lélek segítségére. Ő tehet minket alkalmassá e nagy feladat teljesítésére. Ő tehet minket ebben a nagy munkában alkalmas és áldott eszközökké. Mindkét csoport nagyon fontos itt. Azok is, akik szólnak, és azok is, akik hallgatnak. Egyaránt fontos a szóló és a hallgató. A kettő között Isten Szentlelke verhet hidat úgy hogy a beszéd után következhet a megértés és a megtérés. Nekünk hinnünk kell azt, hogy ahol Isten nagy tettei hirdettetnek, ott az nem maradhat eredmény, gyümölcs nélkül. Ezen az estén imádkozzunk az igehirdetőkért, de az igehallgatókért is, hogy mind a hirdetőkben, mind a hallgatókban Isten elvégezhesse a maga áldott munkáját. Ámen.

A csúfolódók

Alapige: Az apostolok cselekedetei 2,13

A pünködsi csoda nem marad hatás nélkül. Az emberek elcsodálkoznak, megdöbbennek, kérdezik magukban, hogy mi akar ez lenni? Sehogy sem tudják a történeteket feldolgozni, elhelyezni az ő gondolataik, eddigi tapasztalataik keretei közé. A hallgatók egyik csoportja csúfolódásba kezd. Ők egy kipróbált módszerhez folyamodnak. Amikor valami különös dolog történik, amit az ember nem tud felfogni és még inkább elfogadni, akkor azt megpróbálja nevetségessé tenni. Ezzel megpróbálunk valamit semlegesíteni. Megpróbálunk valamiből úgy érintetlenül kikerülni, hogy nevetségessé, gúny tárgyává tesszük azt, ami nekünk felfoghatatlan. Ekkor úgy érezzük, hogy fölébe kerekedtünk annak, amivel mi nem akartunk foglalkozni, épp a csúfolódás hatalmával. Ezt teszik azok az emberek, akiket itt az ige egyszerűen a „mások” kategóriájába sorol be. Édes bortól részegedtek meg. Ezért beszédük is egy össze-vissza beszéd, amivel nem érdemes foglalkozni. Ők így magyarázzák a pünködsi csodát. Ezek részeg emberek, nem érdemelnek semmi tiszteletet, persze arra se kell figyelni, amit mondanak. Hagyjuk őket, majd kijózanodnak. Mi pedig menjünk tovább az utunkon, mintha semmi se történt volna. Körülbelül ez ezeknek az embereknek a gondolatmenete.

Az ördög ezt a módszert nagyszerűen fel tudta használni az évszázadok folyamán. Azért is mondtam az előbb, hogy ez egy jól kipróbált módszer volt. Aki csúfolódik, az semmit és senkit nem vesz komolyan. Az ilyen ember nem veszi komolyan se az embereket, se az ő szavait. A csúfolódásban halálos méreg van. A csúfolódás sohasem az Isten Lelkétől való, nem a mennyből szállt alá. Megdöbbenve látjuk azt, hogy ebben a csúfolódásban részesült Isten Lelke már azonnal a kitöltetése után. Az emberek azonnal kicsúfolták Isten Lelkének a munkáját.

Gondoljunk csak arra, hogy az Úr Jézusnak is mennyi csúfságot kellett elhordozni, különösképpen az Ő letartóztatása után, a per alatt és a kereszten is. Jézus számára a legfájdalmasabb lelki szenvedést épp a csúfolódás okozta. És Ő elhordozta a csúfoló-

dást, mert ez is hozzátartozott a megváltás művéhez. Péter azonban nem hagyja szó nélkül, megcáfolja a csúfolódókat, mondván, hogy még csak reggel van, még ilyenkor nem szoktak részegek lenni az emberek (legalábbis akkor nem voltak, ma már kora reggel is lehet részeg embert látni), hiszen a részegség és a csúfolódás is az este, a sötétség cselekedeteihez tartozik.

Jegyezzük jól meg: a csúfolódás aljas dolog, az ördög eszköztárához tartozik és semmi köze sincs Isten Lelkéhez. Sőt azt látjuk, hogy Isten Lelke és a csúfolódás lelke szöges ellentétben állnak egymással az első pünkösdi napján. A csúfolódás lelkét le kell lepleznünk elsősorban magunkban, de másokban is, mert az mindig ellenségeskedést jelent Isten Lelkével. Közöttünk is kétfajta lélek munkálkodik az emberekben: Isten Lelke a megváltásra, megtérésre, a csúfolódás ördögi lelke pedig a megkeményedésre, megtévesztésre, a döntés kikerülésére ösztönöz. A csúfolódás az ördög eszköze, amivel ellene akar állni az evangéliumnak.

Szomorúan kell megállapítanunk, hogy a csúfolódás lelke talán még sohasem volt olyan erős, mint épp a mi napjainkban. Amit a felvilágosodás idején a francia filozófusok elkezdtek, az ma bontakozik ki. Isten dolgait sokan kicsúfolják. Sajnos a film és a televízió szívesen besegítenek ebbe.

Nekünk szent kötelességünk ugyanazt tenni, amit Péter is tett: a csúfolódás ellen fordulni és azt leleplezni. Nem szabad pánikba esnünk, nem szabad elcsüggednünk, nem szabad megijednünk, mert nem a félelem Lelkét vettük, hanem erőnek, szeretetnek és józanságnak Lelkét. Ne féljünk hát szembeszállni a csúfolódókkal, káromlókcal. Mondjunk ellent a csúfolódóknak és tegyünk bizonyosságot nekik Jézus Krisztusról. Isten Lelke tehet bátrakká és bölcsekké minket ebben. Ne féljünk a csúfolódóktól: Isten Lelkének erejével le tudjuk győzni őket! Ámen.

Az utolsó napok

Alapige: Az apostolok cselekedetei 2,17a

Ezen a napon Péter ragadja meg a szót. Ő eddig is a tanítványok szószólója volt. Döntő pillanatokban ő szólalt meg, ő válaszolt Jézus vagy az emberek kérdéseire. Most is így van ez. A csúfolódók szavai őt is mélyen érintik. Az egész beszédében érezhető egy szent felindultság. Így tarja meg az újszövetségi gyülekezet, az egyház első prédikációját. Már előbb is elhangzott egy bizonyosságtétel, amiben Isten hatalmas tetteire mutattak rá az apostolok. Sajnos, ez az első bizonyosságtétel nincs feljegyezve a Szentírásban, de Istennek hála, a Péter prédikációja már igen. Lássuk tehát, hogy hogyan is nézett ki ez az első prédikáció?

Az első feltűnő dolog, hogy Péter nagyon sokat idéz az Ószövetségből. Ezzel is Mesterének nyomdokain jár, hisz Ő is mindig a törvényre és a prófétákra utalt. A kereszten is sok szava ószövetségi idézet volt. Az Ószövetség szavaival jelenti be szenvedéseit és feltámadását is. Jézus a maga személyét és munkáját mind az ószövetségi kijelentésekkel igazolta. Számára az Ószövetség volt a személyazonossági igazolvány, ahogy az egyik írásmagyarázó találóan mondja.

Így tesz Péter is az első pünkösdi napján. Miután megcáfolja a csúfolódókat, rátér a történetek magyarázására, és ehhez használja Jóel próféta szavait. Péter rámutat arra, hogy ami itt történik, az már mind meg volt jövendölve az Ószövetségben. Ami most történt, az nem valami új, nem olyasmi, ami ne lett volna ismeretlen már az Ószövetség idején is. Jóel századokkal ezelőtt megjövendölte azt, ami most pünkösdi napján beteljesedett. Az, ami most történik, az már jelen volt a próféciaikban. A pünkösdi lélek a pró-

fécia lelke. Ezzel azt akarjuk kifejezni, hogy Isten Lelkét nem lehet elszakítani Isten igéjétől. Pünkösöd az Ige beteljesedése.

Sohase szabad az Igét és a Szentlelket egymás ellen kijátszani. Ezek elválaszthatatlanul egymáshoz tartoznak. A Lélek az Igéből ismerhető fel, de ez fordítva is igaz: az Igét a Lélek hordozza. Ez egy nagyon fontos dolog: a Lélek ünnepén Péter az első prédikációját azzal kezdi, hogy az igére utal. A Szentlélek úgymond nem tolja félre az igét és nem teszi feleslegessé. Sőt a Léleknek szüksége van az igére. Persze az is igaz, hogy az ige Lélek nélkül csak halott betű. Ahol nincs Lélek, ott hiába szól az ige, mert hatástalan marad. Nem lesz ereje. Isten tehát az igét és a Lelket egybeszerkesztette, és erre is igaz, hogy amit az Isten egybeszerkesztett, azt ember el ne válassza. Két dologra figyeljünk ennél az igénél. Feltűnő az, hogy Péter nem idézi pontosan, szó szerint Jóel szavait. Még valamit hozzátesz a prófétai idézethez. Jóelnél azt a szót találjuk, hogy „azután”, Péter pedig azt mondja: „az utolsó napokban”. Az „azután” nem egy meghatározott időt jelöl, az „utolsó napok” azonban egy jól meghatározott időt jelöl. Persze, nagy kérdés az, hogy mikor kezdődnek ezek az utolsó napok és meddig fognak tartani? Kétségtelen, hogy most a Lélek kitöltésével kezdődnek, hogy mikor végződnek be, azt senki ember nem tudja megmondani. Akkor miért beszél itt Péter mégis utolsó napokról? Mi ezt az „utolsó” szót üdvtörténeti módon kell értelmezzük. Az „utolsó napok” kifejezés azt jelenti, hogy a legfontosabb esemény a világtörténelemben már megtörtént. Ami még ezután következik, az már csak ennek a kibontakozása a vég felé. Ezért az utolsó idő a misszió és az evangélizáció ideje. Ez egyszerűen azt jelenti, hogy az evangéliumot hirdetni kell. Mi kell hirdessük, hogy a döntő dolog már megtörtént! De ez mindenki életében egy személyes döntést von maga után. Az utolsó idő a Jézus melletti döntés és az Ő követésének az ideje. Ezt Isten Lelke munkálhatja ki minden emberben. Ezért mindent meg kell tennünk, ami hatalmunkban áll, de leginkább imádkoznunk kell azért, hogy ebben az utolsó időben sokan eljussanak az igazság megismerésére és elfogadására. Ámen.

Lelkemből – minden testre

Alapige: Az apostolok cselekedetei 2,17b

Itt megint azt látjuk, hogy Péter változtat egy kicsit Jóel prófécijának a szövegén. Látjuk, hogy Péter nagyon szabadon bánik az igével. Jóel 2,28-ban pontosan ez áll: kiöntöm lelkemet minden testre. Péter ehelyett ezt mondja: kiöntök az én Lelkemből minden testre. A tényeket figyelembe véve a két ige között semmi különbség sincs, de a helyzetet tekintve már igen. Az, amit Péter mond, az sokkal személyesebb, mint amit Jóel mondott. A lélek a jóeli prófécia szerint valahogy személytelenül, tömegesen öntetik ki, itt a Péter prédikációjában pedig arról van szó, hogy Isten Lelkéből mindenki személyesen kap egy részt. Mindenki annyit kap a Lélekből, amennyit Isten neki adni akar, és ezt mindenki személyesen kapja.

Kétségtelen, hogy Péter ezzel nem akarta megváltoztatni az igének az értelmét, nem akarta azt félremagyarázni. Itt egy ígéretről van szó, ami a jövőben be fog teljesedni. A beteljesedés pillanata épp most következett el, és Péter most erről a beteljesedés fényében beszél. Péter azt teszi hozzá a többszáz éves próféciahoz, ami most valóságosan bekövetkezett. Miért meri ezt Péter megtenni? Azért, mert Isten ezt így teljesítette be a történelemben. Jóel csak lélekben vagy látomásban látta ezt az ígéretet, Péter most saját szemével látta azt megvalósulni. Ezért meri kiigazítani ezt a régi próféciaát.

Vigyázzunk arra, nehogy ebből azt a következtetést vonjuk le, hogy akkor mi is önkényesen megváltoztathatjuk különböző igék szövegét. Még csak azt se mondhatjuk,

hogy mi kijavítjuk a Szentírást, hisz az nem szorul a mi javításunkra. A Szentírás szavai előtt mi csak mélységes tisztelettel állhatunk meg. Péter tiszteli az igét, de most még inkább ámul afelett, ahogyan az beteljesedett. Péter egyetlen egységben látja Isten szavát és cselekedetét. Ebből mi is tanulhatunk arra nézve, hogy hogyan magyarázhatjuk a Szentírást. Hogy túlláthatunk a halott betűn és megláthatjuk benne a Lélek munkáját. Az igehirdetés nem lehet más, mint az, amit Péter is tesz: a mában felmutatni a hallgatók számára, hogyan cselekszik most Isten közöttünk. Ha ezt tesszük, nem hamisítjuk meg Isten igéjét, csak alkalmazzuk azt a mi sajátos helyzetünkre és körülményeinkre. Mert az akkor és ott elmondott ige nekünk itt és most kell megszólaljon. Persze ezt csak imádságos lélekkel és nagy-nagy alázattal lehet elvégezni. De aki alázattal és imádságos szívvel nyúl az igéhez, az nem fogja meghamisítani azt.

Mit mond Péter arról, hogy mire, kire töltetik ki a Lélek? Minden testre. Tudjuk azt, hogy a Szentírásban a „test” kifejezés az ember gyengeségének, nyomorult voltának a kifejezője. Elsősorban nem a bűnös emberről van itt szó, bár például a Pál teológiájában ez a kifejezés szinte mindig erre utal. Nyilván az is igaz: az ember a bűn által vált törékennyé, nyomorulttá, halandóvá.

De mit akar ezzel Jóel és Péter elmondani? Hát azt, hogy Isten épp erre a nyomorult, törékeny, gyenge, halandó emberre akarja az Ő Lelkét kitölteni. Így ebben az igében is az isteni kegyelem mélységes titka előtt állunk. Isten kegyelme keresi a bűnbe veszett embert. Az Úr lakozást akar venni Lelke által a bűnössé, nyomorulttá vált emberben. Isten azt is mondhatta volna: mivel az ember ilyenné lett, nem akarok benne lakozni, nincs semmi közöm hozzá. De pünkösöd napján a kegyelemnek az a csodája következik be, hogy Isten épp olyan hús-vér-nyomorult emberekben akar lakozni, mint amilyen volt a tagadó Péter, a gyáva tanítványok, és az a háromezer ember, aki ott összeverődött Jeruzsálem utcáin. Micsoda kincse, micsoda gazdagsága a mi testünknek, hogy Isten Lelke által bennünk lakozik, hogy Ő ezáltal megtisztítja és megszenteli az életünket! Ezt a gazdagságot Isten már Jóel által megígérte az első pünkösöd napján és azóta is beteljesíti. Ebből én és te se vagyunk kivételek. Miért ne lakozna Isten Lelke bennünk is? Áldott legyen az Ő neve ezért! Ámen.

Profétálás, látomás, álmok

Alapige: Az apostolok cselekedetei 2,17c

Amikor ezt az igét halljuk, mindig feltesszük a kérdést: kik azok az ifjak, akik prófétálnak, és kik azok a vének, akik álmokat álmodnak? Mit jelentsen, hogy fiatalok, leányaitok, véneitek? Miért nem azt mondja az ige, hogy az emberek vagy a hívők, a megtértek, az újjászületett gyülekezet? Azért, hogy világossá tegye, hogy Isten Lelke áthat minden nemzedéket, minden generációt. Itt az üdvösség univerzális méreteiről van szó, hogy az nem ismer életkorbeli, vagy etnikai, vagy kulturális korlátokat, hanem mindenütt, minden nemzedékben, minden szociális kategóriában végzi a maga munkáját. Nem tekint emberi dolgokra, olyan korlátokra, amelyek el szokták választani az embereket. Milyen jó ezt hallani: senki sincs kizárva, az írástudatlan se, a szegény, a lenézett se.

Aztán a második kérdésünk ebből az igéből: mit jelentsen a látás, a profétálás, az álmokat látás ígérete? Ahhoz, hogy ezt az igét és ezeket a fogalmakat megértsük, vissza kell mennünk az Ószövetséghez. Ez a három eszköz: a látomások, a proféciák és az álmok Isten kijelentésének az emberekhez való eljutásának a formáit jelölte. Hányszor használta fel ezeket Isten az Ő gyermekeinek az életében, gondoljunk csak József, Dániel álmaira. A látomások főleg a proféták életében játszottak fontos szerepet, gondol-

junk csak Ámósra, Zakariásra, Ezékielre. A prófétálás a legismertebb és a leggyakrabban használt eszköz volt, amivel Isten emberek bizonyágtételén keresztül el tudta juttatni üzenetét az emberekhez. Jóel tehát felsorolja mindazon eszközöket, amelyek által Isten az Ő akaratát népének kijelentette. Isten most a Lélek kitöltése után is ezeket az eszközöket akarja használni. Nem kell valami különöset, rendkívülit, szenzációsat várni, Isten egyszerűen folytatja az Ő elkezdett munkáját.

A kijelentés, látás, álmok arra is utalnak, hogy Isten részéről jön minden kezdeményezés. Ezeket nem az ember termeli ki önmagából. Ezek nem az emberi találékonyság vagy vallásosság termékei. Ezek Isten ajándékai az ember számára, hogy ezek által közel jöjjön az emberhez, hogy Isten dolgai nyilvánvalókká és érthetőkké legyenek előtte. Ezeket az ajándékokat Isten az Ő Lelke által közli, ajándékozza az embernek. Így az ember maga is eszközzé válik Isten kezében. Ebben az igében az is nagyon hangsúlyos, hogy Isten a Lélek kitöltése után már nemcsak „egyes” erre elhívott és elválasztott embereket akar felhasználni, mint az Ő kijelentéseinek eszközeit, hanem mindenkit. Lehet az idős vagy fiatal, férfi vagy nő, fehér vagy fekete, tudós vagy egyszerű ember, gazdag vagy szegény. Az üdvösség mostantól fogva kiterjed az egész világra, mindenki részese és bizonyágtévője lehet ennek. Mindenkinek lehet lelki látása, mindenki prófétálhat, mindenkinek lehetnek Istentől kapott álmai, kijelentései. Most valóban beteljesedik Mózes kívánsága: „Vajha az Úrnak minden népe próféta volna, hogy adná az Úr az ő lelkét beléjük.” (4Móz 11,29) Itt is csodálatos folytonosság van az Ó- és az Újszövetség között, Isten Lelke már ott is munkálkodott egyesekben, de most mindenki részese lehet. Ami akkor egyesek kiváltsága volt, az most mindenki része lehet.

Mit jelent ma prófétálni: Isten szavát továbbmondani úgy, hogy Jézus Krisztus személye legyen a középpontban. Prófétálni egyszerűen azt jelenti: tanítvánnyá tenni minden népeket. Nyilván, hogy ezt nem lehet csak a Lélek erejével és segítségével megtenni. Csak a Lélek teheti a kimondott szót hathatóssá, hitelessé a legfiatalabbak és a legidősebbek szájában is. Tudjuk azt, hogy a látások, álmok szerepe ma már nem olyan fontos, mert a mi kezünkben ott van Isten igéje, amiről hisszük, hogy teljességgel elegendő a mi üdvösségünkhöz. A látásokra és álmokra ezért vigyázni is kell, és mindig le kell mérni őket az ige mérlegén. Ezekben Isten nem mondhat mást, mint amit már igéjében világosan kijelentett. Tartalmuk nem lehet más, mint a Krisztusban való váltás és annak megvalósulása a mi mindennapi életünkben.

Mindez nyilván csak akkor következhet be, ha a Lélek szívünkbe költözhet, ha megragadhat és formálhat minket. Nincsen ennél áldottabb dolog, Isten eszközeivé lehetnek fiatalok és idősek egyaránt. Ebben találkozhatnak és egymás munkatársai lehetnek a különböző nemzedékek, minden ember a Föld színén. Ámen.

Prédikációk pünkösd ünnepére

Bustya Dezső
ny. lelkipásztor
Marosvásárhely

Nem tehetjük...

(Pünkösd második napjára)

Alapige: Az apostolok cselekedetei 4,20
Bibliaalvasás: Az apostolok cselekedetei 2,22–33

Ezek a felolvasott szavak az első pünkösd után hangzottak el. Péter és János apostolok a templom egyik kapujában meggyógyítanak egy sánta koldust. A gyógyítás hírére összeszalad a nép, és a tanítványok bizonytságot tesznek a sokaság előtt Jézus Krisztusról. Hamarosan ott teremnek a papok, a templom felügyelője és a sadduceusok, akik a tanítványokat elfogatják. Az apostolok kihallgatásuk alkalmával teszik ezt a tanúságot, amit hallottunk: *Mert nem tehetjük, hogy ne mondjuk el azt, amit láttunk és hallottunk.*

Vajon miért olvastuk éppen ma, pünkösd ünnepén ezt az igét? Mi kapcsolata van a tanítványok eme bizonyágtételének a Szentlélek kitöltésével, vagy az Anyaszentegyház születésével? Hiszen közismert, hogy e két dologra emlékezve ünnepeljük mi, keresztyének, a pünkösdöt! Igénk pedig látszólag egyikkel sincs kapcsolatban. Sem a Lélek, sem az Egyház neve nem fordul elő ebben a rövid bibliai versben. És mai szent leckénk mégis pünkösdű ige. Miért? Azért, mert arról beszél, hogy Krisztus tanítványai bizonytságot tesznek Urukrol, Mesterükrol. Más szóval: missziót végeznek. A misszióra pedig egyedül Isten Szentleke képesít valakit. Sőt nemcsak képesít, de egyenesen kényszerít arra. Nem tehetjük, hogy ne beszéljünk azokról, amiket láttunk és hallottunk. Azaz, nem lehetünk pusztán szemlélő tanúk, hanem arról, amiket láttunk és hallottunk, beszélnünk kell, bizonytságot kell tennünk.

1. Mi az, amit a tanítványok láttak és hallottak? Látták magát a testet öltött Isten Fiát. Látták gyógyításait, csodás jeleit, amiket cselekedett a nép között. Látták őt a tengeren járni, látták magában imádkozni, látták Atyjával társalogni. Látták, amint jól tartotta az ötezer, más esetben a négyezer embert néhány kenyérből és halból. Látták a negyedik napja halott Lázárnak a feltámasztását. Az apostolok ezeknek mind szemtanúi voltak! S hát még azok a dolgok, amiket Tőle hallottak! Csodálatos dolgokat hallottak Isten országáról, az üdvösségről, az örök életnek már e földön lehetséges boldog kezdetéről. Hallottak e világ szükségszerű elmúlásáról, a jövendő világ elközelítéséről. És hallották a Hegyi Beszéd eddig még soha nem tapasztalt magyarázatát a Törvény lélek szerinti betöltéséről, hallották a szeretet nagy parancsát, hallottak úgy tanítani valakit, mint akinek hatalma van, s nem úgy, mint az írástudók.

Vajon mi, az apostolok késői utódai, elmondhatjuk-e velük együtt, hogy mi is „láttunk és hallottunk”? Közöttünk ugyan nincs jelen látható formában Krisztus Urunk, a menny és föld örökkévaló Királya. Nem járulhatunk hozzá olyan természetes formában, ahogyan az egykori tanítványok azt megtehették. A Szentírásból olvassuk, halljuk sok csodatételét. Olvasunk és hallunk az Ő érettünk való szenvedéséről, kereszten történt haláláról. Úgy mondja el mindezt nekünk a Biblia, mintha mindez a mi szemünk előtt történnék. Ennek következtében mi is elmondhatjuk, hogy „láttunk és hallottunk”. Nem éppen úgy, mint az elsődleges tanúk; az üdvörténet hozzánk ugyanis amaz első tanúk

bizonyágtételén keresztül hangzik. Az ígét hozzánk hasonló, bűnös emberek hirdetik nekünk. És mégis elmondhatjuk: Isten kegyelméből mi is láttunk és hallottunk; látnak és hallunk. Megismertük a Megváltó érettségét vállalt és véghezvitt szenvedéseit. Igen, láttunk és hallottunk, mert amit a Szentírásból olvastunk, és amit nekünk az igehirdetők hirdettek, azt mibennünk Isten Szentlelke pecsételte el. Áldott legyen az Úr, hogy mi is láthattunk és hallhattunk, mi is a Megváltó tanúi, bizonyásgtevői lehetünk földi életünk egész idején!

2. Amit most már a tanítványok láttak és hallottak, azt hirdetniük kellett. A Megváltó parancsa kötelezte erre őket. Ez a parancs szívében ellenállhatatlan kényszerre lett. Nem teheték, hogy ne szóljanak. Pál apostol így fejezi ki ezt a belső kényszerűséget egyik levelében: Jaj nekem, ha az evangéliumot nem hirdetem! Azt a szent kényszert érezték az apostolok, amit az Ószövetségben Jeremiás prófétánál látunk, aki úgy érzi, hogy Isten ígéje csontjaiba rekesztett tűzzé lett; erőlködik, hogy elviselje azt, de nem teheti. Aki látott és hallott, az nem hallgathat többé, annak csak egyet lehet tenni: szüntelenül hirdetni azt, amit látott és hallott. Hirdetni Isten nagyságos dolgait. Minden hallgatás az Úr parancsának megszegése volna, bűnös engedetlenség lenne!

Avagy mireánk, mai igehallgatókra vajon nem vonatkozik ez a parancs? Nekünk elég-e az, ha megmaradunk annál, amit láttunk és hallottunk; nekünk nem kell ezen felül semmit sem cselekednünk? Testvérek, amíg egyház van ezen a világon, addig annak a tagjai ugyanazt a parancsot kapják, amit az első tanítványok kaptak: Hirdessétek az evangéliumot minden teremtésnek! Ez a parancs reám is, reád is, mindnyájunkra vonatkozik. Isten azért tölti ki reánk is Szentlelkét, hogy mi is lássunk, nyíljék meg a szemünk, legyünk hallókká, azaz fogjuk fel az Ő dolgait; s azután arról, amit megértettünk, tegyünk mások előtt bizonyágot. Beszéljünk, de ne csupán köznapi dolgokat, beszéljünk Isten országáról, az üdvösségről!

Sok baj van a mi látásunkkal és hallásunkkal. A bűnessel minden érzékszervünk fertőzötté vált. Vétkes a látásunk, a hallásunk is. Igazán mondotta Krisztus Urunk egy vaknak a meggyógyítása után: ítélet végett jöttem e világra, hogy akik nem látnak, lássanak; és akik látnak, vakok legyenek (Jn 9, 39). Miért mondotta e szavakat az Úr? Ezzel akart rámutatni arra, hogy milyen az a bűnös emberi vaktság, amelyik készakarva fordul el Isten dolgaitól. Bizony, Szentlélekre van szükségünk ahhoz, hogy mi is „megnyílt szemű” emberekké legyünk, s megláthassuk Istennek dolgait e világban!

De a füleink is sokszor nehezek a hallásra. Emberi dolgokra, semmiségekre olykor nagyon is odafigyelünk. Isten hívása, megszólítása, parancsa pedig sok esetben elmegy a fülünk mellett. Hallókká is igazi értelemben csak a Szentlélek tehet bennünket. Imádkozva kérjük Istent, hogy tegyen igazán látókká és hallókká bennünket!

3. Ha pedig már vettünk Szentlelket, és ennek bizonyos jele az, hogy Isten dolgaihoz másként viszonyulunk, mint látók és hallók, akkor az a kötelességünk, hogy szóljunk is. Ne legyünk Isten néma gyermekei. Igaz, a szólás, a beszéd területén is van elég gyarlóságunk. A bábeli zűrzavar napjainkig kihat. Az ember nehezen ért szót embertársával. Idegenekké lettünk egymás számára; pedig a beszédnek áldásos szerepe éppen abban van, hogy általa közösségekben lehetünk embertársainkkal. Ahogyan igazán látókká és hallókká is csak a Szentlélek tehet, úgy bizonyásgtevők is csak a Szentlélek elnyerése után lehetünk.

Jó erre külön is felfigyelnünk, éppen pünkösdi ünnepén. A mennybemenetelkor kapott parancs teljesítésére csak akkor szabad elindulni, ha adatik a Lélek. Szentlélek nélkül missziói munkát kezdeni, krisztusi küldetést végezni a világban a legvakmerőbb, de egyben a legnagyobb kudarccal végződő emberi vállalkozás. Az egyházban pedig minden munka valamilyen formában misszió, azaz bizonyásgtevés Krisztusról. Még az

olyan munkák is, amelyek legkevésbé látszanak annak. A templomát szerető, ápoló, javítgató gyülekezet is Krisztusról tesz bizonyosságot, amikor ezt a munkát végzi. A Lélek segítségével nélkül tehát még építkezni, épületet renoválni sem lehet az egyházban. De egy rövid istentisztelet tartása is eleve kudarcra ítélt vállalkozás a Lélek segítségével nélkül. Azért semmilyen munkához se fogjunk soha addig, amíg nem könyörögtünk a Szentlélek segítségéért.

Pünkösdig egyedül Isten volt az, aki cselekedett. Ő végezte el, a mi segítségünk nélkül, a mi megváltásunkat. De pünkösd után nekünk is cselekednünk kell, mert most már Isten munkatársai vagyunk. A pünkösd utáni időben Isten most már várja a gyümölcsözést, a Hozzá megtért embernek az életfolytatásában megmutatkozó gyümölcsöt. És ez komoly figyelmeztetést jelent számunkra: Hiábavalóvá ne tegyük Istennek hozzánk való kegyelmét!

Erre az új, Krisztusnak engedelmeskedő, Róla bizonyosságot tevő életre is képtelenek lennénk önmagunktól. De a Lélek nemcsak parancsol és ösztönöz, hanem erőt is ad a véghezvitelhez. Könyörögtünk hát bizalommal naponként: Szülj újjá és erősíts meg minket Szentlélek Úristen, hogy tanítványi életet élhessünk! Ámen.

Csomay Árpád

Biharszentjános

Az Úrnak Lelke van én rajtam...

Alapige: Lukács 4,18–21

Bibliavetítés: Zsoltárok 106,1–8.42–48a

A mi mostani pünkösdünk egykor a törvényadás emléknappja és az új kenyér ünnepe volt (Isten választott népe, Izráel életében). A mi őseink is jól tudták, hogy ilyenkor jó megállni egy kicsit. A sok nyári munka előtt ünnepelni kell. Köszöntötték az új életet, imádkoztak a bő termésért, a gyermekáldásért. A templomban a lángnyelveket a pünkösd rózsaszínjével helyettesítették a Szentlélek jelképeként fehér galambot repítettek szabadon. A lányok és az asszonyok bíborvörös ruhába öltöztek. A férfiak is ünnepi ruhában jelentek meg a templomban.

Az emberek régen még jobban tudatában voltak annak, hogy szükségük van Isten Szentlelkének az erősítésére, vigasztalására és bátorítására. Ezért templomba is többen jártak, hogy imádságukban, a gyülekezet közösségében kérjék Isten Lelkének erejét, amit Jézus is megfogalmazott: „Veszték erőt, minekutána a Szentlélek eljő reátok...” (ApCsel 1,8) Imádkozunk hát Augustinusszal együtt:

Lélegezz bennem,

Szentlélek Isten, hogy szentül gondolkozzam,

Te indíts engem, Szentlélek, hogy szentül cselekedjem.

Hódíts meg szívemet, Szentlélek Isten, hogy szentül szerethessem.

Erősíts meg engem, Szentlélek Isten, hogy szentül oltalmazzak másokat.

Oltalmazz engem, Szentlélek, hogy szentségedről soha meg ne feledkezzem.

Ámen.

(Augustinus imája, 354–430)

Amikor Isten Szentlelke bennünk lélegzik, mint ahogy Augustinus is imádkozta, akkor mondhatjuk az igével: Az Úrnak Lelke van én rajtam... Nagy szükségünk van erre a mai világban! Jobban, mintsem gondolnánk!

Ezt az igét Jézus Krisztus mondta magára nézve. Joggal. Akkor, amikor a názáreti zsinagógában, az akkori szokás szerint a kezébe adták a „Könyvet”, Ézsaiás próféta könyvét és abból olvasta a 61. részt, ahogyan Lukács evangélista meg is örökítette, lejegyezte. Jézus Krisztus valóban Isten Szentlelkének erejével bírt. Megkeresztelkedése alkalmával fehér galamb formájában Reá szállott, ki is ábrázolódott, hogy Isten Szentlelkével jár e földön. Isten Szentlelkével felkente Őt „a mi legfőbb prófétánkká és tanítónkká, ...egyetlenegy főpapunkká... és örökkévaló királyunkká...” (Heidelbergi Káté 31. kérdés–felelet).

Ezért hirdette Ő a szegényeknek az evangéliumot, az örömmüzenetet, a töredelmes szívűeket gyógyította, a foglyoknak szabadulást hirdetett, a vakok szemeit megnyitotta, a lesújtottakat szabadon bocsátotta és hirdette az Úrnak kedves esztendejét. (Lk 4,18) Milyen csodálatos mondat és milyen igaz Jézus Krisztusra nézve! Reánk nem? A Lélek ünnepén imádkoznunk kell Isten Szentlelkének minden áldásáért, erejéért, hatalmáért, mert a világ ma éppen reánk vár, hogy Krisztus erejével hirdessük az evangéliumot, a megszabadulást a bűnből, a vakok szemeit nekünk is meg kellene nyitnunk, és nekünk is hirdetnünk kell az Úrnak kedves esztendejét.

Ezzel ellentétben azt tapasztaljuk, hogy annyi és annyi keresztyén szomorkodva, lecsüggesztett fejjel jár az élete útján! Olyan sok ember kétségkedik és nyugtalankodik a holnapot, a jövőt illetően. Olyan sokan keseregnek a betegség, a gyász, a keresztek, próbatételek miatt. Vajon miért?

Vajon nem azért, mert mi még pünkösöd előtt élő emberek vagyunk?

Túrmezei Erzsébetnek van egy csodálatos pünkösdi verse. Címe: *Pünkösöd után.*

*Pünkösöd előtt – sóvárgás titkos mélye.
Pünkösöd előtt – ígéretek zenéje.
Pünkösöd előtt – esedezés, esengés.
Pünkösöd előtt – halk hajnali derengés.
Pünkösöd előtt – szent vágyak mozdulása.
Pünkösöd előtt – koldusszív tárulása.
Csendesen várni – várni, hinni, kérni!
Aztán – boldog pünkösöd utánba érni!*

*S pünkösöd után – szent égi erőt vetten,
pünkösöd után – Lélekkel telítetten
pünkösöd után – bátor tanítvá lenni,
pünkösöd után – szolgálni, égni, tenni,
pünkösöd után – régít kárnak ítélni.
Krisztusnak élni és másoknak élni,
minden mennyei kincset elfogadni,
és pünkösöd után – adni, adni, adni!*

Azt hiszem, hogy mi még csak sóvárgó emberek vagyunk, akik az ígéretekre várunk, esedezünk, vágyakozunk s közben koldusok maradunk. Mert nem elég csak várakozni és vágyakozni. Kérni kell Isten Szentlelkének erejét és világosságát. Isten Lelkének fényénél meglátjuk, hogy hol vagyunk, hogy nem maradhatunk bűneink mélységében. S nem elég ebből a mélységből isteni magasságokba vágyakozni. „Szüntelenül kérnünk kell” Isten Szentlelkét – ahogy confirmációnk alkalmával hitvallásunkból tanultuk –, hogy Ő erősítsen meg bennünket, hiszen sok a teendőnk. Nem siránkozhatunk

örökké. Nagykorú keresztyénekké kell már válnunk, akik valóban végezzük azt a misziói munkát, amelyre Jézus elhívott bennünket.

Hirdetnünk kell az evangéliumot a családban is. A férj, a feleség várja ezt. Isten Lelkének tüze nélkül azonban egyszerű emberi szó marad. Vajon nem ezért vannak többen a kocsmákban, vajon nem ezért mennek az ifjak a diszkókba, mert a feleség, a férj, a hitves, az édesanya, az édesapa szava nincs átítva Isten Lelke által? Látja-e rajtunk a világ azt az örömet, amelyet csak Isten lelke gerjeszhet bennünk? Nem jobb lenne Isten Lelkétől „megrészegülni”, mint az édes bortól s a kábítószerrel?!

Vajon nem azért ürülnek ki a templomaink, mert Isten Igéjét nem járja át a bizony-ságtételünk, szolgálatunk alkalmával Isten Lelke?! Szolgatársaim! Presbiter Testvéreim! Nőszövetségi munkások! Ifjúsági-, gyermekmunkások! Missziósok, diakónusok! Átjárja-e szolgálatunkat Isten Szentlelke?! Mert Isten Lelkének ereje nélkül eredménytelen a mi munkánk!

Aztán... a töredelmes, bűnbánó szívű embereket miképpen fogadjuk egy-egy istentiszteleten, egy-egy összejövetelen? Nem nézünk-e rájuk ferde szemmel, netalán még meg is rójuk őket! (Ez egyébként szükséges, de a töredelmes bűnbánat után már a kegyelem kell munkálkodjon, melyet Isten Lelke ébreszt bennünk.) Ó, de sok megkötözött testvér vergődik amiatt is, hogy mi nem tudjuk hirdetni nekik a szabadulást. Nem kínáljuk fel a lehetőséget számukra, hogy Isten Szentlelkének erejével beteljesedve van lehetőség a szabadulásra.

Körülöttünk a beteg társadalomban beteg emberek vannak. Értük szóló imáinkat át-hatja-e Isten Lelke? Vagy a betegekért csak gépiesen imádkozunk? S mi lesz a lelki betegekkel... erőtlen imáink után?

Egyre több vak emberrel találkozunk. Ó, látnak ők! Nem fizikailag, nem testileg vakok, hanem lelki vakok. Olyan sok ember gondolja, hogy ő jó, becsületes, igaz. Hiszen imádkozik ő néha, templomba is eljár néha, de hát a mai világban élni is kell! S nem látják, hogy önigazultságukból a menekülés csak egy módon lehetséges: ha megtérnek! S ez sem lehetséges Isten lelkének ereje nélkül! Sem nekem, sem neked, drága testvérem! S ez naponként végbe kell hogy menjen mindnyájunkra nézve! Vagyis naponként imádkoznunk kell Isten Szentlelkéért, először, hogy bennünket tegyen látókká, aztán azért, hogy mások is meglássák, hogy mit jelent Isten lelkét bírni. Vagyis nem önigazult-tan, hanem alázattal, hódolattal szolgálni Isten dicsőségére és az emberek javára. Isten Lelke arra indít, hogy bátor tanúbizonyságok legyünk minden élethelyzetben. Isten Lelkével teljesedve Krisztusnak és másoknak éljünk, és adjunk, és adjunk!

Így lesz e pünkösdben és minden évben reánk nézve az év az Úrnak kedves eszten-deje. Azaz akkor, ha Isten Szentlelke által megteljesedve munkálkodunk ki-ki a maga helyén: a családban, a gyülekezetben és a világban. Isten Lelke által üzve-hajtva, nem kérdezve, hogy mi lesz a jutalma.

Hogyan lehetséges ez? Emberi erő, akarat, képesség bizony nem elég erre. Imád-kozni kell buzgón, kitartással, hogy Isten Szentlelke nap mint nap töltsék ki reánk, hogy ne tántorítson el bennünket semmi sem a jó cselekvésétől. Ez Szentlélek nélkül nem lehetséges. Milyen szépen megfogalmazta az énekköltő az imádságot:

Jövel Szentlélek Úr Isten,
Töltsd be szíveinket épen,
Mennyei szent ajándékkal,
Szívbeli szent buzgósággal...

Erőddel elménket készítsd,
Gyenge hitünket erősítsd,
Hogy halál és élet által
Hozzád siessünk hamarsággal!
Alleluja! Alleluja!

(251. ének – az első versszak a XI. sz. előtt keletkezett, az utolsót Luther Márton írta. Ez az ének 1654-ben jelent meg magyarul.)

Imádkozzunk hát, ahogy Szikszai György könyörgött:

Minekutána amaz első keresztyén pünkösdben oly nagy mértékben kitöltötte a Te Szentlelkedet, én is a pünkösdnek napján Szentlelket kérek Tőled. Nem kérem az Ő csodatevő ajándékait, mert azok nem szükségesek az én idvességemre... Azt kérem, hogy Ő szenteljen, jobbítson, igazgasson, erősítsen, vigasztaljon. Azt kérem, hogy Ő tanítson engem imádkozni, sőt, hogy Ő maga esedezék bennem kimondhatatlan fohászkodásokkal. Azt kérem, hogy szerezzon én bennem lelki örömet, Isten iránti és atyafiúi szeretetet, béketűrést, kegyességet, jóságot, hitet, alázatosságot, mértékletességet, és kérem, hogy vigyen nagyobb-nagyobb tökéletességre az én keresztyéni tisztetnek gyakorlásában. Ámen.

Nagy József Levente
Marosvásárhely–Tulipán utca

A bizonyosságtevő Lélek

Alapige: János 15,26–27
Bibliailvasás: 1János 4,1–6

Jézus búcsúzik a tanítványaitól. A szeretet új parancsáról, az Útról, Igazságról, Életről beszél. A rájuk váró feladatokra készíti fel őket. De „mert nálam nélkül semmit sem cselekedhettek” (Jn 15,5) – mondja –, ezért „eljövök ti hozzátok” (Jn 14,18) Szentlélek által, „akit az én nevemben küld az Atya, aki mindenre megtanít majd titeket, és eszetebe juttatja mindazokat, amiket mondtam néktek.” (Jn 14,26)

Ez az ige a keresztyén bizonyosságtétel rendjét tárja fel előttünk.

A keresztyén ember földi életének Istentől kapott rendeltetése, hogy hitelt érdemlően hirdesse az evangéliumot, tegyen bizonyosságot Jézus Krisztusról.

Talán Albert Camus mondta, hogy a világ nem azt várja el a keresztyénektől, hogy megtagadják hitüket, hanem hogy hitelesen képviseljék meggyőződésüket a világban.

Ennek a hitelességnek a feltétele Isten Szentlelkének bennünk elhangzó, és minden emberi beszédet megelőző bizonyosságtétele. Igazi bizonyosságtétel csak akkor és csak ott lehetséges, amikor és ahol a Lélek bizonyosságot tesz a mi lelkünkben.

Egyházi körökben, istentiszteleteken sokféle beszéd elhangzik, amelyek mind-mind a bizonyosságtétel igényével lépnek fel. De némelykor ezek a beszédek nem többek teologizáló egyénieskedésnél, szirupos kegyeskedésnél, önkibeszedésnél, ömlengős ál-élmények hangoztatásánál, vagy száraz bibliai idegenvezetésnél. Nem minden prédikáció, nem minden egyházi beszéd a Szentlélek által kezdeményezett, nem általa munkált, nem az Ő ajándékeként elhangzó bizonyosságtétel!

A Lélek által kezdeményezett bizonyosságtétel belső rendje és tartalma mindig ez kell legyen: „az igazságnak Lelke, aki az Atyától származik, az tesz majd én rólam bizonyosságot.” A Lélek munkája nélkül nem tudhatjuk kicsoda Jézus Krisztus, sem az Ő sze-

mélyének titka, sem a benne és általa elvégzett megváltásunk igazsága nem tárul fel előttünk.

„Isten! kit a bölcs lángesze fel nem ér,
Csak titkon érző lelke óhajtvá sejt:
Léted világít, mint az égő
Nap, de szemünk bele nem tekinthet.”
(Berzsenyi Dániel: *Fohászok*)

Egy beszélgetés során a tanítványok elmondják Jézusnak, hogy az emberek miket mondanak róla: sokan Illésnek, Jeremiásnak, mások Keresztelő Jánosnak, illetve egy régi, ismeretlen prófétának tartják. Amikor Péter, a tanítványok nevében is, vallást tesz Jézusról, mint az élő Istennek Fiáról, ezt válaszolja az Úr: „Boldog vagy Simon, Jónának fia, mert nem test és vér jelentette ezt meg neked, hanem az én mennyei Atyám.” (Mt 16,17)

A tanítványok között megjelenő feltámadott Jézus Krisztus „megnyilatkoztatá az ő elméjüket, hogy értsék az írásokat” (Lk 24,45)

Pünkösdkor az apostolok *először* „megtelének mindnyájan Szentlélekkel” és *utána* „kezdének szólni más nyelveken, amint a Lélek adta nékik szólniok”. (ApCsel 2,4)

Később Pál apostol így igazolja az ő szolgálatát: amikor Isten kiválasztott és elhívott az Ő kegyelme által, hogy Őt hirdessem, nem testtel és vérrel tanácskoztam, hanem Ő maga jelentette ki Fiát énbennem (Gal 1,15–16).

A Lélek győz meg bennünket arról, amit Isten tett a múltban és cselekszik a jelenben. Jézus Krisztus a Szentlélek által lesz Urunk és Megváltónk. „Senki sem mondhatja Úrnak Jézust, hanem csak a Szentlélek által.” (1Kor 12,3)

A Lélek iktat be bennünket a Krisztus testébe, az Anyaszentegyházba is, csak általa gyakorolhatunk élő közösséget Vele és egymással. Hiszem, hogy a Lélek az, aki „engem igaz hit által a Krisztusnak és minden ő jótéteményének részesévé tesz...” (HK 53.)

Ezért Isten Lelkének ajándékáért folyton imádkoznunk kell:

„Te szentségnek új világa!
Vezess Igédnek útjára,
Taníts Téged megismernünk,
Istent Atyánknak neveznünk.
Őrizz hamis tudománytól,
Hogy mi ne tanuljunk mástól,
És ne legyen több más senki,
Csak a Krisztus, kiben kell bízni.
Alleluja! Alleluja!”

(Luther Márton: *Jövel, Szentlélek Úr Isten!*)

A bizonyágtévő Lélek az igazságnak Lelke.

„Micsoda az igazság?” – kérdezte Pilátus. Jézus önmagáról mondta, hogy Ő az, és főpapi imájában az Atyának: „A te Igéd igazság.” (Jn 17,17) Ez azt jelenti, hogy a Szentlélek az ő bizonyágtételét mindig Jézus Krisztus tanításával és a Szentírásban megírt igével megegyezően végzi. A Lélek az, aki a Szentírás emberi szavait megeleveníti, kijelentéssé, örömhírré, személyesen nekünk szóló üzenetté teszi. A Szentlélek sohasem tanít, sugall mást, mint amit Jézus tanított, amit Isten az Igében kijelentett. A Lélek so-

hasem hirdet „új” tanokat, hanem az egyetlen örök igazságot, amely tegnap és ma és mindörökké ugyanaz.

„Szeretteim, ne higgyetek minden léleknek, hanem próbáljátok meg a lelkeket, ha Istentől vannak-e, mert sok hamis próféta jött ki a világba. Erről ismerjétek meg az Isten Lelkét: valamely lélek Jézust testben megjelent Krisztusnak vallja, az Istentől van. És valamely lélek nem vallja Jézust testben megjelent Krisztusnak, nincsen az Istentől: és az az antikrisztus lelke, amelyről hallottátok, hogy eljő, és most a világban van már. Erről ismerjék meg az igazságnak lelkét és a tévelygésnek lelkét.” (1Jn 4,1–4.6)

Akit az Atya küld, az a vigasztalásnak Lelke is.

Isten azt üzenté népének, hogy „én vagyok megvigasztalótok” (Ézs 51,12), s ezért a gyülekezet, az Ő gyermekei az Úr félelmében és a Szentlélek vigasztalásában élnek (ApCsel 9,31). Isten Lelke vigasztal, megnyugtat, bátorít, buzdít, megerősít, s ez feloldoz. Ahogyan pünkösdkor a riadt, rejtőzködő, menekülő, gyáva tanítványokat feloldozta bilincseikből és megkötözöttségükből, felszabadítva képessé tette őket arra, hogy szolgáljanak. Mert „ahol az Úrnak Lelke, ott a szabadság”. (2Kor 3,17)

Az, hogy a Szentlélek a vigasztalásnak Lelke, azt is jelenti, hogy bizonyágtétele mindig hasznosan és gyümölcsözően hat. „Haszonra adatik a Léleknek kijelentése.” (1Kor 12,7)

A Lélek bizonyágtétele mindig olyan mások javára végzett szolgálatra serkent, amelynek megtapasztalható áldása, eredménye van: szeretetre indít, örömet gerjeszt, békességet ad.

Mi a Szentlélek vigasztalásának legnagyobb haszna? Az, hogy tudom, hiszem, érzem: „hogy mind testestől, mind lelkestől, akár élek, akár halok, nem önmagamé, hanem az én hűséges Uramnak és Megváltómnak, a Jézus Krisztusnak tulajdona vagyok, aki az ő drága vérével minden bűnömért tökéletesen eleget tett, engem a Sátán hatalmától megszabadított, és úgy megőriz, hogy az én mennyei Atyám akarata nélkül még csak egy hajszál sem eshetik le a fejemről, sőt inkább mindennek az én üdvösségemre kell szolgálnia, azért engem Szentlelkével biztosít az örök élet felől és szív szerint hajlandóvá és készsé tesz arra, hogy ezután őneki éljek.” (HK 1.)

Akiben a Szentlélek bizonyásgot tesz, az maga is bizonyásgtevővé válik.

„Mert nem tehetjük, hogy amiket láttunk és hallottunk, azokat ne szóljuk.” (ApCsel 4,20)

Isten segítsen meg minket, hogy Szentlelkének bennünk történő bizonyágtétele alapján alkalmasak lehessünk mi is az Ő bizonyágtételére.

Veni, creator Spiritus! Ámen.

Ötvös József

Marosvásárhely–Vártemplom

A világ két lelke

Alapige: 1Korinthus 2,12

Bibliaalvasás: Az apostolok cselekedetei 2,1–19

Meglepő igazság fedezhető fel a mára kijelölt alapigéiben. Jó, ha az ember bibliaalvasás vagy igehirdetés hallgatása közben új igazságokat fedez fel. Az első felfedezés az elhangzott apostoli levélversben az, hogy többféle lélek is van. Legalábbis kétféle lélek kell legyen a világban, hiszen ebben az egyetlen szentírási mondatban ott áll a világ lelke és Isten Lelke. A kettő már azért sem lehet ugyanaz, mivel írásmódjuk is különbözik; biztosan nem véletlen, ahogy itt látható: a világ lelke – kisbetűvel, az Isten Lelke

pedig – nagybetűvel. Egyszerű magyar nyelvtani helyesírás is igazolja: a világ lelke lehet egy kifejezés, tulajdonság, fogalom meghatározása, de Isten Lelke élő személy.

Tudjuk, hogy Isten Lelke végtelen az időben és térben egyaránt, hiszen ott van Ő már a nagy kezdet előtt, amit teremtésként ismer a világ. Még a teremtés hajnalán hangzik fel az örök tudósítás: „Isten Lelke lebegett a vizek fölött” (1Móz 1,2), és lényegében ez a helyzet azóta nem is változott nagyon. Ezzel szemben a világ lelke nagyon változó. Ha a világnak van lelke, akkor van lelkülete is. Gondolom, ismerős ez a kifejezés ugyanúgy, mint az ellentéte is, amikor lelketlen lesz a világ, és lelketlen a környezetünk. Így a világ, világunk egyik fokmérője éppen a lelke.

1.

E pünkösdi üzenet első nagy tanítása arról szól, hogy mi „Istentől való Lelket” kapunk. Mindenekelőtt most figyeljünk erre az egyetlen szóra: kaptunk. Ez a „kapás” jelent kitértetést, elismerést, kiváltságot, megtiszteltetést, szeretetet, mert általában csak azok kapnak az életben valamit, akik az megérdemlik, akik arra érdemesek. Mi pedig hitvallásunk alapján is tudjuk, hogy igazán érdemtelenek vagyunk erre, de hitvallásunk alapján azt is tudjuk, hogy valaki helyettünk, értettünk megszerezte ezt az érdemet.

Jézus búcsúbeszédében megígéri az Őt hallgatónak, „ha szerettek engem... én kérni fogom az Atyát, és másik Pártfogót ad nektek... az igazság Lelkét, akit a világ nem kaphat meg.” (Jn 14,15–17) E jézusi ígéret szerint az Őt hallgatók, a Vele együtt járók, az Őt követők annak az elismerésnek, kiváltságnak ígéretét hallják, hogy megkapják az igazság Lelkét – így nagybetűvel –, amit a világ nem kaphat meg. E szép jézusi ígéret után eltelik egy rövid idő, és a feltámadás utáni ötvenedik napon, a pünkösöd napján „mindnyájan megteltek Szentlélekkel” (ApCsel 2,4), azaz az ott állók kapták Isten Lelkét.

Gondoljuk végig, mennyi mindent is jelent az ember életében az, ha valamit kap.

a) Először azt jelenti, hogy az ember gazdagabb lesz. Ha kapott valamit, akkor már nem nincstelen, akkor van valamije, ez pedig igaz és helyes Isten Lelkének vételével is, mert azáltal gazdagabb lett a földi élet, meggazdagodott a keresztyén világ és gazdagabb lett általa a hívő ember élete. Az emberek nagy része szeretne valamiképpen gazdagabb lenni, sőt sokan kegyetlenül rá is hajtanak a meggazdagodásra, míg mások csak be nem vallottan tervezgetnek, számíttgatnak a meggazdagodásra, Vajon, van-e nagyobb gazdagság, mint ami örök és onnan felülről kapott erő: Isten Lelke?

b) Másodszor az a tény, hogy kaptunk valamit Istentől, azt is jelenti, hogy Isten nem zárkózik el tőlünk; mai modern kifejezéssel élve – Isten nyitott felénk. Mindez így van a mindennapi életben is, mert aki elzárkózik előlünk, annak nem adhatunk semmit, és aki bezárkózik előlünk, attól hiába is várunk bármit. Jézus már a Hegyi Beszédben, az újvilágot formáló alkotmányában utal erre, amikor arra biztatja az Őt követőket, a mellette ülőket: „Kérjete és adatik nektek, keressetek és találtok, zörgessetek és megnyitják nektek.” (Mt 7,7)

c) Az ajándék, amit adnak, vagy amit kapunk, az általában összeköt, még jobban egymáshoz kapcsol. Az ember érzi, hogy valamilyen tartozása, kedves adóssága lesz az ajándékozóval szemben. Akik az első pünkösöd alkalmával átérték Isten Lelkének ajándékát, azokban azonnal meg is szólalt a lelkiismeret: „mit tegyünk atyámfiai?” (ApCsel 2,37) Ez a kapott „Isten Lelke”-ajándék úgy köt össze, indít és kapcsol egymáshoz, hogy hálára kötelez. Így kezdődik el az Istennel járás szép zarándokútja: kapok Tőle valamit, egy életet, egy társat, talentumot, azokat elfogadom, megköszönöm, megbecsülöm, használom, és gazdag életű leszek.

d) Negyedik jelentésénél egy érdekes kifejezés jelenik meg: a köz, a közösség. Halottam már ilyen megfogalmazásban is: Isten ajándéka közkincs. Igaz, felénk eléggé lejáratott szó a köz, a közkincs, de alapjában véve arról van szó, hogy olyan kincset kapott Isten Lelke által a világ, ami *köz*. Senki sem sajátíthatja ki magának, sőt az Isten Lelke egy *közt*, egy közösséget formált. Így lett az első pünkösöd az egyház, a lelki közösség megalakulásának nagy ajándéka.

2.

E pünkösdi ünnep második nagy tanítása az, hogy van a világnak is lelke. Ez pedig az, ami a világot, a világ életét mozgatja, formálja. Gyakran szoktuk használni ezt a kifejezést: ő a család lelke, azaz ő határozza meg a családi közösség életét, tevékenységét, hangulatát. Még a sportban is ismeretes ez a meghatározás: a csapat lelke, és ez nem feltétlenül mindig a leghatékosabb vagy a legrátermettebb játékos, hanem az, aki a legtöbbet vállal magára. Időnként még ilyent is lehet hallani: ő a gyülekezet lelke.

Nem messze Marosvásárhelytől, a Nyárad mentén van egy falu, amely egy fél évszázad, azaz két emberöltő alatt négyszáz lélekről tíz lélekre apadt (Székelycsóka). Ahogy a múlt század 60-as éveiben kezdtek eljönni onnan az emberek, egyre fontosabb volt, hogy valaki az otthon maradtak közül felvállalja az egyház, a közösség dolgait. Éveken keresztül egy idős férfi volt a leányegyházzá apadt gyülekezet gondnoka. Nála tartották télen az istentiszteleteket, ahol a tucatnyi reformátusból jól elfért 6–8 személy. Ott terítették meg az úrasztalát, ott énekelték a zsoltárt és mondták a *Mi Atyánkot*. Ő volt a gyülekezet lelke. Egy jó éve aztán lemondott, már erőtlen volt, nem tudta vállalni a gyülekezet gondjait, és a leányegyházközsegből hivatalosan is szórvány lett.

Érdekes elgondolkozni, megvizsgálni: mi a mi világunk lelke, ami mozgatja, alakítja vagy formálja környezetünket? Sok mindent lehetne itt válaszképpen felsorolni: pénz, hatalom, karrier, érvényesülés, jólét, gazdagság, kényelem... és nem mindig csak negatív tételként tekintett, irigylésre méltó dolog lehet a mi világunk hajtóereje. A világot formálja a művészet, a zene, az emberek jóakarata, szépérzéke, a jó példaadás ugyanúgy, mint a siker vagy a győzelem. Igaz, mindig ott a veszély, hogy akár a jó, akár a kevésbé jó is olyan könnyen elvakítja az embert; egyszerűen süketté, halottá lesz Isten iránt, mert önmaga ügyeskedésének könyveli el az eredményt. Igaz, vannak, akik nem ilyen lelkiületet kaptak, hanem az Isten Lelkét, és azok életében látható, hogy Isten Lelke formálja át életüket, alakítja gondolataikat és határozza meg cselekedeteiket. Ahol Isten Lelke formálja az életet, alakítja az eseményeket, ott mássá, szebbé és jobbá lesz a világ.

3.

E pünkösdi ünnep nagy kérdése így fogalmazódik meg: miért kaptuk mi Isten Lelkét? Mivel semmi sem céltalan és véletlen az életben, ezért ennek is van meghatározott célja. A válasz pedig az Ige alapján olyan egyszerű: Isten Lelkét azért kaptuk, hogy megismerjük az Ő ajándékát. És itt két fontos alapelvet kell tisztáznunk.

a. A sokszor említett, híres delphoi jósdá ajtófelirata a világi élet, az emberi küzdelem egyik legismertebb megfogalmazása: ismerd meg önmagadat. Ez valóban egy kedves emberi törekvés, amikor az ember szeretné önmagát megismerni, és egyben a körülötte lévő világot is. Alapjában véve ez önmagában nem is rossz, hisz a legtöbb ember fél az ismeretlentől. Amit megismer az ember, attól már nem fél, vagy ha fél is tőle, fel tudja mérni a helyzetet, megtalálhatja a megoldást. Az emberi világ nagy része megis-

merhető, sőt a sok-sok új felfedezés arról szól, hogy a mi világunk is a megismerés felé halad, még ha maradnak is előttünk titkok.

b. Isten csak Általa ismerheti meg az ember. Ezt nagyjából már vallásórák korunkban megtanultuk, és felnőttként megerősödött bennünk a fiatalkori tanítás. Így ma már azt is tudjuk, Istenről csak annyit tudhat az ember, amennyit Ő maga önmagáról kijelentett. De Istennel kapcsolatosan is igaz az előbb hallott alapigazság: ha nem ismerjük meg Őt, akkor úgy félünk Tőle, mint egy ismeretlen hatalomtól. Mózes második könyvében olvasható egy meghatározó esemény, amikor Mózes így kéri Istent: „Mutasd meg nekem dicsőségedet!” (2Móz 33,18), és Isten válasza erre a következő: „Elvonultatom előtted egész fenségemet... orcámat azonban nem láthatod.” (2Móz 33,19–20) Így Isten megismerése csak az Ő Lelke által lehetséges, Aki által szüntelenül itt van közöttünk, és így az Ő megismerése nem lehetetlen. Az Úr Jézus Krisztus teljes testi valóságában megismerhető volt, ahogy Ő maga tanította: „Igazságos Atyám, a világ nem ismert meg Téged, de én megismertelek, és ők is felismerték, hogy te küldtél el engem. Én megismertettem velük a te nevedet...” (Jn 17,25–26) Ezek után Jézus a mennybe ment, és ott ül az Atya jobbján. Ám a mai embernek is meg kell ismernie Istent, hogy ne féljen úgy Tőle, hanem lássa meg Benne a szeretet és megbocsátás nagy lehetőségét. Ezért küldte el Isten az Ő Lelkét hozzánk, hogy mi is ismerjük meg őt. Ez tehát az Ő nagy ajándéka: Szentlelke által megismerem Őt, megismerem önmagam, megismerem Isten hatalmát és az én saját világomat. Megnyugszik az én lelkem, hogy nem vagyok egyedül, mert Ő nem hagy magamra. Ez pedig valóban nagy ajándék! Ámen.

Pitó Antal

Mezőpanit

A Szentlélek munkája

Alapige: Róma 8,1

Bibliaolvasás: Róma 5,1–5

A felolvasott igeversben a Szentlélek adja meg ünneplésünk alaphangját. Ez pedig a mélységes hálából fakadó, és a kegyelmes Istenben való örvendezés szépséges dallama.

Mint mikor egy lelkiismerete által is vádolt gonosztevő a vádlottak padján ülve, gyötrődve és reszketve reménytelenül a legsúlyosabb ítéletre vár: ilyen volt, vagy még mindig ilyen az életünk az igazságosan ítélő Istenre történő várás kényszere alatt. Nincs mivel mentegetőznünk, és nincs, aki mellénk állva javunkra tanúskodna. Életünk minden megnyilvánulása is ellenünk vall. Bármivel vádolhatók vagyunk. Alapos okunk van a félelemre, csüggedésre. Talán már mindent megbántunk. Lelkünk mélyén szeretnénk jobbak lenni, Isten és emberek elvárásainak jobban megfelelni. Lehet, hogy már meg is próbáltuk minden erőnket összeszedve jóra történő igyekezetünket gyakorlatba ültetni, de törekvésünket nem koronázta siker. Eredménytelenségünk már a kétségbeesés, a kilátástalanság börtönéig vitt. Ebbe a lesújtó állapotba ellenállhatatlanul és a legváratlannabbul tör be a meglepő fordulat. Mintha egyszerre csak kinyílna a tárgyalóterem ajtaja, és a belépő személy az ítéletre váró és minden jelenlevő legnagyobb meglepetésére kihirdeti: ejtettek minden vádat, felmentő ítéletet hozott a bíróság.

Nehéz, és csak a Szentlélek megvilágosító munkája által lehetséges megértenünk azt az igazságot: nem attól vagyunk bűnösök, hogy elkövettünk egy-két nekünk sem tetsző vétket, nem a külső vétek szennyez be, hanem a bűn részünkké lett, természetünkké vált fogantatásunk pillanatától. Ez az életünket teljes mértékben átható romlás jelenik meg a mindenkinek ártó, a halál mérgét hordozó vétkeinkben.

Megromlott állapotunk idézhet elő igen komoly lelki krízist, sok szenvedést. A váltságba került lélek, ha nem is vallja be, mint ítéletre várva: fél és retteg a minden bűnt számon tartó és azokat büntető Istentől.

Világi igazságszolgáltatás gyakorlata szerint hasonló szorultságból alkalmanként kikerülni csak egyféleképpen lehet, ha valaki a bíró engedélyével leteszi a vádlottért az óvadékot. Ennek megtételére senki nem kényszeríthető, amiként a bíró sem, hogy ebbe beleegyezék. Csak egy jóindulatú személy segítő szándéka és a bíró kegyelemadásra való készségének találkozása eredményezheti a vádlott szabadon engedését. Van-e nekünk ilyen jó szándékú emberünk? A megkegyelmezésben gyönyörködik-e életünk bírója?

Amit egyedül hit által tudhatunk, hogy érettünk Jézus, a mi Megváltónk fizetett. Nem óvadékot adott, hanem teljes váltságot fizetett. Életét adta a mi szabadulásunkért. Olcsóbb, vagy más megoldást keresni és találni lehetetlenség. Tőle való a terv is és a kivitelezés is. A terv már a világ alapjának letétele előtt elkészült, megvalósítása a gógotai áldozatban látható.

Elképzelhetetlen és hinni se könnyű, hogy a Szentlélek összeköt minket a kétezer évvel ezelőtt élt Krisztussal, Aki érdemeit reánk ruházza és áldozatának minden hasznát, eredményét nekünk tulajdonítja. Élő kapcsolatot teremt a mennybe távozott Megváltónk és miközöttünk. Érthetővé és személyessé teszi hit által mindazt, ami üdvösségünket érinti. A megelevenített Ige által juttat el az önismeretre. Egyszerre láttatja meg azt is, hogy kik vagyunk, és azt is, hogy érdekünkben mit tett Jézus.

Mi vagyunk a törvényt mindenestől megszegők, Ő Isten parancsának az utolsó betűjét is megtartotta. Mi vagyunk a végtelenül önzők, a magunk dicsőségét keresők, Ő a megtestesült alázat volt, Akit csak az Atya akaratának érvényesítése érdekelt, és életét is odaadta mások javára. Mi, ha érdekünk úgy kívánja, lelkiismeretünk ellenére, könnyen kiegyezünk a bűnnel – Ő pedig szent és igaz tudott maradni. Rajtunk nyomot hagy, besároz a kísértés, még ha nem is lesz bünné, Róla azonban a kísértőnek minden próbálkozása lepergett.

Összegeyztethetetlen ellentétet látunk közte és miközöttünk. Kereszthalála alkalmával helycserét hajtott végre. Érettünk fizetett, a mi adósságunkat törölte el, amikor a mi bűnünket sajátjaként vitte magával a keresztfára. Mintha a mi, bűnnel fertőzött szennyes ruhánkat vette volna magára, csak azért, hogy az Ő szentségének, büntelenségének, egyszerűen: tökéletességének tiszta ruháját ránk adhassa.

Az Atya pedig elfogadta ezt az áldozatot, beleegyezett a helycserébe. Az igazságosságán esett csorba kiköszörülődött.

Ezért, és ezért ezért lehetséges a felmentő ítélet meghozatala és kihirdetése: nincs vád, és ezért nincs kárhozható ítélet sem. A Szentlélek csodálatos tevékenysége révén a ránk váró ítélet tekintetében sem hagy bizonytalanságban, hanem felfed érthetetlen és mélyleges titkokat.

Az utolsó ítélet vonatkozásában sokakban az a meggyőződés él, hogy amikor Jézus dicsőségesen újra eljön angyali kíséretével, királyi székébe ülve élő embereket és holtakat ítélni, csak akkor derül ki, kié lesz a kárhozható és kié az üdvösség. Addig mintha teljes bizonytalanságban tartana mindenkit.

A hitvalló keresztyén pedig ennek ellenére „felemelt fővel” várja Krisztusát, mintha máris tudná, számára kedvező döntés született. Eszerint akár elbizakodottsággal is vádolható lenne, de reménysége nem megalapozatlan. A Lélek megtanította az Írás eszközeivel Istenben hinni, és az Ő ígéreteiben reménykedni. Mi is mindnyájan valljuk, hogy üdvösségünket nem érdem szerint, hanem hit által, kegyelemből Krisztusért kapjuk. Ezt teszi egyre érthetőbbé és egyre világosabbá a Szentlélek.

Sportjátékok döntőiben az utolsó megmértetésen a nyertes az első hely. Ezt mindenki tudja, és mégis a díjak kiosztásánál, ünnepélyes keretek között hirdetik ki: kié az arany, ki nyerte az ezüstöt és ki szerezte a bronzérmét. A küzdelem a pályán folyik, az eredmény is ott születik, de ennek hivatalos bejelentése csak később történik meg.

Aki hisz a Fiúban, annak örök élete van! Ezt szabad tudnia annak, aki Istentől a hit ajándékát kapta. A hitre jutás után tudatosan törekszik üdvösségét Urának ígéreteire, mint legmegbízhatóbb alapra helyezni. Mi is a Fiú Krisztus haláláért nyertünk örök életet. A minket jogosan érő kárhozzátásunk útjába Ő állt elénk, hogy helyettünk Ő szenvedjen. Az Ő áldozatáért miénk az élet.

Mit lehet tennünk ezen igazságok ismeretében? Szabad a kegyelemnek, a megszerzett szabadságnak naponta örvidenünk, örvidenzve Istennek hálát adnunk. Mivel a szív indulatai szavainkban és tetteinkben felszínre törnek, hitvallásunk fogalmazásával élve: lehetetlen, hogy a hálaadás gyümölcseit ne teremjük, az ilyen hitben megélt nagy csodák után. A hálaadás gyümölcsei a hit cselekedetei, melyekkel Istent magasztalhatjuk. Az Ő dicsőségét szolgálhatjuk akkor is, amikor emberek javára tesszük a jót. Ezért a lehetőségért is neki adjunk hálát. Ámen.

Tóth László

Szilágycseh

Az emberek összekapcsolása – Connecting People

Alapige: Efézus 4,3

Bibliaalvasás: Az apostolok cselekedetei 2,1–11

Elérkezett ismét a piros pünkösöd napja. Idén kicsit fakóbbra sikerült, mint szokott, de ez most rendben is van így, hiszen annyian és annyiszor imádkoztak esőért. Elérkezünk a legnépszerűtlenebb sátoros ünnepünkhöz, amely méltatlanul van elfeledve és félretéve. Az igazság az, hogy a Szent Lélekről rengeteget lehet beszélni, mert – szó szerint és jelképesen mondva is – olyan megfoghatatlan az egész. Nem társítunk a mai naphoz sem Jézuskát, sem nyuszit, sem angyalkát... legfeljebb galambot lehetne. Arra gondoltam, azért, hogy valóban jelentőségteljes legyen számunkra ez az ünnep, ne csupán emlékezés egykori eseményekre, tetten kellene érnünk a Szent Lelket; tetten kellene érnünk a Szent Lélek munkáját saját és környezetünk életében. Ha mindenkinek sikerülne ez a tettenérés, akkor biztos, hogy a többivel egyenragú ünnep lenne a pünkösöd is.

Pünkösödkor a Szent Lélek kitöltetését és a keresztyén egyház születését ünnepeljük. Ez így önmagában rendben is van. Csak hogy a Heidelbergi Káté azt tanítja a Szentírás alapján, hogy a Szent Lélek nekem is adatott – mármint mindenkinek –, sőt mi több, mindörökké velem marad (HK 53). Itt válik aztán egyrészt személyessé a kérdés, másrészt sokan talán éppen emiatt válnak passzívvá, hiszen azt mondhatják, hogy ha nekem is adatott, akkor hol van, hol keressem, mit kellene lássak, halljak, érzek esetleg más-ként, mint azelőtt? Ha az ember felteszi ezeket a kérdéseket, az már alapvetően jó. A gond, hogy legtöbbször fel sem teszik, hanem megmaradnak a *Lélek, Lélek – de miből élek?!* profán kérdéskörnél. Nagyon sokan nem tudják, hogy hol és hogyan munkálkodik a Szent Lélek életünkben – sokan pedig nem is kíváncsiak. Nagyszerű alkalom ez a pünkösöd nemcsak az ünneplésre, hanem arra is, hogy a Szent Lélek nyomába eredjünk, utána nyomozzunk és életünkben (a sajátunkban) lehetőség szerint megtaláljuk, felfedezzük Isten Lélek által való jelenlétét.

Lássuk tehát, hogy hol tudjuk tetten érnünk a Szent Lelket. Nagy cégek alkalmaznak ún. kapcsolattartókat, kapcsolatépítőket. Rájöttek, hogy ez milyen fontos, és hogy e

nélkül nincs tizlet. Isten Szent Léleke konnektor. Nem olyan konnektor, mint ami a falban van (bár elhangzott a bűnbánati héten, hogy a Szent Lélek olyan, mint az elektromos áram). A konnektorra úgy gondoljunk most, mint összekapcsolóra – aki a kapcsolatot teremti (connect). A Szent Lélek sok mindent összekapcsol és mindent szeretne. Éppen ezért tud megelevenítő is lenni – de ezt majd meglátjuk. Tehát először is, mondjuk úgy, hogy a Szent Lélek összekapcsolja (-hatja) a halott tudást a szívvel. Ez történik az első pünkösdkor. Ebből kifolyólag a megriadt tanítványokból bátor apostolok lesznek. Semmi újat nem mondott nekik a Lélek, egy új információt sem kaptak Jézusról. Mindent tudtak már addig is: ismerték a Mester tanításait, azt, hogy hogyan szenvedett, hogyan halt kereszthalált és azt is, hogyan támadt fel. Mégis, bátortalan tanítványokból bátor, egy szempillantás alatt talpraesett igehirdetőkké, apostolokká lettek. Pünkösdkor összeállt a kép, minden a helyére került a fejükben, immár mindent értettek, mondjuk úgy: megvilágosodtak. Ezért tudtak mostantól kezdve hitelesen beszélni Krisztusról. Másrészt a Szent Lélek összeillesztette, összekapcsolta az apostolokat. Az önmagukban *halott* tagokból így lett egy *élő* test, az Anyaszentegyház. A Szentlélek összekapcsolta tehát és megelevenítette őket.

Ez eddig mind rendben is van. Ilyen és hasonló dolgokat hallottunk már, de kérdés, hogy az idej pünkösdön mit tesz a Lélek. (Mindenként megnyugtatok, hogy semmi mást, mint eddig.) Ha a Szent Léleknek reklámszlogen kellene, akkor azt hiszem, hogy a Nokia mobiltelefoné teljesen megfelelne: Connecting People. Le sem szokták fordítani, de azt jelenti, hogy emberek összekapcsolása. Én személy szerint a Lélek munkáját fedezem fel abban is, hogy ebből a csapatból, aki idén konfirmált, úrvacsorázó közösség lett. De ami még ennél is fontosabb és érdekesebb: úrvacsorázó családokká lettek. Azt mondhatjuk, hogy bizonyára csak a szokás miatt vannak itt sokan, de engedjétek meg, hogy olyan legyek, mint a strucc: nem akarom ezt elhinni, jobb nem elhinni. Hiszem, hogy a Lélek családon belül is összekapcsolt benneteket.

Gondoljatok bele, mikor mentetek utoljára közösen valahova. Lehet, hogy nyáron még volt egy-egy közös, családi nyaralás, de egyébként mindenki ment a dolgára, a fiatalok máshol keresték a szórakozást, mint a felnőttek, nőttön-nőtt a szakadék szülők és gyermekek között. Lehet az is, hogy már nem talált a szó, lehet sok volt a konfliktus, a veszekedés. És mégis egy héten keresztül el tudtatok indulni egy irányba, nemcsak szülők és gyermekek, hanem mindannyian, akik itt voltunk és vagyunk. Isten összekapcsolt és összekapcsolt újra szakadozó emberi kapcsolatokat. Ez a Szent Lélek munkája.

Ezután Isten összekapcsolt bennünket egymással és magával az úrvacsora közösségében. Úgy is teszi fel a Kis Káté a kérdést, hogy melyik a másik sákramentum, amellyel Isten egymáshoz és magához kapcsol (KK 37b). Egyházzá válunk mi is, Krisztus-testté, melynek tagjait a Szent Lélek kapcsolja össze és eleveníti meg.

Hány meg hány megromlott kapcsolat van... szülők és gyermekek között, de testvérek és barátok között is. Sok az egyet nem értés, a viszálykodás, a békétlenség. Végül, de nem utolsósorban pedig beszélnünk kell a megromlott Isten-ember viszonyról. Ennek a forrása az, hogy az ember kiszakította, kitepte magát az atyai kézről önzése révén és azt gondolta, hogy önálló részként majd jó, vagy jobb lesz neki, mint addig volt. A Lélek ezt a szakadást is képes összekapcsolni. Képes Istennel ismét egyesíteni bennünket (1Kor 6,17), hogy ezáltal teljes életet élhessünk. Semmi mást nem akarok ezzel elmondani, csak azt, hogy a Lélek valóban munkál; dolgozik nap mint nap közöttünk és bennünk. Nem lehet letagadni, csak megtagadni.

A tékozló fiú hazatérése atyjához szintén a Lélek munkája volt. Munkált a fiúban, hogy elinduljon a kapcsolat helyrehozatalának útján, és munkált az atyában, aki megbocsátott, visszafogadott, hajlandó volt az összekapcsolásra. De ott van az idős testvér, aki

nem szórta el a vagyon felét. Látszólag ő volt a rendes ember, aki csak dolgozott és csak a családjának élt, és mégis éppen ő volt az, aki megtagadta a Lélek munkáját, nem volt hajlandó újból családi kapcsolatba lépni testvérével.

Az ideai pünkösdi legnagyobb történése, hogy itt vagyunk. Lehet van, akinek ez semmiségnek tűnik, de én a Szent Lélek csodálatos munkáját látom benne, hogy az egykori pünkösdi események után mintegy kétezer esztendővel egymás számára viszonylag idegen emberek összegyűlnek és a Lélek kitöltését ünneplik azzal, hogy egyesülnek a szent asztal közösségében, együtt vannak, a Lélek által összekapcsolva.

A Lélek munkáját tetten lehet érni. Tetten lehet érni akkor, amikor azt tapasztaljuk, hogy egy kapcsolat rendbejön – kezd rendbejönni: szülő és gyermek, házastársi, vagy baráti kapcsolat, Isten és ember kapcsolata. Ha ezt megérezzük, ellenkezést is kiválthat belőlünk. Ezt azonban nem engedhetjük meg magunknak. Nem vagyunk abban a helyzetben, hogy megengedjük magunknak a szétszakítottságot családon belül, gyülekezetben, vagy bármilyen más – akár nemzeti – vonatkozásban is, ezért hálás szívvel kell fogadjuk a Szent Lélek munkáját, aki összekapcsol, megelevenít és így egy élő test tagjaiként élhetünk.

A Lélek megnyilvánulása azért van, hogy használjunk vele (1Kor 12,7). Nem öncélú és nem a saját gyönyörűségünkre való az összekapcsolódás, hanem azért van, hogy ez által használjunk. A legnagyobb szolgálat és haszon pedig amit tehetünk másnak az az, hogy engedjük, a Lélek általunk is munkálja más ember kapcsolatait: ember és ember, Isten és ember között.

A Lélek ábrázolása a galamb. A galamb hírvivő, a Szentírásban mindig a jó hírt vitte az özönvíz után Noénak (1Móz 8,11), Jézus megkeresztelkedésekor a népek (Mt 3,16–17). A Lélek munkája általunk az lehet, hogy mi is továbbadjuk, visszük a jó hírt, az evangéliumot: Isten nemcsak másoknak, hanem neked és nekem is bűnbocsánatot és örök életet ajándékozik az Ő ingyen kegyelméből, egyedül a Krisztus érdeméért (HK 21); a jó hírt, hogy van bocsánat, hogy van esély és lehetőség az összekapcsolódásra, a kapcsolatok helyrehozására; a jó hírt, hogy a pünkösdi Lélek által valódi egységben, a Krisztus-test egységében, az Anyaszentegyházban élhetünk.

Ha engedjük, hogy a Lélek munkálkodjon közöttünk, a mai alkalom nem lesz kirívó vagy roppant különleges, hiszen akkor még sokszor találkozunk itt és máshol is jó hangulatban és békességben, szolgálatra készen, szeretetben élve. A Lélek munkáját könnyű elfojtani. Elég, ha ezt a mai napot szokásnak vagy kötelességnek tekintjük, elég ha szükséges rosszként vagy semlegesként értékeljük. A szent asztalban megélt közösség hidegen hagyhat mindenkit, de szempillantás alatt meg is változtathatja az életet. Sőt, mondjuk úgy, az emberi lélekben hagyhat maga után életet vagy halált, attól függően, hogy ki hogy értékeli, ki milyen lélekkel áll oda; Lélekkel, vagy Lélek nélkül járul oda (1Kor 11,27–29).

Adja a kegyelmes szent Úristen, hogy a pünkösdi Lélek munkája nyomán kapcsolatok épüljenek, javuljanak. Kapcsolódjon össze a Krisztus áldozata által megtisztult ember Istennel, a halott tudás a szívvel, szülő a gyermekkel, barát a baráttal; kapcsolódjon össze ez a gyülekezeti közösség is Isten dicsőségére! Ámen.

Prédikációk Szentháromság vasárnapjára

Lőrincz János

Marosvásárhely–Kövesdomb

Szent, szent, szent a Seregeknek Ura

Alapige: Ézsaiás 6,1–3

Bibliaolvasás: Jelenések 4,1–11

Amikor Isten Ézsaiás prófétát elhívja a maga szolgálatába, egy csodálatos lehetőséget ad neki, azt, hogy betekintést nyerjen a mennybe. Ez nem egy öncélú esemény volt az ő életében. Így Ézsaiás valamit megláthatott Isten hatalmából és dicsőségéből. Ebből a találkozásból meríthetett erőt nehéz prófétai szolgálata során, amikor közömbösséggel, elutasítással találkozott, amikor látta a saját népén az isteni ítélet végrehajtását, amikor a fogságba elhurcolt honfitársait kellett vigasztalnia.

Annyi csőd, annyi nyomorúság volt Isten népének életében akkor is. Miből kapott volna erőt a próféta, ha nem az Istennel való találkozásból? Hogyan tudott volna reménységet hirdetve vigasztalni, ha nem tudott volna újból és újból erre a csodálatos eseményre visszatekinteni? Minden hívő ember vágyakozik egy ilyen pillanatra, amikor eltűnik a bűn következménye, amikor megszűnik az a vakság, amely eltakarja a láthatatlan világot, amikor lehullik végre a lepel és láthatóvá lesz számunkra Isten csodálatos országa és Ő maga.

Azt hiszem, hogy mindannyian megpróbáltuk elképzelni azt az országot, amelyet szem nem látott, fül nem hallott, amit Isten elkészített az Őt szeretőknek. Már Mózes szívében ott volt ez a vágy, hiszen így szól: „mutasd meg nekem a Te dicsőségedet”. Végül ennek a szent alkudozásnak az eredménye az lett, hogy Mózes a szikla hasadéka-ból, hátulról láthatta meg Istent. Hasonlóan Ézsaiás próféta is részesülhetett az Istennel való találkozás csodálatos megtapasztalásában.

Azt tudjuk, hogy egyetlen teremtménynek sem adatott meg, hogy testi szemeivel Istent láthassa úgy, ahogy mi most itt egymásra nézhetünk. Arra a kérdésre, hogy milyen módon látta Ézsaiás Istent, nem tudjuk a választ, kár lenne bármilyen spekulációba belemenni. Ami ott történt, annak lényege az Istennel való találkozás volt. A próféta betekintést kapott, János apostolhoz hasonlóan, a mennyei világba, a mennyei istentiszteletbe. Az igazi istentisztelet igazából a mennyben történik. Még mielőtt Föld és ember lett volna, ez az istentisztelet már zajlott. A mi istentiszteletünk célja is az, hogy bekapcsolódjunk ebbe a mennyei istentiszteletbe. Valahányszor belépünk egy templomba, vagy részt veszünk valamilyen közösségi alkalmon, megpróbálunk fizikailag, és még inkább lelkileg kilépni a földi, pusztán anyagi világból és az odafelvalókat keresni. Így próbáljuk Isten országának valamiféle előízét átélni, átérezni és felkészülni a mennyei istentiszteletre. Isten külön kegyelme, ha itt vagy bárhol, megnyitja a szemünket meg a fülünket, és ahogy Ézsaiás megtapasztalta Isten nagyságát, szentségét, mi is megismerünk valamit ebből.

A mennyei istentiszteletnek is megvan a liturgiája, megvannak a résztvevői. Isten, ahogy az Ószövetségben láthatjuk, pontosan meghatározta az Ő népe földi istentiszteletének részleteit is. Döbbenetes, hogy egészen az apró részletekig, mindent megmutatót Mózesnek és elmondta, hogy milyen módon is tisztelje Őt a népe.

Isten csak azt a tisztelgetést tudta és tudja elfogadni, amit Ő határoz meg. Mi hajlamosak vagyunk Őt a magunk elképzelése szerint tisztelni és imádni. Ott van-e bennünk az

a tisztelet, hogy úgy közeledünk Hozzá, úgy próbáljuk Őt dicsőíteni, ahogyan Ő mondta és tanítja? Minta-e számunkra a mennyei istentisztelet? Ha a földi istentiszteletünk elszakad a mennyeitől, akkor az nem ér semmit. Isten ilyet is mond éppen Ézsaiásnál: „ünnepeiteket gyűlöli lelkem, terhemre vannak, elfáradtam viselni”. (Ézs 1,14)

A mi imánk, sőt imádatunk, hálánk és hálaadásunk össze kell kapcsolódjon a mennyei karok, a szeráfok kiáltásával, dicsőítésével. A földi egyház össze kell kapcsolódjon a győzedelmes mennyei egyházzal. Minden istentiszteleten elmondjuk, de vajon tudatos-e bennünk, hogy egybegyűltünk *itt*, és ez csak az egyik helyszín, történetesen a templom. De a másik helyszín, az *angyalok és idvezült lelkek társasága*, akik már ott vannak a trónusnál. Annál a trónusnál, amelyről Ézsaiás itt beszél, ahova ő, valami titokzatos módon, betekintést nyert. Mi még itt állunk, testileg a földinek az ábrázatát hordjuk, de lélekben már ott is vagyunk. Bizonyosak vagyunk afelől is, hogy hordani fogjuk a mennyeinek az ábrázatát is, ahogy Pál apostol a feltámadásról szóló bizonygatóélményében fogalmaz. A földi istentiszteletben a mennyei istentisztelet előízét élvezük. Itt kóstolgatjuk annak az istentiszteletnek az örömét, szentségét, amely a mennyei Jeruzsálemben már most is zajlik.

Olyan hálások lehetünk, hogy van Szentírás, hogy amit Ézsaiás több ezer évvel ezelőtt megtapasztalt, azt mi ma olvashatjuk, hogy ebben a találkozásban nekünk is részünk lehet, sőt annak öröme és döbbenete átjárhatja a mi szívünket is. Nem öncél azonban az, hogy mi istentiszteletre jövünk, hogy Isten csodálatos szentségéből, szeretetéből valamit megtapasztalunk. Az istentisztelet nem egy vasárnapi szórakozás, időtöltés. Itt olyan dolgokat láthatunk, hallhatunk, amik segítenek nekünk is, hogy ezzel a hatalmas, minket szerető Istennel eleven közösségben éljünk, az Ő akaratát próbáljuk megvalósítani a hétköznapiakban is. Ha szenvedéssel, próbával, nyomorúsággal találkozunk, akkor se felejtsük el, kihez tartozunk, ki tartja kezében az életünket, sőt ennek az egész világnak az életét is.

A mennyei istentisztelet egy dologról szól: Isten dicsőségéről, az Ő szentségéről. Azt olvassuk, hogy palástja betölti a templomot. Nem rekordok könyvébe illő palástról van itt szó, hanem arról, hogy ahol Ő jelen van, ott nemcsak egy kicsit van jelen, hanem csodálatos módon mindent betöltő módon. Mindent, az elsőtől az utolsó dologig Ő határoz meg. Éppen ez az érthetetlen, hogy noha Ő ilyen hatalmas Isten: „Magasságban és a szentségben lakom, de a megtörttel és alázatos lelküvel is.” (Ézs 57,15) Tudok-e ilyen megtört, alázatos szívú lenni, mert ha igen, akkor az a csoda az enyém is lehet, hogy ez a hatalmas Isten velem lakozik. Jézus testté létele óta, a Szentlélek kitöltése óta ez már nem egy álom csupán, hanem egy reális lehetőség.

Mindennek a kiindulópontja a templom, de Isten dicsősége nem marad a templomban, hanem betölti az egész földet. Bennünk, persze, rögtön ott van a nagy kérdőjel, mivel ebből a dicsőségből semmi, vagy alig valami látszik ezen a földön. Olyan kevés ember veszi komolyan Isten szavát. Manapság nem annyira menő dolog Isten parancsára hivatkozni, azok szerint élni. Tömegek élnek Isten nélkül. Sokakat hidegen hagy Krisztus megváltó, újjáteremtő hatalma. Az emberek nem járnak tömegesen templomba. Ma a technika csodái, az anyagi javakban való dúskálás, az élvezetek kergetése, a pénz, az utazás tölti ki az emberek életét.

De Isten dicsősége betölti a világmindenséget, mert különben hogy mondhatnak, énekelhetnek a szeráfok (ezek a furcsa nevű, de még inkább furcsa kinézésű lények, amelyeknek hat szárnyuk van) ilyen dolgokat: „Szent, szent, szent a Seregek Ura, dicsősége betölti az egész földet!” Nagyon érdekes, hogy Isten nincsen egyedül, körbeveszik természetfölötti lények. De ők sem szólítják meg közvetlenül Istent, csak egymásnak mondják azt, amire tulajdonképpen Neki nincs szüksége, mármint hogy Ő szent. Az

Ő szentsége ugyanis önmagától van, nem attól, hogy valaki Neki vagy Róla ezt mondja. Isten mégis megengedi, hogy ezek a lények szünet nélkül az Ő szentségét hirdessék. Isten ezt nekünk is megengedi, sőt nincs is más feladata az Ő gyülekezetének, mint ezt hirdetni minden eszközzel ebben a világban.

Ezt a háromszoros szentséget sok mindennel össze szokták kapcsolni: a Szentháromsággal, azzal, hogy Isten a teremtett világ minden dimenziójából, a mennyből, földről, sőt az alvilágból is hódolatot kap. Isten megengedi nekünk is, hogy ezen az istentiszteleten sokszorosan elmondjuk, hogy Ő számunkra is egy szent Isten, itt a templom falain belül, de azon kívül is. Ez a szent Isten Jézus Krisztusban bennünket is kiválasztott és hív, mert egyedül Benne és Tőle kaphatjuk meg a megszentelődést és a megváltást. Pál apostol azt mondja: „megmosattatok, megszentelődtetek és meg is igazultatok az Úr Jézus Krisztus nevében és a mi Istenünk Lelke által”. (1Kor 6,11)

Isten szentsége félelmetes szentség. Tiszteletlenül nem lehet közeledni hozzá. Sámuel könyve beszámol róla, hogy Béth Semesben hetven ember meghal, mert tiszteletlenül beletekintettek az Úr ládájába. (1Sám 6,19) Aki megtapasztalja az Úr szentségét, az rádöbben a maga tisztátalan voltára. Ézsaiás is így kiált fel: „Jaj nekem! Elvesztem, mert tisztátalan ajkú vagyok és tisztátalan ajkú nép között lakom.” (4. v.) Ezután repül egy szeráf hozzá és egy oltárral vett parázssal érinti és tisztítja meg. Miután megtisztult, hallhatja a csodálatos evangéliumot: „bűnöd el van véve, vétkeid meg van bocsátva”. (7.) Ezt a szent Urat kell mi is magasztaljuk, erre biztat a 99. Zsoltár is: „Magasztaljátok Istenünket, az Urat, boruljatok le lába zsámolya előtt, mert szent Ő.” (99,5)

Isten dicsőségét nem lehet emberi kéz által épített templomba bezárni, Isten dicsősége ki akar áradni az egész földre. Minden istentisztelet, minden vele való igazi találkozás alkalom arra, hogy az Ő ereje és dicsősége a Lélek által kiáradjon az életünkbe, lelkünkbe, testünkbe, áthassa kapcsolatainkat. Rajtunk keresztül is jusson el azokhoz, akik még nem ismerték meg Isten szeretetét, megváltó, megújító hatalmát. Ha Isten szent és övé a dicsőség, akkor ez azt is jelenti, hogy mi, emberek, magunktól nem lehetünk szentek és nem a miénk a dicsőség. Mivel Ézsaiás ezt a szent és dicsőséggel teljes Istent tapasztalta meg ebben a találkozásban, a legvehemensebben harcol az ember önmagát dicsőítő megnyilvánulásai ellen. Ebbe a harcba nekünk is be kell kapcsolódnunk, ha ezzel a szent és dicsőséges Istennel volt és van találkozásunk.

A dicsőség szó az eredeti szövegben azt is jelenti, hogy valami súlyos. A mindennapi szóhasználatban, ha azt mondjuk, súlyos betegség, súlyos baleset, súlyos gond, krízis, akkor arra gondolunk, hogy azt illik komolyan venni, nem lehet olyan könnyén elmenni mellette. Isten dicsősége is olyan súlyos, hogy azt illene komolyan vennünk, nem lenne szabad mellette közömbösen elmennünk. Isten dicsősége a testté lett Krisztusban vált láthatóvá. Így fogalmazza meg szó szerint János apostol: „és mi láttuk az Ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét” (Jn 1,14)

Kívánom, hogy mindnyájunk élete és a mi istentiszteletünk kapcsolódjon bele a mennyei karok énekébe. „Szent, szent szent a Seregek Ura, dicsősége betölti az egész földet.” Ha most még kevés is látszik ebből, ez a végső igazság, ez a jövő, ez erősítsen, vigasztaljon, bátorítson minket! Mi is igyekezzünk, kicsiny életünk szolgálatával, ehhez hozzájárulni! Ámen.

Kommunió és kommunikáció

Alapige: János 14,8–10,25–26

Bibliaolvasás: János 17,1–10

Minden kornak megvannak a maga jelszavai, vezéreszméi, kedvenc jelzői, amelyekkel önmagát jellemzi. Néha úgy érzem, a mi korunk talán túlon túl sok ilyen ismer és használ. Egyet emelek most ki – köze van mai témánkhoz: a *kommunikáció* (előre is elnézést kérek: sokszor fog elhangozni ez az idegen szó...)

Némelyek manapság egyenesen *kommunikációs forradalomról* beszélnek. A mai ember számára valósággal megszűntek az idői és földrajzi távolságok – néhány okos szerkentyű kellene és az internet, s ezt a prédikációt most egyenes adásban hallhatná, sőt láthatná pl. a Párizsban dolgozó testvérünk. Az írott változatát is egy gombnyomással elküldhetném Angliába vagy Dél-Afrikába, s egy pillanat alatt meg is érkezne.

Aztán: ott vannak a valósággal hozzánk nőtt mobiltelefonjaink...

Akárhová kapkodjuk a fejünket, mindenfelé és mindenfelől valamilyen információ áramlik – s ezért úgy tűnik, hogy az ember jobban és többet kommunikál, mint valaha.

De: vajon valóban így van ez? Ez a KOMMUNIKÁCIÓS FORRADALOM, amit manapság úton-útfélen hallunk, tényleg azt jelenti, hogy kommunikálunk, vagyis kapcsolatokat tartunk fenn és fejlesztünk, hogy beszélgetünk: nemcsak üres és sms-hez szabott, összezsugorított szavakat küldözgetünk egymásnak, hanem gondolatokat cserélünk? Meghallgatjuk egymást, vagy magunkat halljuk, amint éppen másoknak beszélünk?

Most azt jósolhatná valaki, hogy ez megint olyan *fanyalgós* prédikáció lesz. Mert az egyháznak mindig van valami baja a „modern világgal”, mert mindig talál valami kifogásolnivalót a világ éppen fennálló rendjében, és mindig van egy elmarasztaló szava az emberhez.

Nem, nem szeretném senkiben ezt az érzést kelteni. S nem szeretnék maradnak vagy haladásellenesnek sem tűnni. Sietek előrebocsátani: nem a kommunikációs forradalommal van bajom (valószínűleg ugyanúgy szenvednék az internet hiányától, mint sokan mások) – hanem magára a kommunikációra kérdezek rá. Egészen pontosan Isten Igéjének a mérlegére szeretném helyezni azt, amit mi kommunikációnak nevezünk.

Miért? Foglalkozik Isten Igéje ilyesmivel? – kérdezhetnék azok, akiknek idegentül cseng ez a szó itt a templomban.

IGEN! A mai vasárnap Szentháromság ünnepe, s a mai igéink különösképpen is a kommunikáció témáját vetik fel, mégpedig két síkon:

a) mennyei síkon – a Szentháromság egy Isten belső kommunikációját értem ezen,

b) és földi síkon, az emberek közötti kommunikációban,

c) s ahol ez a két sík találkozik, ott megszületik az egyik legizgalmasabb, legtitkosabb és leglényegesebb kommunikáció: Isten és ember közötti kommunikáció.

Mai alapigénkben – érdekes módon – minden egy kommunikációs krízisből, zsákutcából, zavarból indul ki. Jézus éppen azzal foglalatoskodik, hogy tanítványait felkészíti arra az időre, amikor ő visszatér az Atyához. Közben Isten titkairól beszél az övéinek, elmondja, hogy ő egy az Atyával. S úgy tűnik, hogy a hallgatók isszák a szavait, s gombamód növekednek a hitben. Tökéletes a kommunikáció – mondhatnánk.

De egyszer csak megszólal az egyik, Fülöp: *Uram, mutasd meg nekünk az Atyát, és az elég nekünk.* Mintha azt mondaná: *sok beszéd szegénység, mi hisszük, hogy Te Isten*

Fia vagy, az ő akaratát teljesíted, az ő üzenetét hirdeted, de summa summarum: ha már idáig követtünk téged, most már szeretnénk látni Istent. Az elég nekünk, több nem is kell.

Ha Fülöp 200–300 évvel később élt volna, akkor ezért a kéréséért minden bizonnyal eretnekként kizárták volna. Jézus ennél sokkal türelmesebb, de ő sem tudja elrejtteni a családottságát: *annyi ideje veletek vagyok... s ti mégsem értitek a lényegét. Aki engem lát, látja az Atyát. Én és az Atya egy vagyunk.*

Fülöpnek a tévedése újra és újra felbukkan, valahányszor mi, emberek, meg akarjuk magyarázni a Szentháromság titkát. Ilyenkor az történik, hogy úgy próbáljuk körüljárni a három személyt, hogy közben leválasztjuk őket egymásról, s egymástól merőben különböző arcot vetítünk rájuk. Kétségkívül nagyon sokat rontottak a helyzeten az elmúlt századok sablonos ábrázolásai: ATYA = szakállas öregúr a trónuson, FIÚ = Jézus Krisztus kereszten vagy keresztel, SZENTLÉLEK = galamb.

Az elmúlt ezer év művészetében jószerével egyetlen olyan alkotást ismerek, amely túl tudott lépni ezen a tévedésen – egy orosz ikonfestő, Rubljov műve: a Szentháromságot három teljesen egyforma angyal alakja jelképezi. Egy asztal körül ülnek, és érezhető a közöttük levő szoros kapcsolat és közösség.

A Szentháromság lényegét tekintve Közösség, idegen szóval: kommunió. Szüksége van Istennek egy ilyen önmagával való közösségre? Azt én nem tudhatom, de azt igen, hogy NEKÜNK szükségünk van rá. Ez nem önmagáért való, hanem szolgáló, missziói közösség, melynek világos küldetése van: **Az Atya küldi a Fiút, hogy vigye végbe a megváltás művét, majd mindketten küldik a Szentlelket, a Pártfogót. Mindez értünk, emberekért történik.**

A Szentháromságnak ez a tökéletes közössége, **kommuniója szüli a kommunikációt is.**

A lectióban az ún. főpapi imának egy részletét hallottuk – a Fiú imádkozik az Atyához. Át sem tudjuk érezni a súlyát, hogy itt a szentíró egy ilyen belső beszélgetést mutat be nekünk – és mi olvashatjuk, hallhatjuk azokat a „belső információkat”, hogy mit gondol rólunk, s mit tervez velünk Isten.

Kommunikáció a kommunióban – ez tehát a Szentháromság lényege, ez az, amit az imént mennyei szintű kommunikációnak neveztünk.

No de ereszkedjünk most le a földre: nézzünk egy kicsit magunkba és magunk köré. Manapság nagy divat mindent a kommunikációra kenni. Ha valami jól sikerül (egy üzlet, egy vállalkozás, egy választás), akkor azt mondják: sikeres volt a kommunikáció. Ha nem sikerül, akkor rossz volt. Mintha egy önálló, titokzatos erőről lenne szó. A Szentháromság „működése” azonban arra tanított, hogy kommunikáció és kommunió szorosban összetartoznak. Az utóbbiból nő ki az előbbi.

Hogyan állunk mi a kommunióval, a közösséggel? Vajon nem azért szaladunk be újból és újból kommunikációs zsákutcákba, mert hiányzik az igazi kommunió? Vajon nem azért nem talál a szó házastársak között, szülők és gyermekek között, jobb és baloldaliak között, általában EMBER és EMBER között, mert nem figyelünk oda, mert nem tulajdonítunk nagy jelentőséget annak, hogy egyáltalán valamilyen közösségre lépünk a másikkal?

Eszeveszetten kommunikálunk, beszélgetünk, telefonálunk, billentyűket nyomogattunk, üzeneteket küldünk, s mindeközben elbeszélünk egymás mellett vagy felett. Már csak önmagunkat értjük, másokat nem. Visszasüllyedtünk valami pünkösdi előtti állapotba – értetlenkedünk és érthetetlenek vagyunk. Nincs is szükségünk a pünkösdre, nem is tartjuk már nagy ünnepnek, nem tudunk mit kezdeni vele.

Szentháromság ünnepeán álljunk meg egy pillanatra, kapcsoljuk ki (képletesen is) a mobiltelefonjainkat és gondolkozzunk el: mi van a kommunióval, a közösséggel, a közösségeinkkel – hol sérültek leginkább a családjaink, a gyülekezeteink, a nemzeti közösségünk, az egyházunk? Vajon nem ezért vagyunk képtelenek igazán kommunikálni, mert hiányzik az, ami éltető elem és cél is egyben: a kommunió? Az életközösség, sorsközösség, hitközösség?

Kommunió és kommunikáció összetartoznak – amint a mennyben, úgy a földön is. Állítsd helyre a kommuniót, s helyre áll a kommunikáció. Ugyanez érvényes ott is, ahol a menny és a föld összeér, ahol emberek az élő Istennel találkoznak.

Ilyen hely az, ahol most vagyunk: Krisztus Urunk ígérte, hogy ahol az ő nevében lesznek együtt az emberek, ott lesz ő maga is. A közösség, a kommunió tehát közötte és közöttünk megvan. S ebben a közösségben a kommunikációnak egyik iránya is megvolt: ő szólt hozzánk, üzent nekünk.

Most rajtunk a sor, hogy teljes legyen a kommunikáció. Gyertek, dicsérjük és magasztaljuk háromszor szent nevét! Ámen.

Ha előlről kezdhethném a gyermeknevelést

Ha előlről kezdhethném a gyermeknevelést,
Fenyegetés helyett festegetésre használnám a kezemet,
A példálózás helyett példát mutatnék.
Nem siettetném a gyereket, hanem hozzá sietnék.
Nem a nagyokost játszánám, hanem okosan játszánék.
Komolykodás helyett komolyan venném a vidámságot.
Kirándulnék, sárkányt eregetnék.
Nem kószálnék, bámulnám a csillagokat.
Civakodás helyett a babusgatásra összpontosítanék.
Nem erőszakosodnék a gyerekekkel, hanem a lelkét erősíteném.
Előbb az önbizalmát építeném, azután a házamat.
Kevesebbet beszélnek a hatalom szeretetéről
és többet e szeretet hatalmáról.

Diane Loomans

A Genezáret partján

Gyökössy Endre

IV.

Növekedés a Mindenségben*

Megvallom, nem lelkesedem az olyan vallásos irodalomért, amelyben egyik-másik író úgy beszél Istenről, mintha titkos tanácsosa volna. Vagy amikor az evangélium egyik-másik mondatát, amelyet a könyv „prófétája” szerint Jézus nem tudott elég világosan kifejtetni, ő most igenis megmagyarázza. A Szentlélekről is úgy írnak néha, mint-ha túlvilági forródrót kapcsolná őket össze, éppen csak tárcsázniuk kell, s a Szentlélek máris jelentkezik...

Annál inkább érint s mindig mélyen meghat Pál apostol vallomása a Szeretethimnusz utáni részben: *Most tükör által homályosan látunk, akkor pedig színről színre; most töredékes az ismeretem, akkor pedig úgy fogok ismerni, ahogy engem is megismert az Isten...* (1Kor 13,12)

Ezt értelmezve írja Szent Ágoston: „...Bár én homályosan látok, mintha valamiféle rosszul csiszolt fémtükörbe néznék, mégis tudom, Isten tisztán lát engem, sőt belém lát, a szívem közepéig. Ha az én ismeretem töredékes is Róla, az Övé tökéletes énrólam...” – És milyen mélységesen mély igazságot fogalmaz meg, amikor később ezt írja: „...Szívünkkel messzebbre és tisztábban látunk, mint értelmünkkel, különösen, ha Isten felé tekintünk és Őt keressük.”

Ezért most így kérdezem: *Láttuk-e már Istent a szívünkkel?* Vagy más szóval: volt-e valaha Isten-élményünk, mint Jákobnak a Jabbók révénél, amikor Isten angyalával birkózik, és új nevet kap? Vagy mint Mózesnek a lánggal égő, el nem égő és megszólaló csipkebokor előtt? Vagy Illésnek a hegyen, amikor halk susogásban szól hozzá az Úr? Ha nem is ilyen grandiózus Isten-élmény, de volt-e valamiféle – mégis?

Ha megrendül a lábam, illetve az életem alatt a föld – és be sokszor megrendül! – mindig hallom a balatoni kishajó kapitányának kiáltó hangját, amikor valóban hajósüllyesztő viharba kerülünk: „Ne féljenek! Olyan biztos ez a bárka, mint az Isten tenyere!”

Utoljára egy halálos beteg ágyánál láttam Jézust a szívemmel. Azt kérdeztem a betegtől, járt-e már nála aznap a főorvos? Rám mosolygott, bár fájdalmasan, hiszen kínjai voltak, és azt felelte: „Ő még nem volt itt, de az Áldott Orvos már igen! Azt mondta, jön értem, ahogy megígérte, és ott leszek, ahol Ő.” – Szívem gyökeréig éreztem, hogy hirtelen *eggyel többen* vagyunk a kórteremben, mint addig voltunk.

Csak azért nem beszélek Szentlélek-élményekről, mert szavakba éppen úgy nem foglalható, mint egy dallam, mint az illat vagy a szépség... E nyáron azonban olyat éltem át, amit még soha. Isten-, Jézus- és Lélek-élményem volt egyszerre.

Feleségem rég elhunyt szülei tóparti házának teraszán olvastattam és jegyzeteltem egy tanulmányhoz, amikor a repkényfuttatta, napsütötte kőpárkányon megjelent előttem egy arasznyi gyík. Egyszerre csak ott volt, rezzenéstelenül, mozdulatlanul, felemelt fejecskejével. Hogy meg ne zavarjam, még a lélegzetemet is visszafojtva figyeltem. Figyeltem lüktető torkát, finoman pikkelyezett bőrét, hosszú farkocskáját. Bámulatos mozdulatlanóságában ott éreztem a Föld történetének elmúlt száz- és százmillióit, s ben-

* Gyökössy Endre: *Mélységeken át – az öröm titkáig*. Szent Gellért Kiadó és Nyomda, Budapest.

nők a gyfkocska óriás-rokonait, amelyek az ősmocsarak partjain pihenhettek, napozhat-
tak így.

Az idő időtlenségét éltem át valamiképpen – aztán a következő pillanatban a parányi
állat nem volt sehol.

Másnap már vártam, hogy előjőjön rejtekéből – és előjött!

Attól kezdve a kőpárkányra vetődő fényel együtt majd mindig megjelent. S mert
valahogy csak meg kellett szólítanom, hogy gondolatban beszélgethessek vele – elne-
veztem Balambérnak. Az elő-elősurranó Balambér a barátom lett. Csak rá kellett gon-
dolnom, s megjelent a napsugaras párkányon.

Alkonyatkor, amikor a vízfecskék nem köröztek már a Nagy Tó (Lago Maggiore)
fölött, nem pattantak fel a vízből a halak, s megjelentek a kertben a surranó denevérek,
Balambér mindig eltűnt. Gondolom aludni tért. – Én meghatottan ültem ott tovább, vár-
ván a csillagokra, hallgatva a partra verődő hullámok neszezését. Egyszer az Esthajnal-
csillag kigyúlta után, amikor kifényesedett az ég a svájci határon túl, az olasz hegyek
pereme fölött – megjelent a Hold fényes szegélye, és kirajzolta a fák sziluettjét.

Ekkor hirtelen és váratlanul, egész lényemet megragadóan Isten- és Mindenség-
élményem támadt. Pillanatok alatt parányivá lettem, ugyanakkor belenőttem a Minden-
ségbe és eggyé váltam a Földdel, az Éggel, a párkányon heverő ködarabbal, a repkény
leveleivel, a Tejúttal, a Nagy Tó ritmikus csobbanásával. Minden parányi sejtemmel
éreztem Pál apostol igazát: *Öbenne élek, mozgok és vagyok* – ott mozdulatlanul –,
ahogy egykor ő is Öbenne volt, míg ezt elmondta az athéni görögöknek az
Areopágoszon.

Valami soha nem érzett megrendülést éltem át. Azt, hogy a Mindenség *Isten-alakú*,
és Istenben benne lüktet a Mindenség minden (csak látszólag) élettellel és élővel,
Balambérral és velem együtt – a fönttel és a lenttel, a közelivel és távolival. Akkor és
ott, abban a megrendítő pár percben minden bennem ért össze, és mindennel Öbenne
értem össze: egy voltam mindenkivel a Mindenségben.

Akkor valahol megszólalt bennem Assisi Szent Ferenc Naphimnusa, s ebben a
megrendülésben az nem csupán szép vers volt, hanem *valóság!* A Nap a húgom és a
Hold a fivérem és rokonaim a csillagok, a szél, a felhő mindahány, a tűz és a víz – és
minden, ami él és éltet, és mindaz, ami mindezekén túl van. Még a halál is, az életen túli
jó barát.

Különös, misztikus alkonyat volt, egyszeri és megismételhetetlen. Isten- és a Min-
denségben-létem misztériuma. A teljes *bennükvalóság* élménye.

Azóta egészen másképpen értem, szívemmel, egész lényemmel rezonálva értem Jé-
zus szavait, amelyeket Hegyi Beszédében mondott: *Nézzétek meg az ég madarait... Fi-
gyeljétek meg a mezei liliomokat...* (Mt 6,26.28) Azóta ezek a szavak nemcsak egy ha-
talmas jézusi tanítás képes részei! Én valóban megcsodálom minden szárnyaló madár
röptét és velük szálllok. Azóta minden virágot, rügyet, gallyacskát megfigyelek, meg-
megállva előttük s érzem az életüket, és bennük a friss nedves és fanyar illatok lükteté-
sét, áramlását. A lényem részei ők, és én az övéké.

Azóta – csak azóta életem át újra és újra Jób szavainak kozmikus igazságát:
*...Kérdezd meg az állatokat, azok is tanítanak, és az égi madarakat, azok is tudósítanak.
Vagy elmélkedj a földről, az is tanít, s a tenger halai is beszélnek neked...* (Jób 12,7–9)

Igen, azóta a föld és az állatok tanítanak, a madarak tudósítanak és a halak beszél-
nek.

---

* Balambér történetével találkozhatunk Gyökössy E: *Mai példázatok* c. novelláskötetének „Balambér”
fejezetében is (Szent Gellért Kiadó).

Ám az Isten- és Mindenség-élmény azóta gondolatokká tudatosult bennem: Mi a természetből élünk és nem a természetben. Ezért pusztítjuk, amint a ráksejtek pusztítják azt a testet, amiben s amiből élnek, mert nem tudják, hogy mire fölélik az őket hordozó testet, önmagukat is megsemmisítik. Önmagukat felélő mohóságukkal követnek el öngyilkosságot. S mintha ez volna az ember, a homo sapiens sorsa is! Rák-élet és rák-halál. Kyrie Eleison! Uram, irgalmazz, Uram, könyörülj rajtunk!

Akadnak, akik már nemcsak a természetből, hanem a természetért is élnek. Szinte kétségbeesetten óvják, védik, amíg védhető. Vajon többet tudnak-e tenni, mint a rák ellen harcoló onkológusok az ép és élő sejtekért? Magáért az életért? Kiáltozzunk segítségért velük együtt minden kivágott fáért, kipusztuló állatfajért, a beszennyezett folyókért, a fulladozó tengerekért, a tengerparti olajfoltokba ragadt, haldokló madarakért, minden megmérgezett köbcenti levegőért! Mentsük, ami még menthető – hiszen ez önvédelem is...

Milyen döbbenetesen mai a három és fél évezreddel ezelőtt élt Mózes próféta jajongása: ...*Tamíul hívom ma ellenetek az eget és a földet, hogy előtökbe adtam az életet és a halált, az áldást és az átkot. Válaszd hát az életet, hogy élhess te és utódaid is!*... (5Móz 30,19)

Rák-halál vagy életes élet az Isten Mindenségében és a Mindenség Istenében, Aki-ben testvéreink az ég madarai, a mezők liliomai, hógunk a Nap és fivértünk a Hold, rokonaink a szél, a tűz, a víz – és Balambér, a gyík a forró kövön, és maga a forró kő is. Naponként csak egy parányit, de növekedjünk feléjük – velük – és bennük.

Növekedjünk Isten felé –

Aki a legmélyebbre lehajolt értünk.

Növekedjünk önmagunk felé –

hogy ne maradjunk lelki törpék, szellemi nyomorékok.

Növekedjünk egymás felé –

és ne egymás fölé, nehogy testvértelenül maradjunk a Földön.

De növekedjünk a természet, a Mindenség felé –

hogy ne rabló, hanem részei lehessünk, és éltetve – éljünk.

Alkalmi prédikációk

Bibliaórára

Móra László Tibor

Kajántó

Az igaz beszéd

Alapige: Máté 5,33–37

A televízióban sokszor látjuk különböző filmekben, hogy bírósági tárgyalások alkalmával, emberek a Bibliára tett kézzel esküt tesznek, amelyben az áll, hogy csak az igazat, egyedül az igazat mondják el, és erre kérik Isten segítségét vagy ítéletét. Egyes bíróságokon gyakorolják ezt, és szép gesztus. Visszanyúl abba a keresztyén múltba, amit lassan a modern világ kezd elfelejteni. Akkor ennek, a Bibliára tett kézzel elhangzott szónak ereje volt. Most vajon még megvan ez az ereje? Vajon aki ott, egy világi hatalom előtt elmondja, hogy esküszik Istenre, akkor mekkora hittel teszi ezt meg?

A mai bibliaórán egy másik vetületét láthatjuk az emberi szónak, az esküt.

Miért kell így esküdni? Egyáltalán van-e értelme ennek? Nem csupán kegyes színjáték köntösébe bújt külsőség az egész? Hisz oda elmehetnek hitetlen emberek is, akik számára egy ilyen dolog lehet, hogy semmit nem jelent. Nem lealacsonyítása mindez a hitnek, a szavahihetőségnek? Hogy ezzel Istent valósággal lerángatjuk, kivesszük az ő szentségéből, és kényszerítjük, hogy legyen megerősítője az ember tanúskodásának, ami lehet hamis is. Vajon hogy is van a harmadik parancsolat? „Az Úrnak, a te Istenednek nevét hiába fel ne vedd; mert nem hagyja azt az Úr büntetés nélkül, aki az ő nevét hiába felveszi.” Sokszor elfelejtkeznek erről az a világ, amely így kér esküt az embertől.

Mi teszi igazzá, szavahihetővé a mi beszédünket? Isten kikényszerített jelenléte, vagy a szavaink és tetteink közötti összhang, megegyezés.

Egy bírósági gyakorlatból indultam ki a bevezető elején. Hogy rájövünk, hogy miért van ez, vizsgáljuk meg egy kicsit ennek az előzményét. A Szentírásban, az Ószövetségben használt formula volt az eskü, ami azt jelentette, hogy azt, aki nem mondja ki az igazságot, a tanúnak hívott Isten büntesse meg (1Sám 20,23), később azonban az eskü kezdett teljesen mássá válni, és Isten nevére, a Templomra, az angyalokra vagy tárgyakra esküdtek meg. A törvény tiltotta a hamis esküt. A próféták is szót emeltek ellene, de ennek ellenére gyakorolták. Ezt a bibliai gyakorlatot vette át aztán az egyház, és innen került be a törvénykezésbe is. A kimondott szót valami felsőbb, mindenki által elismert hatalom kell megerősítse, ez a hatalom pedig Isten maga. Nagyon szépen megírja ezt Arany János *A hamis tanú* című versében:

Esküszöl – „Esküszöm az élő Istenre,
Utolsó napomra és örök idvemre. –”
Esküszöl – „Esküszöm, s ha hamisat szólok:
Se földben, se mennyben ne lehessen boldog;
Föld kidobja testem, ég kizárja lelkem:
Ama sebes örvény hánytorgasson engem. –”

De a mai felolvasott ige nem csak a törvénykezéstről szól. Nem csak az van benne, hogy a törvény előtt hogy tesz bizonyosságot az ember az igazságról. Az igében az van, hogy szavaink és tetteink között teljes összhang kell legyen, ami szavahihetővé tesz minket.

Sajnos el kell mondjuk, hogy napjainkban a szó elértéktelenedett. Nemcsak a pénz-nél jelenik meg az infláció, hanem a szavaknál is. Elmondok valamit, amit aztán rögtön le kell írni, mert ha nem, akkor kiforgatható, félreértelmezhető. Talán ezért kell minduntalan Istent segítségül hívni, hogy az én értéktelen szavam erősítse meg jelenlétével.

Most pedig nézzük meg, hogy mit mond az ige? „Hamisan ne esküdjél, hanem teljesítsd az Úrnak tett esküidet.” Teljesítsd az Úrnak tett ígéreteidet. Innen kell kiindulni, ebből a kijelentésből. Az ember ígéreteket tett Istennek. Gondoljunk csak arra, hogy mikor megkeresztelték, szüleink, keresztszüleink ígéretet tettek nevünkben. Mikor konfirmáltunk, akkor megerősítettük ezt. Mikor úrvacsorát veszünk, akkor megint ezt tesszük.

Ilyenkor ígérek hangzanak el. Mit is ígérünk ilyenkor? Úgy nevelem és neveltetem a gyermeket, hogy majd önként tegyen vallást hitéről. Egyháznak hűséges tagja leszek. Ígérem és vallom, hogy Isten akarata szerint élek. Mi a valóság? A gyerekek kb. 10%-a jár vallásórára, szintén annyi a templomlátogatás aránya.

Ennyire nem tudjuk betartani azt, amit Istennek mondunk. Akkor mi a lehetőség? Az egyik az, hogy nem esküszöm egyáltalán, mert tudom, hogy nem lehet betartani. A másik, hogy nem Istenre esküszöm, hanem valami másra. Nem rángatom le Istent, mert nem lehet, nem szabad, de megerősítem, amit mondtam, mással. Nem veszem ajkamra hiába Isten nevét, mert tudom, hogy nem szabad, de helyette mást emlegetek. Pl. az életem, a családom életét vagy egészségét. Nevetséges és szánalmas. Nem én vagyok az, aki életem, egészségem, családom életét befolyásolom, hanem Isten. A harmadik, hogy esküt mondok, annak tudatában, hogy ezt sokszor kikényszerítik, de nem biztos, hogy saját erőből be tudom tartani.

A kérdés az, hogy szabad-e esküdni? A Heidelbergi Káté a harmadik parancsolat magyarázatánál azt mondja, hogy lehet, ha azt „vagy az alattvalóitól a felsőbbtség, vagy valami szükség követeli, hogy hitelünket és igazságunkat Isten dicsőségére és embertársaink javára fenntartsuk és felhasználjuk.”

Az igében azonban ennél több van. Ezt a sokszor ellentmondásosnak tűnő helyzetet akarja Jézus kibogozni azzal, hogy egy olyan tanácsot ad, amit meg kell szívleljen minden keresztyén. „Hanem legyen a ti beszédetek: Úgy úgy; nem nem; ami pedig ezeken felül vagyon, a gonosztól vagyon.”

Mire tanít Jézus? Az őt követők beszéde legyen nyílt és egyenes. Tiszta, félre nem magyarázható. Az igen igen és a nem nem. Ez az, amit megemlítettem már a bevezető elején, hogy a szavak és a tettek között ott kell legyen az egyezés, az összhang.

Míndez nem csak azért kell így legyen, mert ezt kéri tőlünk Krisztus, hanem azért is, mert szavainkkal, igaz beszédünkkel fel tudunk mutatni arra az Úrra, akinek a szava tiszta és igaz, akinek a beszéde örökre megmarad, és akinek a beszédéből mindannyian épülhetünk, tanulhatunk, erőt meríthetünk.

Vitaindító kérdések

– Gondolkozzunk el azon, hogy miért mondja Jézus akkor a tanítványainak ezt a kijelentést, ami az igében van. Mennyire aktuális ez napjainkban, a mi életünkben?

– Sokszor féligazságokat mondunk el. Jó vagy nem jó ez? Vajon a fél igazság nem fél hazugság?

– Mi a garanciája annak, hogy a szavaink és tetteink között ott legyen az összhang, az egyezés?

– Napjainkban, amikor mindent leírnak, és tanúkkal meg közjegyzővel hitelesítenek, van-e még ereje és tartalma a kimondott szónak, ígéretnek, eskünek?

Keresztelési ígéhirdetés

Bálint Csaba

Erdőcsinád

Mit tegyünk?

Alapige: Máté 28,18–20; Az apostolok cselekedetei 2,37–47

Hihetetlennek tűnik, hogy sok ezer ember egyszerre teszi fel a kérdést Péter apostol pünkösdi prédikációja után: „mit tegyünk?” Az ApCsel könyve arról tesz bizonyosságot, hogy ezek az emberek gondolataikban eljutottak oda, hogy valamit változtatni kell az élethelyzetükön, mert ez így nem jó, nem megfelelő. De mint valami gyerekek, úgy állnak Péter apostol előtt, várva a magyarázatot, a megoldást. Péter elmondja, hogy csak egyetlen megoldás van: „megtérni és megkeresztelkedni Jézus Krisztus nevében a bűnök bocsánatára”. Péter apostol kijelentése tehát ugyanaz, mint az egykori Mester kijelentése: „...tegyetek tanítvánnyá minden népet, megkeresztelve őket...”

Az első Pünkösdkor valóban sok nép, sok nemzet gyűlt össze a hálaadás ünnepeére, és ez volt a lehetőség a misszióra és a sákramentum ismertetésére. Így válhatott valóra Jézus szava, miszerint minden népet tanítvánnyá kell tenni, nemcsak az egykori zsidó népet, hanem minden népet, aki elfogadja Isten kegyelmét. Mert ezek az emberek nemcsak keresték a megoldást, hanem Péter apostol útbaigazítása után meg is keresztelkedtek több mint háromezren. Akkor Péter apostol és a többi apostolok voltak a sákramentum kiszolgáltatói, ma a lelkipásztorok azok. Akkor felnőtt emberek voltak a keresztség elfogadói, most pedig a gyerekeinket hozzuk Isten színe elé. Ha nem is mindig van ez így, de az a fontos, hogy Isten akarata és Krisztus kijelentése ma is érvényben maradt és élünk a keresztség sákramentumával.

Ha Péter apostol nem folytatja mindazt, amit a Megváltó Jézus elkezdett, ha nem munkálkodott volna a Szentlélek abban a néhány ezer emberben, akkor ma talán nem is ismernénk a keresztség sákramentumát és nem is élnénk vele. De Istennek hála, „Az Úr napról napra növelte a gyülekezetet az üdvözülőkkel.” Csak most érzékelhetjük igazán, hogy hogyan volt lehetséges, hogy eljussunk oda, hogy ma már sok millió keresztyén csatlakozik az Anyaszentegyházhoz és minden keresztyén léleknek meg kell értenie, hogy éppen a keresztség által lehetséges a csatlakozás. Krisztus azért szerezte a keresztség sákramentumát, hogy ez által mi is felvéssünk Isten Anyaszentegyházába.

De nem elegendő csupán a sákramentummal való élés. Hitvallásunk azt mondja: „...aki hisz és megkeresztelkedik, idvezül, aki nem hisz, elkárhozik...” Ebből levonhatjuk a következtetést, hogy elsődleges fontosságú a hit és csak azután következik a keresztség. Ezért van szükség arra, hogy a keresztszülők, szülők fogadalmat tegyenek arról, hogy a gyermeknek gondját viselik és szeretetben, Isten iránti hitben nevelik. És ha ez megtörténik, akkor nemcsak magunknak teszünk eleget a gyerekeink felnevelésé-

vel, hanem Isten akaratának is, mert Isten azt akarja, hogy mindnyájan bűnbocsánatot nyerjünk és üdvözüljünk. Az üdvösség elnyeréséhez viszont hozzátartozik a bűnbocsánat elnyerése is. De ebben is segíteni tud a keresztség sákramentuma. Krisztus vére tudja lemosni a bűneinket. Csakhogy feltevődik az emberben a kérdés: miért kell egy csecsemő bűnbocsánatot nyerjen, amikor még annyira kicsi, hogy tudatosan még semmit sem tehet? A kérdés jogos, de tudni kell, hogy van örökölhető bűn is, melyet első szüleinktől öröklünk nemzedékről-nemzedékre. Ezért kell a kisgyermeket már kis korában Isten színe elé hozni, hogy minél hamarabb felvétessék az Anyaszentegyházba és bűnbocsánatot nyerjen.

Ami nagyon fontos mindnyájunk életében, hogy megértjük, Isten ígérete: „veletek vagyok minden napon a világ végezetéig” nemcsak a mi ígérletünk, a gyermekeinké is, és majd azok gyermekeié. Isten gondját viseli majd az ő életüknek is, csak kereszteljük bele őket is az Anyaszentegyházba.

Minden szülő törekszik a legjobbat adni gyerekeinek. Senki sem szeretné, hogy az ő gyereke lemaradjon valamiről. Így ti is, kedves szülők és keresztszülők, természetes módon szeretnétek a legjobbat nyújtani a gyerekeknek. De ne a megszokás, az egymástól való félelem, ne a hagyomány és a mulatság utáni vágyakozás vezessen titeket Isten hajlékába, hanem az igaz cél, a megfogalmazott szívbéli vágy és az Isten iránti szeretet, mely megtanít arra, hogyan kell nemcsak fogadalmat tenni, hanem azt meg is tartani és hogyan kell ennek a kisgyerekeknek az életére Isten áldását elnyerni.

Soha ne feledjétek: ez a gyermek nemcsak a tiétek, hanem mindenekelőtt Istené, hisz Istentől kapta ő is az életét ajándékba. Továbbá ez a gyermek azé a gyülekezeté is, melynek anyakönyvébe bejegyezték a nevét. De ez a gyermek a nagy Keresztyén Anyaszentegyházé is, ahová minden keresztyén neve fel van jegyezve. És végül ez a gyermek a mi népünké is, református, magyar népünké, és erre a gyerekekre nemcsak most, hanem ezután is mindig büszkének kell lennünk, mert ő mindenkinek ajándék. Hát úgy neveljétek ezt a gyermeket és úgy viseljétek gondját, hogy mindnyájuknak öröme és Isten Anyaszentegyházának hasznos tagja lehessen. Ámen.

Esketési igehirdetés

Nagy Béla

Nyáradselye

Szeretetre hangolva

Alapige: 1Korinthus 13,1.3–8a.13

A szeretet himnuszából szól hozzátok Isten ígéje ebben az ünnepi pillanatban, amikor házasságkötési fogadalomra készültök. Kezet kézbe téve elindultok egy olyan úton, amelyen nagyon fontos, hogy szívetek egymás felé legyen hangolva. Egy gondolat, egy érzés, egy akarat kössön titeket egymáshoz. Hogy ez így legyen, szeretetben kell élnetek. Olyan szeretetre van szüükségetek, amelyik soha el nem múlik és soha el nem fogy. Szeretet nélkül is lehet egymással sokat beszélni, de egy idő után csak zengő ércnek és pengő cimbalomnak fog hatni. Szeretet nélkül a beszélgetés egy idő után meg is szűnik, vagy épp vagdalkozássá fajul.

A szeretet hangján mindig érdemes megszólalni. A szeretet hangja örömet fakasztó melódia, lelket frissítő, szíveket pihentető dallam. A zenében az akkord kettő vagy há-

rom – lehet több is – különböző hangzású húr vagy billentyű egyidejű megszólaltatása. A mesteri kéz tudja, hogyan kell ezt tenni, hogy szépen hangzó harmonikus dallam legyen.

Az Úr Jézus olyan szeretetet ad nektek, amellyel szép dallammá teszi házasságotokat.

Mesteri kézzel nyúl hozzátok, amikor hozzá mentek tanácsért. Sokszor egészen másként rezdül szívetek egy-egy felmerülő problémánál. Csak a Megváltó Jézus szeretete tud úgy bánni veletek, hogy a szeretet harmóniát teremtő hangján oldódjon fel minden disszonáns hangzás. Így lesz a ti házasságotok szépen hangzó himnusz Krisztus szeretetéről.

Az ige arról is szól, hogy a szeretet tartalma az áldozathozatal. Szép a dallam, amit hallunk, de kifejezőbb akkor, ha szól valamiről. Vannak házastársak, akik szeretet nélkül is elhalmozzák egymást ajándékokkal, bizonyítva, hogy nem fősvények. De nincs meghittség, nincs őszinte megbecsülés. A szeretetét senkinek semmivel nem lehet megvásárolni, viszont az igazi szeretet kész lemondani bizonyos dolgokról, hogy a házastárs élete gyümölcsözőbb legyen. Sem egészségében, sem betegségében hitetlenül el nem hagyom feltétele az *adni képes* szeretet. Ilyen szeretetet csak Jézustól kaphattok, aki semmit sem tartott meg magának, aki irántunk való szeretetéből életét áldozta.

A szeretet útján azok tudnak minden helyzetben kitartani, akik vállalják a hit útját is. Úgy kell hinnünk Jézusban, aki érettünk a keresztfára ment, hogy mi kegyelméből újjászülethessünk szeretetre, megbocsátásra, szelídségre, engedelmességre, figyelmességre, türelemre.

A szeretetre hangolódva a házastársak évek múlásával is hiszik, hogy van értelme a közös útnak, noha sok veszély, kísértés, teher nehezíti a házaselet útját. Hiszik, hogy a szeretet mindent megold, mindent újra lehet kezdeni felrovás nélkül.

A szeretet a legnagyobb kincs, amit mindig érdemes keresni. Mindenkor érdemes a szeretetet megélni, mindig haszna van annak, ha igent mondtok a krisztusi szeretetre.

Mondjatok igent a hosszútűrésre, a vele való együtt-tűrésre. Mondjatok igent az alázaatra és nemet a másik felett való uralkodásra. Mondjatok igent az elégedettségre és nemet az irigységre, zúgolódásra, kapzsiságra. Mondjatok igent a hálaadásra és nemet a kérkedésre, a büszkeségre. Mondjatok igent a másik nyugalomára, békességére és nemet az önzésre. Mondjatok igent a megbocsátásra és nemet a haragtartásra. Örvendezetek az igazságnak, és gyűlöljétek a hazugságot.

Legyetek egymásnak hűséges társai! A szeretetből fakadó minden jó cselekedetben támogassátok egymást. Ha így cselekesztek, Isten áldása megnyugszik házasságotokon és tiétek lesz a soha el nem múló szeretet jutalma: a mennyeknek országa, ahová bevisz titeket a Szeretet Ura. Ámen.

Temetési igehirdetés

Farkas Antal

Nagyvárad–Velence

Felforgattam közületek többeket

Alapige: Ámós 4,11–13

Gyászoló család, végtisztességet tevő gyülekezet! Urunk itt, a nagyváradi Rulikovszky temető kertben, Halász Péter Károly testvérünk koporsója mellett a felolvasott igében így szólít meg: „készülj Istened elé, oh Izráel!” Isten most is szólni akar hozzánk, népéhez. Nagy kegyelem az, hogy megszólítja az embert. Ha nem szeretne, bizonyára nem szólítana meg és nem beszélne velünk. Meg kell látnunk, hogy a sok szörnyőség felett és ellenére, mely a napokban történt a Halász családban, ott ragyog Isten szeretete. Itt a koporsó mellett a vigasztalás szavával szólít meg.

I.

Mit mond? „Felforgattam közületek többeket.” Mi erre a kijelentésre csak azt tudjuk mondani: Hát igen Urunk, ez egyszer neked csakugyan sikerült. „Felforgattad” a Halász családot: a 88 éves édesanyát, aki most a második és egyben utolsó gyermekét veszítette el, a négy gyermek életét, a feleségét, a rokonságát, a Gát- és a szomszédos utca lakóit, a velencei Rendes telepet és gyülekezetünket. Hát igen, Urunk, Te nagyon értesz ahhoz, hogy hogyan forgasd fel érzéseinket.

Hogy mivel forgatta fel? Egy borzalmas éjszakai tűzvészsel, melyben a 61 éves mérnök édesapa odaveszett. Milyen szörnyű tragédia, mily megrendítő egy embernek ilyenén való halála.

Lehet megkérdezzük: miért van tele a Szentírás szörnyűségek leírásával? Erre a felelet az, hogy a Biblia az élet könyve. Nem hazudik, nem festi rózsaszínűre a valóságot, hanem elmondja a dolgokat úgy, ahogy vannak. Ha egyszer ilyen a világ, akkor így is írja le.

Dehát az élet miért van tele annyi bajjal? – kérdezhetnénk aggodalommal. Erre a válasz az, hogy Isten nem ilyennek akarta, ilyené maga az ember tette. A szentíró az Ámós próféta könyvének e fejezetében felsorolja a büntetéseket, de párhuzamosan odahelyezi a teremtés tökéletességét is, mely által érzékelteti, hogy azt szépnek gondolta el: vannak hegyek, fűj a szél, van alkony, hajnal, van otthonunk és sorolhatnánk. Az ember azonban bűnével megrontotta: ellenáll a megtérésre hívó szónak, nem akar Isten elé állani, sőt, ha lehetséges, kerüli. Ahogyan történt az Sodomá és Gomora lakóival is, akiket Isten megítélt, égi tüzet bocsátva rájuk, s a föld is megnyílt, elnyelve őket és csak kevesen menekültek meg.

A Halász családot ért tragédiában csak a tűz pusztított, de ez is elég volt ahhoz, hogy porig égjen egy családi ház és odavesszen egy élet. Isten büntetése? – kérdezzük. Nem! Hiszen tudjuk valamennyien, hogy ami történt, az emberi mulasztás következménye, tragédiája.

Sodomából és Gomorából néhányan megmenekülnek. A „tűzből kikapott üszök” képe erre utal. E mostani tűzvészből a legidősebb fiú próbálta kimenekíteni apját, de nem sikerült, ő is égési sebeket szerzett.

Nagy tragédia érte Izráelt. Nagy tragédia érte a Halász családot. De Isten hagyott „üszkös maradékot”: a négy gyermeket, kiknek üszkös, romos a szívkük, az életük. Akiknek menekvést adott a nyomorúságból.

II.

Kicsoda is ez az Isten? – tesszük fel a kérdést, melyre az Ige így válaszol: „az Úr ő, a Seregeknek Istene az ő neve”. Olyan, mint egy fazekasmester, aki formálja a hegyeket, szelet teremt, sötétségből világosságot, világosságból sötétséget, rendet a káoszából.

Azt is olvassuk Róla, hogy „a föld magaslatain lépdél”, vagyis megmutatja hatalmát. Izráel fiai jártak istentiszteletre Bételbe, Gilgálba, áldozatot is mutattak be, fizették a tizedet, önkéntes áldozatokat is hoztak, de mindez Isten előtt elégtelennek bizonyult. Izráel fiaira azért jön az ítélet, mert mindezekből hiányzik a szívük indulata, életük tele van bűnnel, eszük ágában sincsen megvallani és elhagyni. Ezekre a csak külsőségeiben vallásos „magaslatokra” tapos Isten, ahogyan tapos a magunk szív nélküli istentiszteleteire, úrvacsorázására, önkéntes munkáira is.

Továbbá azt olvassuk erről az Istenről, hogy „megjelenti az embernek az ő gondolatát”, vagyis feltárja szándékát és ezzel méltóságot ajándékoz nekünk.

Isten gondolatának a lényege a szeretet. Mi pedig e szeretetnek az eszközei lehetünk. Miként tették ezt a Halász család megsegítése érdekében összefogásukkal és adományaikkal a környező utcák lakói, és nem utolsósorban – reméljük csak egyelőre – a velencei és az olasz gyülekezetek tagjai.

III.

Halljuk meg még egyszer: „Készülj Istened elé, oh Izráel!” E felszólításban az „elé” szócska azt is jelenti, hogy „szemben”, vagyis nincsen kitérő, ez az egyetlen lehetőség, az egyedüli út. Továbbá azt is jelenti, hogy személyesen kell Isten színe elé állani. Megboldogult Halász Péter Károly testvérünk már előtte áll leélt életével. Ez a számonkérés parancsát is magában hordozza. Borzalmas felhangú is lehet e felszólítás: „Készülj Istened elé, oh Izráel!” Készülnöm kell nekem is és neked is Isten elé.

Azonban ne felejtjük el, hogy e helyre először odaállt a mi Megváltónk, a mi Urunk Jézus Krisztus. Ráterhelődött az egész emberiség bűne: a Halász Péter Károlyé, a tied is, az enyém is. Aki elszenvedte Isten haragjának súlyát, azért, hogy megmentsen. Ez a kegyelem!

Testvéreim, Isten adott egy helyet, ahol valóban lehet imádkozni és az Ő szent színe elé járulni. Ez nem Gilgál, sem nem Bétel, hanem Krisztus keresztyje. Ha ez így van, márpedig így van, akkor az egyház is lehet az a hely. Akkor a velencei református gyülekezet temploma is lehet az a hely, ahol ragyog Isten dicsősége. Akkor lehet ez a hely e temetőkert is, ha megvallom, hogy Isten még itt is, még ilyen körülmények közepette is megszólít a vigasztalás Igéjével és Lelkének erejével. Ha ezt megértem, mármint az Ő üzenetét, akkor arra válaszolnom kell, s ha ez mind megtörténik, akkor bizonyosságot tudok tenni, hogy minden próba közepette és ellenére Ő szeret, így nem veszek el, hanem örök életem lehet.

Így adjon az Úr Szentlelkének ereje által vigasztalódást valamennyiünknek. Ámen.

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László

Főszerkesztő: Jenei Tamás

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa

400079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51.

Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrünk meg és nem küldünk vissza

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület

Misztótfalusi Kis Miklós Sajtóközpontjának nyomdájában

Felelős vezető: Tonk István

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos

Olvasószerkesztő: Salamon Emese

Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea

ISSN 0254-4458

Szemelvények középkori latin nyelvű költészetünkből

Szekvencia a Szentlélekről

Szálljon ránk a Szentlélek bő kegyelme le.
És szívünket a saját otthonává tegye,
Kiűzvéen belőlünk az összes lelki bűnöket!
Ó, Szentlélek, ki szívünk tűzgyújtója vagy,
A szörnyű éjtől szellemünket tisztítsd meg,
Hisz Te Szentként folyton kedvelsz bölcs megfontolásokat.
Árasszad szentélt kenőcsödet érzékszerveinkbe szét;
Megtisztítónk, dobd ki lelkünkéből
sok gyalázatos szégyenét!
Tedd folyton tisztábbá az ember
belső látású szemeit,
Melyek Véled égi Szent Atyánkat
megtekinthetik.
A mindenség szíve láthat Téged egyedül.
Prófétát Te ihlettél meg,
hogy Krisztus jó hírének
örömét kiáltsa széjjel:
Az apostol is Tetőled
nyer segílyt, az égnek
hírét hordja a föld színén.
Isten Igéje teremtette meg
ezt az ég-föld – és tengergépezetet.
Míg fényként lebegsz tág vizek felett,
lélekként árasztod Istenségedet:
Élőlényekkel népesítsz be dús tengereket;
Emberekbe mind lelkeket áraszt élő leheleted.
Nyelvekre s vallásokra
tépdelte földünk egybegyűlt Általad, Urunk;
A pogányhoz is szólva,
Isten vallására hívsz, legjobb Oktatónk.
Esdeklünk tehát Hozzád, halld meg,
és engesztelődj Szentlélek.
Nélküled hiába tör fohász
– meg nem hallgattatva –
ISTENÜNK tág egének.
Te, ki minden századok nagy szentjeit
Istenségednek tűzével oktatom,
támaszod nyújtod nekik.
Gyámja ma is Krisztus hitvallóinak;
ki fényt újabb századoknak is ad,
s párja nincs ajándékainak:
Általad lett e dicső mai nap.

XVII sz. ?

Fordította Tóth István